

ჩამაზ ზჭედლიძე

რამწერლობები და ენები

Ωω	Gg	ᄀᄁ	𐌀𐌁
Ꞥꞥ	AA	ᄂᄃ	𐌂𐌃
आ	ਅ	ᄄᄅ	𐌄𐌅
అ	ا	ᄆᄇ	𐌆𐌇
あ	ア	豈	蘿

ՇԵՆՈՒՆ ԺՅՂԾՆԻԺՂ

ԾԷՆՔԻՂԻԽՆՕՎՂՎՂ
ԾԷ ՂԻՂՎՂ

ՇԵՆՈՒՆ ԺՅՂԾՆԻԺՂ

ჩამაზ შჯედლიძე

შამწერლობები
და ენები

შკედლიძე, ჩამაზ

შამწერლობები და ენები – ჟულდა, 2007. – 414 გვ.

ჩიგნის ძირითადი დანიშნულებაა უცნობი ენების ამოცნობა მისი გარე ნიშნების მიხედვით. ცნობარი მოიცავს მსოფლიოს ორასზე მეტ დამწერლობამქონე ენას. შიდი რაოდენობით მოცემულია ტაბულები და მაჩვენებლები, რომლებიც უადვილებენ მკითხველს ცნობარის ხმარებას.

სარჩევი

წიგნის მთლიანი სტრუქტურა 9

შედეგების მიხედვით 10

ქვეყნის დამწერლობები 11

ქვეყნის 12

ზოგადი 15

ქართული 117

ქუჩის 120

ხობის 123

სომხური 126

ირლანდიური 131

სლავური 134

ხომი 136

ქუჩის 139

ქვის 197

ქვის ანბანი 200

სოფლის 203

სხვა სტრუქტურის დამწერლობები 205

ქართული 206

სომხური 214

სლავური 217

სხვა სტრუქტურის სტრუქტურის

დამწერლობები 228

ქვის 229

სამხრეთ სტრუქტურის დამწერლობები 233

ქვის 234

ქვის 242

ქვის 246

ქვის 249

ქვის 252

ქვის 255

სარჩევი

<i>ხანადა</i>	258
<i>ქალაქალაქური</i>	262
<i>ქადაილური</i>	265
<i>სინგალური</i>	268
<i>სალი</i>	271
<i>ქონური</i>	274
<i>ზაოსური</i>	282
<i>ხბმერული</i>	285
<i>ადგურული</i>	290
<i>ლატაკი</i>	297
<i>ლუვიური</i>	300
<i>აკანური</i>	304
<i>კესტური</i>	307
ქორეული ლმოსავლეთის დამწერლობები	310
<i>ქეროგლიფური</i>	311
<i>აკბონური</i>	316
<i>ხორეული</i>	320
<i>ქადური (სინ პინი)</i>	323
<i>ხასი</i>	326
ხნდილოეთ ამერიკის დამწერლობები	329
<i>ხრი</i>	330
კრიკული დამწერლობები	334
<i>სიქტოვრაფიული</i>	335
<i>ქადა</i>	338
ქსადიკური ზს ზსი-იერიყსიყი	341
<i>დამწერლობების სახეობები და ენები,</i> <i>რომლებიც მათ ზმარობენ</i>	342
<i>დამწერლობის ძველი სისტემები</i>	361
<i>ქერძული დამწერლობის ასოების</i> <i>განვითარება</i>	367
<i>ზათინური დამწერლობის ასოების</i> <i>განვითარება</i>	368
<i>ზათინური დამწერლობის სახეობები</i>	370
<i>ლთოური დამწერლობის სახეობები</i>	371
<i>ქართული დამწერლობის ასოების</i> <i>განვითარება</i>	372
<i>ქართული დამწერლობის ასომთავრულის</i> <i>ნიმუშები</i>	373
<i>ქართული დამწერლობის ნუსხურის</i> <i>ნიმუშები</i>	375

ქართული დამწერლობის მხედრულის
ნიმუშები..... 377

ქართული დამწერლობის სახეობები..... 380

ქართული მხატვრული ინიციალები..... 386

ქართული ანბანი..... 387

სირიული დამწერლობის ანბანები..... 388

ზანადა და ტელუგუ ენების ანბანები..... 389

ზოგიერთი აღმოსავლური ენების
ციფრები 390

ძსოფლიოს ენები 391

უნების გენეალოგიური კლასიფიკაცია 393

*წამწერლობების გეოგრაფიულ-
 გენეალოგიური კლასიფიკაცია..... 398*

წამწერლობების ანბანური მაჩვენებელი 399

*წამწერლობების სტრუქტურული
 კლასიფიკაცია 400*

*წამწერლობების ქრონოლოგიური
 მაჩვენებელი..... 401*

*ზათინური დამწერლობის დამატებითი
 ასოები..... 402*

*სნბანები ლათინური დამწერლობის
 დამატებითი ასოებით 405*

*ძუსული დამწერლობის დამატებითი
 ასოები..... 408*

*სნბანები რუსული დამწერლობის
 დამატებითი ასოებით 411*

ზოგიერთი 413

სარჩევი

ქართული ანბანი

ცა	ცი	ჩრ	ცშ	უპ
ყბ	ყკ	სს	ჩჩ	კკ
ღგ	ულ	ღტ	ცც	
ძდ	ჭმ	ღვ	ძძ	
ყე	ენ	ოუ	წწ	
ყვ	ნძ	ფფ	სჭ	
ზზ	ოთ	ჩქ	ენ	
ჩჭ	სპ	ნღ	ყკ	
ტთ	ყე	ყყ	ჩჯ	

სარჩევი

რიგნის ძირითადი დანიშნულებაა უცნობი ენების ამოცნობა მისი გარე ნიშნების მიხედვით. ცნობარი მოიცავს მსოფლიოს ორასზე მეტ დამწერლობაქონე ენას.

დამწერლობები დაყოფილია მათი წარმოშობის მიხედვით. შავალითად, „ევროპულ დამწერლობებში“ იგულისხმება ფინიკიური დედა-ანბანიდან წარმოშობილი დამწერლობები, „ცხლო ცდმოსავლეთის დამწერლობებში“ – არამეულისგან, „სამხრეთ ცზიის“ კი – ძველ ინდურ ბრაჰმისგან და ა. შ. დამწერლობების ასეთი დაყოფა პირობითია.

ხოგი დამწერლობა იხმარება ერთ ენაში, სხვები – რამდენიმე ენაში, რომლებსაც ამ დამწერლობის ფარგლებში აქვთ სხვადასხვა ანბანები, საგანგებო ასოები, ნიშნები.

ხოგიერთი ენა ხმარობს რამდენიმე დამწერლობას, რომლებიც მოთავსებულია წიგნის შესაფერის მონაკვეთში. შავალითად, ქურთული ენა ხმარობს არაბულ, ლათინურ და რუსულ დამწერლობებს.

ჟოველ ენაში მოცემულია ტექსტის მცირე ნაკვეთი ამ ენის გრაფიკის დამახასიეთებელი თავისებურებებით და განმარტვავებული ნიშნებით, ამ ენაზე მოლაპარაკე ადამიანების რაოდენობა, ენის გავრცელების არეალი და მისი ადგილი ენების გენეალოგიურ კლასიფიკაციაში.

რიგნის ბოლოში დიდი რაოდენობით მოცემულია ტაბულები და მაჩვენებლები, რომლებიც უადვილებენ მკითხველს ცნობარის ხმარებას.

ფულა,
2007 წლის აპრილი

ფ. შტოლი

შამწერლობები და ენები

სარჩევი

ქვემოთაშობი დამწერლობები

ქვემოთაშობი (დვ. წ. 9 ს.)

უხათინური (დვ. წ. 7 ს.)

ჭართული (დვ. წ. 5 ს. (დვ. წ. 412 წ.)

თუნული (ახ. წ. 1 ს.)

ხობჭური (3 ს.)

სომხური (5 ს. (406 წ.)

ირლანდიური (8 ს.)

სლავური (9 ს.)

ხომი (14 ს.)

თუსული (18 ს. (1708 წ.)

ჭიხონერული (19 ს.)

ხეროკის მარცვლოვანი ანბანი (1809 წ.)

სოლარდის დამწერლობა (20 ს.)

ქუჩის და ბაზრის მოწყობისათვის (ქ. წ. 9 ს.)

ქუჩის

ქუჩის და ბაზრის მოწყობისათვის

ქვერობული ანბანი (ნუსხური)		
Aa	Kk	Tt
Bb	Ll	Yy
Gg	Mm	Φφ
Δδ	Nn	Xx
Ee	Ξξ	Ψψ
Zz	Oo	Ωω
Hh	Ππ	
Θθ	Pp	
Ii	Σσ	

ქვერობული ანბანი (მხედრული)		
Aa	Kk	Tt
Bb	Ll	Yy
Gg	Mm	Φφ
Δδ	Nn	Xx
Ee	Ξξ	Ψψ
Zz	Oo	Ωω
Hh	Ππ	
Θθ	Pp	
Ii	Σσ	

სტეფანოსიანი სანსკრიტი

ყერძული

Ευκλείδειο αλφάβητο. Αφαιρέθηκαν τα γράμματα F, 4 και 3 και υιοθετήθηκαν τα γράμματα H και Ω. Σε όλη την αρχαιότητα, το αλφάβητο περιλάμβανε μόνο τις μορφές των γραμμάτων που σήμερα τις λέμε κεφαλαία. Είναι η λεγόμενη μεγαλογράμματη γραφή. Από τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες, η επιθυμία των γραφέων να γράφουν πιο γρήγορα, καθώς επίσης και η ανάγκη να χωρούν περισσότερες πληροφορίες στα, μικρά σε μέγεθος αλλά και ακριβά, φύλλα παπύρου ή περγαμηνής, οδήγησαν σιγά σιγά

Ευκλείδειο αλφάβητο. Αφαιρέθηκαν τα γράμματα F, 4 και 3 και υιοθετήθηκαν τα γράμματα H και Ω. Σε όλη την αρχαιότητα, το αλφάβητο περιλάμβανε μόνο τις μορφές των γραμμάτων που σήμερα τις λέμε κεφαλαία. Είναι η λεγόμενη μεγαλογράμματη γραφή. Από τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες, η επιθυμία των γραφέων να γράφουν πιο γρήγορα, καθώς επίσης και η ανάγκη να χωρούν περισσότερες πληροφορίες στα, μικρά σε μέγεθος αλλά και ακριβά, φύλλα παπύρου ή περγαμηνής, οδήγησαν σιγά σιγά στη διαμόρφωση

ქრონოლოგიური დამწერლობები

სხანო

ნუსხური

Aa, Bb, Gg, Dd, Ee, Zz, Hh, Th, Ii, Kk, Ll, Mm, Nn, Xx, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Yy, Ff, Xx, Pp, Qq, Ww.

ქხედრული

Aa, Bb, Gg, Dd, Ee, Zz, Hh, Th, Ii, Kk, Ll, Mm, Nn, Xx, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Yy, Ff, Xx, Pp, Qq, Ww.

ყერძული დამწერლობა წარმოიშვა ფინიკურისგან ძვ. წ. 9 ს. წერის მიმართულება – მარცხნიდან მარჯვნივ.

ყერძული ენის ისტორიაში განირჩევა: ძველბერძნული ლიტერატურული ენა (ძვ. წ. 7–4 სს.); ელინისტური სამყაროს საერთო ენა „კოინე“ (ძვ. წ. 3 ს.–ახ. წ. 4 ს.); შუაბერძნული ენა – ღიზანტიის იმპერიის სახელმწიფო და ლიტერატურული ენა (5–15 სს.); ახალბერძნული ენა (16 საუკუნიდან) – საბერძნეთის სახელმწიფო ენა.

¹სანეკუთვნება ინდოევროპული ენების ბერძნულ ჯგუფს.

წათინური დამწერლობა (ძვ. წ. 7 ს.)

სხერბაძვანული, სლბანური, სდმარა, სფრიკიანსი, წასკური, წრეტონული, წუგოტუ, წუი, წანდა, წერმანული, წუარანი, წანიური, წელავერი, წვე, წსკიმოსური, წსპანური, წსპერანტო, წსტონური, წისადა, წდეტნამური, წოლაპჟეკი, წულუ, წურქემენოლი, წურქული, წ, წდო, წნგლისური, წნდონეზიური, წნტერლინგვა, წრლანდიური, წსლანდიური, წტალიური, წავა, წატალანური, წამუბური, წეჩუა, წონგო, წრი, წათინური, წატვიური, წახუ, წინგალა, წისუ, წიტვეური, წუბა, წუჟიცური, წადურა, წალაური, წალგამური, წაორი, წინანგკაბაუ, წაო,

ჭოგაკვი, ჭოლდავეური, წავახო, წაუატლი, წორვეგიული, წავანური, წორუბა, ოკციდენტალი, ოჯიბვე, სოლონური, სორტუგალიური, სროვანსალური, ძეტორომანული, ძუმინული, სამოა, საპოტეკი, სენეკა, სიუ, სლოვაკური, სლოვენური, სოტო, სუაჰილი, სუნდა, წაგალური, წაიტური, წუნი, ოელსური, ოზბეკური, ონგრული, ოლოით, წარერული, წინური, წიჯი, წლამანდური, წრანგული, წრიზული, წურთული, წვედური, წახტა, წეხური, წვანა, წზავა (წცი), წწინპო (წაწინური), წაუსა, წორვატული, წუანური, წავავეური, წოლანდიური

სტანდარტიზირებული სანსკრიტი

ზათინური ანბანი (ნუსხური)		
Aa	Jj	Ss
Bb	Kk	Tt
Cc	Ll	Uu
Dd	Mm	Vv
Ee	Nn	Ww
Ff	Oo	Xx
Gg	Pp	Yy
Hh	Qq	Zz
Ii	Rr	

ზათინური ანბანი (მხედრული)		
<i>Aa</i>	<i>Jj</i>	<i>Ss</i>
<i>Bb</i>	<i>Kk</i>	<i>Tt</i>
<i>Cc</i>	<i>Ll</i>	<i>Uu</i>
<i>Dd</i>	<i>Mm</i>	<i>Vv</i>
<i>Ee</i>	<i>Nn</i>	<i>Ww</i>
<i>Ff</i>	<i>Oo</i>	<i>Xx</i>
<i>Gg</i>	<i>Pp</i>	<i>Yy</i>
<i>Hh</i>	<i>Qq</i>	<i>Zz</i>
<i>Ii</i>	<i>Rr</i>	

L

ზათინური

Post eius mortem nihil minus Helveti id, quod constituerant, facer conantur, ut e finibus suis exeant. Ubi iam se ad eam rem paratos esse arbitrati sunt, oppida sua omnia, numero ad duodecim, vicos ad quadringentos, reliqua privata aedificia incendunt, frumentum omne, praeterquam quod secreta portaturi erant, comburunt, ut domum reditionis spe sublata paratiores ad omnia pericula subeunda essent, trium mensum molita cibaria sibi quemque domo efferre iubent... Extremum oppidum Allobrogum est proximique Helvetiorum finibus Genava. Ex eo oppido pons ad Helvetios pertinet.

Post eius mortem nihil minus Helveti id, quod constituerant, facer conantur, ut e finibus suis exeant. Ubi iam se ad eam rem paratos esse arbitrati sunt, oppida sua omnia, numero ad duodecim, vicos ad quadringentos, reliqua privata aedificia incendunt, frumentum omne, praeterquam quod secreta portaturi erant, comburunt, ut domum reditionis spe sublata paratiores ad omnia pericula subeunda essent, trium mensum molita cibaria sibi quemque domo efferre iubent... Extremum oppidum Allobrogum est proximique Helvetiorum finibus Genava. Ex eo oppido pons ad Helvetios pertinet.

ცნაზა

ზუსტური

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz

შხედრული

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz

ლანმასხვავებელი ნიშნები: დამხმარე სიტყვები — **ad, ex, id, quae, quod, ut**; ასოების შეერთება — **ae, oe**.

ზათინური დამწერლობა წარმოიშვა ბერძნულისგან ძვ. წ. 7 ს. ზათინური ენა იყო ძველი რომის სახელმწიფო ენა, შუა საუკუნეებში ჟვროპის ქვეყნების ლიტერატურული ენა, და დღეს რჩება კათოლიკური ეკლესიის ოფიციალურ ენად.

ლანკუთვნება ინდოევროპული ენების იტალიურ ჯგუფს.

სხეობადაჯანული

Aზერბაიჯანული დილის მორფოლოგიის კონსტრუქციის საფუძვლი (ისმ, სიფათ, საყ, ავალკი, ჯარფ, ფელ) ვა კომაკი (კოშმა, ბაღლაიცი, ადათ, მოდალ სოვლარ, ნიდა) ნიტკი ხისსლარი დახილარ. ისმლარინ კამიყუათ, მანსუბიყუათ, ხალ, ხაბარლიკი კატეგორიარა ვარ. Бу კატეგორიარა ისმლარა (სუბსტანტივლარა) დიგარ ნიტკი ხისსლარინა და აიდარ.

Aზერბაიჯანული დილინა ისმინ 6 ხალი (ადლიკ, ყიყელიკ, ყონლუკ, თასირლიკ, ყერლიკ, ყირიშლიკ), ფელინ 5 (შუჰუდი კეყმიშ, ნაყლი კეყმიშ, ინდიკი, კატი გლარაკ, კეყრი-კატი გლარაკ) ჯამანი ვარ. ფელინ შაკილ კატეგორიარა 6 ფორმანი (ამრ, არჟუ, შარტი, ვაციბ, ჲაჟიმი, ხაბარ) აჰათ ადარ.

ფელარ სუბყექტი, აბყექტი, ჰარაკატინი მუნასიბათინა გორა მუხთელიფ 5 გრამმატიკი ნოვდა (მალუმი, მაჰჷლ, კაყიდიშ, კარშილიკი-მუშთარაკი, იყარ) ისლარა ბილარ. Aზერბაიჯანული დილისინ სინტაქტიკი კანუნიდა გორა, ბარ კაყადა ალარაკ, მუბთადა ცუმლარინი ავალინა, ხაბარ ცუმლა უვუნი სონდა, თყინ თყინ ეტიდი სოვდანი კაბაყადა გელირ.

Aზერბაიჯანული დილინა სოვყარადიკილინა ავასონ მორფოლოგი (დამირიკი, უვუნიკი, თელიგატიკი; დამირიკილიკი, უვუნიკილიკი, თელიგატიკილიკი; დოლყა, კაჟანყა ათლუკი, მეშელიკი; კაღირიკი, ანდირიკი; სევიცი, გულიცი; ყავაყა, ანდიკი ვა ს.) ვა სინტაქტიკი (ატიყარა, ვაჟტამუჟდი, ბოყნიბაღი, გუნდოგანი, სარიკოყნაკი, აღიდოლა, ანლი-სანილი, კირყაყაყი, ბეშაყიანი ვა ს.) უსულლარანი ისტიფადა ადარ.

ქართული დამწერლობები

სხანა

Aa, Bb, Cc, Çç, Dd, Ee, Əə, Ff, Gg, Ğğ, Hh, Xx, Iı, İi, Jj, Kk, Qq, Ll, Mm, Nn, Oo, Öö, Pp, Rr, Ss, Şş, Tt, Uu, Üü, Vv, Yy, Zz.

სანმასხვაკეპელი ნიშნები: ასოები – **Çç, Əə, Ğğ, Iı, İi, Öö, Şş, Üü.**

სხეობადაჯანულ ენაზე ჲაბარაკობს 17 მლნი. ადამიანი სხეობადაჯანუნი, ტრანსუნი. სანეკუთენება თურქული ენების ოლუზურ ჯგუფს.

ტლბანური

Dy dialektet kryesore të gjuhës shqipe janë Gegë në veri dhe Toskë në jug, të ndara afërsisht nga Lumi Shkumbin. Gëgnishtja dhe Toskërishtja janë degëzuar për së paku një mijëvjeçar, dhe format e tyre më pak ekstreme janë ndërsjalltazi të kuptueshme. Gëgnishtja ka nën-variantet më të dallueshme, prerjet të cilat janë lloje më veriore dhe lindore, që përfshinë ato të qyteteve të Shkodrës, rajonin e Ish Republikës Jugosllave të Maqedonisë verilindore, Kosovën (në ish Jugosllavi), dhe fshatin e izoluar Arbanasi (jashtë Zarës) të bregut të Kroacisë, Dalmacisë. “Arbanasi” i themeluar në fillimin e shekullin XVIII nga refugjatët nga rajoni rreth qytetit bregdetar të Malit të Zi, Tivarit, ka rreth 2,000 folës të gjuhës shqipe.

Të gjitha dialektet e folura shqipe në enklavat italiane dhe greke janë variantet e toskërishtes dhe duket se janë të lidhura më së afërmi me dialektin e Çamërisë në jugun e largët të Shqipërisë. Enklavat Italiane- rreth 50 fshatra të shpërndarë - me siguri janë gjetur nga emigrantët nga sundimi i Turqisë në Greqi. Disa dialekte të largëta dhe të izoluara të origjinës jugore të Toskërishtes fliten në Bulgari dhe Trakinë Turke por nuk kanë datë të saktë. Gjuha ende përdoret në Madritsa, Bulgari, në kufirin afër Edirnesë, dhe në përfundim të këtij fshati që po mbijeton në Mandres, afër Kilkis në Greqi, që daton nga Lufta Ballkanike. Një enklavë Toskërisht afër Melitopolit në Ukrainë shfaqet vendosja e fundme nga Bullgaria. Dialektet Shqiptare nga Istria, për të cilin ekziston një tekst, dhe nga Sreim, për të cilin nuk ekziston asnjë tekst janë zhdukur.

სტანდარტიზაცია

სტანო

Aa, Bb, Cc, Çç, Dd, Dh dh, Ee, Ěě, Ff, Og, Oj gj, Hh, II, Jj, Kk, Ll, Ll ll, Mm, Nn, Nj nj, Oo, Pp, Qq, Rr, Rr rr, Ss, Sh sh, Tt, Th th, Uu, Vv, Xx, Xh xh, Yy, Zz, Zh zh.

Რანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები – **Çç, Ěě**; დამხმარე სიტყვები: **dhe, disa, mbi, më, në, një, pë, që, të**.

1908 წლამდე სპარობდნენ აგრეთვე ბერძნულ დამწერლობას. ტლბანურ ენაზე ლაპარაკობს 6 მლნ. ადამიანი ტლბანეთში, სერბეთში, შაკედონიაში. ჟეადგენს ინდოევროპული ენების დამოუკიდებელ ჯგუფს.

ტეზარი

Cuna Jiorasa purii marcarru? Asqui aruma. Haniu purcas uiati marcaru sinti jayasquina. Caruru purita. Aca cosanaca anfacum iquiñataqui. Vela o mechamacha utjiti acaruma cantayañataqui? Aca silla lazunacaipanpi aptāpima, caruru puestochasiñataqui. Cauca tupuanquisa mayia tambusti, ucansti ntjili mulanacasti acanjamaraqti? Ucansti acama tayaqui luri o juntucha. Mamita, tatito, corpachitay aca aruma. Gualiquigua señor puriniqum. Juntuma guallajtayarapita. Maya cena payia rapita. Marrala o parrala cauna aljita pastayañalaqui. Aca tra-guito timtama. Lurasiñani choeolafe; leche utjiti? Lipichinacainaytita iquiñataqui.

ქუჩადაზი ბეჭეტიზი

ტეზარი

Aa, Cc, Ch ch, Ee, Gg, li, Jj, Ll, Mm, Nn, Ññ, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Xx, Yy, Zz.

ქუჩადაზი ბეჭეტიზი – Ññ.

ტეზარი ენაზე ლაპარაკობს 2,5 მლნ. ადამიანი ქოლოგიაში, უერუში, ხილიში. ქუჩადაზი ბეჭეტიზი ცენტრალური და სამხრეთ ამერიკის ინდიელების ენების ჯგუფს.

ტფრიკაანსი

Tot en met die negentiende eeu het Afrikaans slegs as spreektaal bestaan, en Nederlands het as die formele en geskrewe taal gedien. Nederlands was veral die taal van die skool en die kerk, en lidmaatskap van die Nederduits Gereformeerde Kerk het kennis van Nederlands vereis, aangesien net Nederlandse Bybels beskikbaar was.

Die opkoms van koerante het aan mense 'n kans gegee om die eerste hydraes in Afrikaans te publiseer, terwyl lesers vir die eerste keer blootgestel is aan tekste in hulle eie spreektaal. Hierdie vroeë vorm van die Afrikaanse skryftaal is egter nog sterk in die Nederlandse tradisie en is bowendien slegs deur blankes gebruik. Vir Kaapse Moslems het Afrikaans naas Arabies al in die 19de eeu as 'n volwaardige taal vir die godsdienst gedien, maar dit is meer om praktiese redes gebruik, veral om die Islamse geloof te bevorder. Die Moslemgemeenskap was ook nie by enige formele taalbeweging betrokke nie.

In die 19de eeu doen die blanke Kaapse bevolking steeds baie moeite om Nederlands aan te leer - Nederlands was immers steeds die medium waarin die meeste boeke en ander publikasies geskryf was, en die Nederlandse taal oefen 'n sterk invloed op die ontwikkelende Afrikaanse woordeskat en spelling uit.

სტფრიკაანსი

სნბანი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.

ქანმასსვავებელი ნიშანი: დამხმარე სიტყვა: 'n.

ტფრიკაანსზე ლაპარაკობს 3,12 მლნ. ადამიანი სამხრეთ ტფრიკის ძესუბლიკაში, ნამიბიაში, ნამბიაში.

ქანეკუთენება ინდოევროპული ენების გერმანულ ჯგუფს.

ქსკური

Euskara gaztelania eta frantsesarekin batera Euskal Herrian mintzatzen den hizkuntzetarik bat da, jatorrizkoa, gaur egun egoera gutxituan dagoena. Euskara ez dago philum indoeuroparraren barruan sailkatua eta Europako mendebaldean izan zen hizkuntza-familia baten azken arrastotzat hartzen da.

Antzina, Errioxan, Kantabrian, Burgosen, Huescan eta Zaragozan ere hedatua zegoen, eta Akitanian eta Erdialdeko Pirinioetan ere bai.

Iberiar Penintsulan oraindik irauten duen erromatarren aurreko hizkuntza bakarra da. Gutxitze prozesu gogorra jasan du, etenik gabe lurraldeak eta hiztunak galduz. Nafarroa Garaian bereziki, prozesu hori nabarmena da. XIX. mende bukaeran eta XX. mende hasieran, hainbat intelektualen eta politikariren eraginez (Arturo Kanpion, Sabino Arana...) nolabaiteko biziberritzea ezagutu zuen, abertzaleatsunarekin estuki loturik. Frankismoan (1936-1977) jazarpen handia pairatu ondoren, XX. mende erdialdetik aurrera hasi da indartzen, idatzizko estandarizazioari dagokionean batez ere.

1980ko hamarkadatik aurrera, erakundeen onarpenera lortu zuen, lurralde zatiketa handiekin bada ere. Gernikako Estatutuak euskara Euskadiren berezko hizkuntza izendatu eta gaztelaniarekin batera ofiziala egin zuen Araba, Bizkaia eta Gipuzkoan (Trebiñuko Konderrian eta Turtzioz-Billaberden izan ezik).

ქსკური ენის გეოგრაფია

სხვადასხვა

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Qg, Hh, li, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Xx, Yy Zz.

ქსკურ ენის გეოგრაფია: ასობის შეერთებები – **ch, kh, ph, th, tz;** დაბოლოებები – **-ac, -ak, -en.**

ქსკურ ენაზე ლაპარაკობს 1,25 მლნ. ადამიანი ქსკურში, საფრანგეთში. შეადგენს ინდოევროპული ენების დამოუკიდებელ ჯგუფს.

ქრეტონული

Bet eo komzet ar brezhoneg gant pennoù bras Stad Breizh betek an XIIvet kantved ha, da c'houde eo bet dilezet ganto. Deuet eo tamm-ha-tamm da vezañ yezh Goueled Breizh hag ar bobl vunut p'eo bet dilezet d'e dro gant an noblañs hag ar vourc'hizien zo aet war ar galleg. Evit skrivañ ec'h implije duged Breizh al latin ha, diwezhatoc'h (XVvet kantved), ar galleg. Chomet ez eus gerioù prizius diwar ar brezhoneg kozh a vez implijet hiziv an deiz da sevel gerioù brezhonek nevez war tachennoù evel ar brederouriezh ha skiantoù mab-den, da skouer. Ur yezh keltiek eus skourr ar yezhoù predenek eo ar brezhoneg. Kar-tost eo d'ar c'hembraeg ha, marteze, un tammig d'ar galianeg (hag a zo aet da goll da vat war-dro kreiz ar VIIvet kantved), met n'eus tamm prouenn ebet e vefe bet levezonet ar brezhoneg gant ar galianeg peogwir n'ouzer ket nemeur a dra a-zivout stad ar galianeg en amzer donedigezh Brezhoned an Inizi da Vreizh-Vihan ha n'ouzer ket kalz hiroc'h diwar-benn brezhoneg an amzer-se kennebeut. Anavezet eo ar brezhoneg gant an ABU evel ur yezh evel a re all.

N'he deus ket ar vonarkiezh graet netra a-enep d'ar yezhoù disheñvel eus ar galleg met adal an Dispac'h gall eo bet cheñchet an traoù. Kroget ez eus bet da zeskiñ galleg d'an holl dud ha da waskañ war un dro an holl yezhoù all a veze graet patois anezho en un doare dismegeañsus. E Breizh peurgetket, a-drugarez ha zoareoù kriz da lakaat mezh war bugale er skolioù Stad pe gatolik. Dalc'het e voe d'ar politikerezh-se da lazhañ ar brezhoneg betek ar bloavezhioù 1960, da lavaret eo betek ar mare ma voe echuet well-wazh gant ar skolioù da zegemer bugale dic'hallek desavet e brezhoneg gant o zud.

სნბანი

Aa, Bb, Ch ch, C'h c'h, Dd, Ee, Ff, Qg, Hh, li, Jj, Kk, Ll, Mro, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Yy, Zz.

ქანმასსგავებელი ნიშანი: ასოების შეერთება – **c'h**.
 ქრეტონულ ენაზე ლაპარაკობს 1 მლნ. ადამიანი საფრანგეთში.
 ქანეკუთენება ინდოევროპული ენების კელტურ ჯგუფს.

სტრუქტურული დამწერლობები

ქუჩიანი

Aabara, ke boigna na nggari duamami, na vatokeragna. Gagari hagetha gua e fota sakai hagoregi, e hava e ama. Kena vanga haidura hoahotha. Ke boi hehegna. Keda boi goi vano horu i hatia, E vati mua na magavu inggai nggi u taviti jiiijigi kabi, juujuky, kaakata.

Ke sapa na kalai, na ijumi kasagamugna, ke paa na karan-go Kilo meemee, kongga baabara nggolnggoni. Nggungguu. Tuutuu, tootoo. Javangguluva. Vuvuriju. Gnamu na panggusu ma na panggusu, pachangguanggura. Na puku ni tinoni, oogo, ooro, paa. Boongi, hulungoungou. Vada-dali diadikalagagna. V'uha dua li nggaringgu. Sasalababa sasaa, Kilo meemee. Konga baabara, afaafa.

ქუჩიანი დამწერლობები

სხვა

Aa, Bb, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Ch ch, Kk, Ngg, ngg, Ll, Mm, Nn, Ng, ng, Gn gn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Th th, Uu, Vv.

ქუჩიანდამწერლობები ნიშნები: ასოების შეერთებები – **ch, ngg, ng, gn, th;** წვეილი ხმოვნები – **aa, ee, ii, oo, uu.**

ქუჩიანი ენაზე ლაპარაკობს 100 ათასი ადამიანი სოლომონის კუნძულებზე და კუნძულ სანტა უბატელზე. ქუჩიანდამწერლობა მალაურ-პოლინეზიური ენების მელანეზურ ჯგუფს.

ქუი

Gak mincuz cუ3 mi2 აყou2 ძუ3 ყუყ აყყყ de ცუ3
fazcan3 აყყყყ de.

სტენოგრაფიული დამწერლობები

სტენოგრაფიული

Aa, Bb, ბბ, Cc, Dd, Ee, ძძ, Ff, Gg, Hh, Ii, Kk, Ll, Mm,
Nn, ნნ, Oo, თთ, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, შშ, Vv, Xx, Yy, ჯჯ,
ზზ, ყყ, წწ, გგ.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები – ძძ, ნნ, თთ, შშ, ჯჯ, ზზ, ყყ, წწ, გგ.

ქუი ენაზე ლაპარაკობს 2,7 მლნ. ადამიანი ჩინეთის პროვინციებში
ქუი და ქუიანი. ქანეკუთენება ჩინურ-ტიბეტურ ენების ჯუან-
ტაის ჯგუფს.

ქსნდა

Msajja elinya tye ye Sigombera yali Buku na azala mwaiui we elinya lye ye Wabulenkoko. Wabulenkoko na ajja ewa Kabaka na agamba nti: njagala kyalo. Kabaka na agamba: kalcl Bakutwale e Nyimbwa. Na agenda e Nyimbwa, na azimba en nyumba ye. Kabaka na agamba: mumtwale mumutte. Ne bam twala ne bamutta ne bakomao. Wabulenkoko na agorokoka na abasoka okutuka ewa Kabaka. Wabulenkoko na agamba Kabaka: onzitidde ki?

ქვროპული დამწერლობები

ცხბანი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Dჟ , Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Ww, Yy, Zz

ქსნმასხვაკეპელი ნიშნები: ასოები – **Dჟ**.

ქსნდა ენაზე ლაპარაკობს 3,2 მლნ. ადამიანი ოგანდაში. ქსნეკუთვნება ბანტუ ენებს.

ქერმანული

Das Wort „teutsch“ (deutsch, ursprünglich allgemein „zum Volk gehörig“) bildete sich aus dem germanischen Wort thioda (Volk) - (Adjektiv thiodisk, diutschiu) heraus und entwickelte sich allmählich zu einer Bezeichnung für die Sprache der germanischen Stämme Mitteleuropas (im Gegensatz zur Sprache der angrenzenden romanischen Bevölkerung und zum Latein).

Das Land, in dem diese gemeinsame deutsche Sprache (in ihren vielfachen Dialektvariationen, siehe Dialektkontinuum) gesprochen wurde, nannte man Deutschland. Diese Bezeichnung wurde im 15. Jahrhundert von der früheren Pluralform diutschiu lant, d.h. „deutsches Land“ bzw. „Land der Deutschen“ gebildet. Gemeint war damit der deutsche Sprachraum in Mitteleuropa.

Man findet das Wort „deutsch“ als Sprachbegriff in seiner lateinischen Form „theodisce“ erstmals im Jahre 786 n.Chr. im Synodenbericht des päpstlichen Nuntius Gregor von Ostia. Dieser Bericht über zwei Synoden, die in England stattfanden, wurde sowohl auf Latein als auch in der Volkssprache verlesen. Unklar bis heute ist allerdings, ob 786 tatsächlich damit die im Gebiet des späteren Deutschlands gesprochene Volkssprache gemeint war. Ein wenig deutlicher wird die Verbindung zum „deutschen Sprachraum“ erst zwei Jahre später bei einer Anklage gegen den bayrischen Herzog Tassilo auf dem Reichstag zu Ingelheim wegen Fahnenflucht: „... quod theodisca lingua harisliz dicitur...“; der eindeutige Beleg dafür, dass zu diesem Zeitpunkt bereits eine Wandlung vom Allgemeinbegriff "Sprache des Volkes" hin zum speziellen Begriff für die "deutsche Sprache" vollzogen war, fehlt jedoch. Die „theodisca lingua“ war seit Karl dem Großen die amtliche Bezeichnung für die altfränkische Volkssprache.

ცნაწი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz

ქანმასხვევებელი ნიშნები: ასოები – **Ää, Öö, Üü, ß**; ასოების შეერთებები – **ah, ch, ck, eh, oh, sch, tz**; დამხმარე სიტყვები – **an, bei, das, dem, den, der, die, für, und, von, zu**.

ქერმანულზე ლაპარაკობს 86 მლწ. ადამიანი ქერმანიაში, ცყყ, ხანადაში. ქანეკუთვნება ინდოევროპული ენების გერმანულ ჯგუფს.

ქუარანი

Oime Tüpá Ñandeyára voi ojajjü tuvichaite gui umi yby-pora cuerape omeê Tayra peteí jaeñomivape. Icatu jaguâ opí üyeroviáva guive Jesé anichene ocañy, ojupitynte jaguâ pe Tecove ivapyraya.

ქუროპული დამწერლობები

ცხანი

Aa, Bb, Cc, Ch ch, Dd, Ee, Gg, li, Jj, Ll, Jh jh, Kk, Mm, Nn, Ññ, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Yy.

ქანმასხვევებელი ნიშანი: ასო – **Ññ**.

ქუარანიზე ლაპარაკობს 1,5 მლნ. ადამიანი უარაკვაში, სადაც ესპანურთან ერთად ითვლება სახელმწიფო ენად. ქანეკუთვნება ცენტრალურ და სამხრეთ ამერიკის ინდიელების ენებს.

შანიური

Bornholm er én af Danmarks østligste øer og kaldes også for klippeøen. Grundfjeldet ligger nær jordoverfladen, hvorfor klippeforekomster er meget almindelige. Øen er en del af det gamle danske kerneland Skånelandene, og er den eneste, som stadig er dansk.

Hele øen hører under Bornholms Regionskommune som igen hører under Region Hovedstaden.

Øen har form som et parallelogram, hvor nord- og sydkysten er ca. 40 km lang, mens øst- og vestkysten er ca. 30 km, altså 141,4 km i omkreds. Det gør øen velegnet til udflugtsmål med cykel. De tidligere bornholmske jernbaners gamle linjer er nemlig indrettet som cykelstier og snor sig fint gennem terrænet med svage stigninger. Rygter går, at jernbanen passerede forbi de enkelte bestyrelsesmedlemmers gårde, hvilket kan forklare de snoede linjer.

Alle større byer på øen ligger ved kysten og har en havn – med én undtagelse: Aakirkeby (der dog har en havn ved Boderne). Den største by på øen hedder Rønne og så følger ellers – med urets gang – Hasle, Allinge, Sandvig, Gudhjem, Svaneke og Nexø.

Tidligere var fiskeriet en vigtig bestanddel af det bornholmske næringsliv, og laks og sild fra Østersøen var næsten verdenskendte især i bearbejdet form på de mange røgerier. Forurening af Østersøen har dog begrænset disse aktiviteter noget, selv om turister stadig kan smage friske, røgede fisk i Gudhjem, Svaneke, Aarsdale og Nexø. En "bornholmer" kan være flere ting, men i denne sammenhæng tænkes på en røget sild med gylden farve. "Sol over Gudhjem" hentyder til smørrebrød, hvor en rå æggeblomme og en røget sild går op i en højere enhed med purløg.

სხვანი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz, Ææ, Øø, Åå.

ქანმასხვევებელი ნიშნები: ასოები – **Ææ, Øø, Åå**; დამხმარე სიტყვები – **eller, er, for, før, fra, hvis, mod, nod, pa(paa), sa(saa), ved.**

შანიური ენაზე ლაპარაკობს 5,6 მლნ. ადამიანი შანიისში. ქანეკუთვნება ინდოევროპული ენების გერმანულ ჯგუფს.

შელავერი

Nititechquo Getanittowit wtelgiqui ahowalap Pemhakamixit, wtelli miltinep nekti mehittachpit Quisall: wentschi wemi wulistawachtit mattatsch tawongellowiwak, sehuk, nachpauch sichtit hallemiwi Pommauchsowagian.

Wewoatamapanik woak luppoewoapartik, wulilissopanik woafc kschiechauchsopanik sliuk ijabschi aski allemikinewij Welhikink woak tschitanissohalanewo.

ქუჩადაზუ ბაქოქაზაქუქ

სნაანი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, li, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ორმაგი თანხმოვნები – **ll, mm, tt.**

შელავერზე ლაპარაკობს 4 ათასი ადამიანი სპერის ქვერთეული ქტატების შტატ ოკლაჰომა. ქანეკუთვნება ჩრდილოეთ სპერის ინდიელების ენების ალგონიკურ-ვაკაშურ ჯგუფს.

ქვე

Eveviwo, woakekej wova tso Notse. Nyitso didi, fia Agokoli no Notse. Amewo kekej, wono Notse le xome. Amewo dibe woadzo, gake fia gbe. Gbesiagbe, nyonuwo klo agbawo kple wonya awuwo. Etsi ke kpato, wo tsae fugbe le xoti. Ekpoto vide, xo gbang. Eweviwo tso. Woyi kpata kpata - Ghana, Togo, kple Benin. Ameadewo yi Atakpame kple amebubuawo yi Lome kple Aneho. Fifia, Eveviwo le sigbe 2.000.000 nene

სანსკრიტი

Aa, Bb, Dd, Ḍḍ, Dz dz, Ee, Ee, Ff, Ff, Gg, Gb gb, Yy, Hh, Ii, Kk, Kp kp, Ll, Mm, Nn, Ny ny, Ḍḍ, Oo, Ḍḍ, Pp, Rr, Ss, Tt, Ts ts, Uu, Vv, Uu, Ww, Xx, Yy, Zz.

სანსკრიტული ნიშნები: ასოები – **Ḍḍ, Ee, Ff, Yy, Ḍḍ**; ასოების შეერთება – **dz, gb, gbl, kp, kpl, ts.**

ქვე ენაზე ლაპარაკობს 3,7 მლნ. ადამიანი სანსკრიტში და პოლოში. სანსკრიტული ენების გვინების ჯგუფს.

ქსკიმოსური

ქვროპული დამწერლობები

ცხანი

Aa, Āā, Aa, Bb, Dd, Ēē, Ee, Ee, Ff, Gg, Hh, Īī, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Ng ng, Ōō, Oo, Pp, Rr, R'r', Ss, Ss ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Yy, Ūū ūū, Ou ou, Au au,

ქსანმასხვაქვებელი ნიშნები: ასოები – **Āā, Ēē, Īī, Ōō, R'r', Ūū.**

ქსკიმოსურ ენაზე ლაპარაკობს 115 ათასი ადამიანი ცხერიქის ჩრდილოეთ სანაპიროზე და ქრენლანდიაში. ქეადგენს პალეოაზიური ენების დამოქვიდებელ ჯგუფს.

ქსპანური

La Historia del idioma español comienza con el latín vulgar del Imperio Romano, más específicamente, tiene su origen en el latín vulgar presente en la zona central del norte de Hispania. Tras la caída del Imperio Romano en el siglo V la influencia del latín culto en la gente común fue disminuyendo paulatinamente. El latín hablado de entonces fue el fermento de las variedades romances hispánicas, entre ellas el castellano, origen a su vez (al menos en la proporción mayor), de las variedades que constituyen la lengua española. En el siglo VIII, la invasión musulmana de la Península Ibérica hace que se formen dos zonas bien diferenciadas: en Al-Ándalus, se hablarán los dialectos romances englobados con el término mozárabe, además de las lenguas de la minoría alóctona (árabe y bereber), mientras que en la zona en que se forman los reinos cristianos, desde pocos años después del inicio de la dominación musulmana, comenzará una evolución divergente, en la que surgen varias modalidades romances: la catalana, la aragonesa, la asturiano-leonesa y la gallega, además de la castellana.

El dialecto castellano primigenio se originó en el condado medieval de Castilla (oriente de Cantabria y norte de Burgos), con influencias vascas y árabes, y se expandió al sur de la península gracias a la Reconquista. En el siglo XV, durante el proceso de unificación española de sus reinos, Antonio de Nebrija publica en Salamanca su Grammatica, el primer tratado de gramática de la lengua castellana, y también primero de una lengua vulgar europea.

სტანდარტიზაცია

სხვა

Aa, Bb, Ce, Ch ch, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, li, Jj, U, Ll 11, Mm, Nn, Ññ, Oo, Pp, Qq, Rr, RR rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Xx, Yy, Zz.

ღანმასხვევები ნიშნები: ასოები – **Ññ**; დამხმარე სიტყვები – **el, la, las, lo, los, muy, por, que, sin, y.**

ქსპანურ ენაზე ლაპარაკობს 300 მლნ. ადამიანი ქსპანეთში, ცენტრალურ და სამხრეთ ამერიკის ყველა ქვეყანაში (ქრაზილიისა და უაიტიის გარდა), უკვატორიულ ჴვინეაში. ჴავრცელებულია აგრეთვე ფილიპინებზე.

ღანეკუთვება ინდოევროპული ენების რომანულ ჯგუფს.

ქსპერანტო

Tiujn ĉi tri verkojn la aŭtoro de Esperanto rigardadis ĉiam kiel leĝojn por li, kaj malgraŭ oftaj tentooj kaj deloj li neniam permesis al si (almenaŭ konscie) eĉ la plej malgrandan pekon kontraŭ tiuj ĉi leĝoj; li esperas, ke pro la bono de nia afero ankaŭ ĉiuj aliaj Esperantistoj ĉiam rigardados tiujn ĉi tri verkojn kiel la solan leĝan kaj netuŝeblan fundamenton de Esperanto.

Por ke ia regno estu forta kaj glora kaj povu sane disvolviĝadi, estas necese, ke ĉiu regnanto sciu, ke li neniam dependos de la kapricoj de tiu aŭ alia persono, sed devas obei ĉiam nur klarajn, tute difinitajn fundamentajn leĝojn de sia lando, kiuj estas egale devigaj por la regantoj kaj regatoj kaj en kiuj neniu havas la rajton fari arbitre laŭ persona bontrovo ian ŝanĝon aŭ aldonon. Tiel same por ke nia afero bone progresadu, estas necese, ke ĉiu Esperantisto havu la plenan certecon, ke leĝdonanto por li ĉiam estos ne ia persono, sed ia klare difinita verko. Tial, por meti finon al ĉiuj malkompreniĝoj kaj disputoj, kaj por ke ĉiu Esperantisto sciu tute klare, per kio li devas en ĉio sin gvidi, la aŭtoro de Esperanto decidis nun eldoni en formo de unu libro tiujn tri verkojn, kiuj laŭ silenta interkonsento de ĉiuj Esperantistoj jam de longe fariĝis fundamento por Esperanto, kaj li petas, ke la okuloj de ĉiuj Esperantistoj, estu ĉiam turnataj ne al li, sed al tiu ĉi libro. Ĝis la tempo, kiam ia por ĉiuj aŭtoritata kaj nedisputebla institucio decidis alie, ĉio, kio troviĝas en tiu ĉi libro, devas esti rigardata kiel deviga por ĉiuj, ĉio, kio estas kontraŭ tiu ĉi libro, devas esti rigardata kiel malbona, se ĝi eĉ apartenus al la plumo de la aŭtoro de Esperanto mem.

ქსპერანტო დამწერლობები

ცხანა

Aa, Bb, Cc, Cc, Dd, Ee, Ff, Og, Og, Hh, Hh, H, Jj, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Ss, Tt, Uu, Ŭŭ, Vv, Zz.

ქსანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები – Ŭŭ; ასოების შეერთება – **ch, gh, hh, jh, sh.**

ქსპერანტო ყველაზე გავრცელებული ენაა საერთაშორისო ხელოვნურ ენებს შორის. შექმნილია 1887 წ. პოლონელ ექიმ ზაჟუვიკ ზემენჰოფის მიერ.

ჟსტონური

Eestlased on Euroopa rahvaste seas üks kõige kauem oma praegusel asualal elanud rahvaid. Eestlaste esivanemaid seostatakse kammkeraamikakultuuriga, mille kandjad elasid Eesti alal juba üle 5000 aasta tagasi. Tõenäoliselt asusid praeguste eestlaste esivanemad Eesti alale elama aga veelgi varem ehk üsna peatselt pärast jääaja lõppu enam kui kümme tuhat aastat tagasi.

Eestlased olid tegevad ka merenduses. Skandinaavia saagad pajatavad eestlaste kontaktidest viikingitega Rootsist, Taanist, Norrast ja isegi Islandilt. Erinevalt Lääne-Euroopast ei suutnud viikingid Eestis kanda kinnitada. Sai lüüa Norra kuninga Ingvari sõjavägi, ta ise tapeti. Jaroslav Targa varjaagide poolt 1031 vallutatud maalinn Tarbatu vabastati 1061 aasta kevadel saarlaste ja ugandilaste ühendmaleva poolt. Saarlased sõitsid oma laevastikuga Peipsile ning ning Pihkva lähedal tambiti vürst Isaslavi Novgorodi maakaitsevägi mutta. Suure ulatuse saavutas eestlaste merendus viikingiaja lõpul. 1187 Rootsi tollase pealinna Sigtuna maha põletanud piraadid olid tõenäoliselt eestlased või kurelased.

Nagu teisedki varajased agraarühiskonnad, elasid eestlased algselt majanduslikult sõltumatute patriarhaalsete sugukondadena, kus puudus märkimisväärne majanduslik ja sotsiaalne kihistumine. Kuni 1990. aastateni arvati, et selline võrdõiguslik (egalitaarne) ühiskond kestis Eestis kuni 13. sajandi muistse vabadusvõitluseni, kuid viimased ajaloolaste tööd on tõestanud, et aastaks 1200 oli Eesti ühiskond juba küllaltki kihistunud ning nii võim kui ka maa ja tootmisvahendid olid koondunud väikese hulga ülikute (vanemate) kätte.

ცნობა

Aa, Bb, Dd, Ee, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, V v, Öö, Ää, öö, Üü.

ღანძასხვევებელი ნიშნები: ასოები – **Öö, Ää, öö, Üü.**

ჟსტონურ ენაზე ლაპარაკობს 1,1 მლნ. ადამიანი ჟსტონეთში.

ღანეკუთვება ფინურ-უგრულ ენებს.

ჩიზი

Ang buutan nga bata, ang makugihon nga mga bala. Muadto ba siya sa Sugbo, nagsama ang kadaghan sa akong bulawan ug sa salapi, nadati niya ug kamaya nga dili mahig kad ang gigikanan.

Minlakaw sila ngadto sa usa ka pantalan nga dili niya makitang ang tumoy unya mi abut ang upat ka babaye nga usa misulob sa boda nga saya. Didto pa ako sa dagat sa pagulan, sa pa pagtabok niya sa suba gihiligsan ang iyang baroto.

Run dari masakit ka, dili pa ngani siya mahibalo musuljt Bahin sa mga bata muktmipisal sila una agi niining dalana muabut ka sa singbahan.

ჩიზი

ბიანი

Aa, Bb, Dd, Ee, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Ng ng, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Ww, Yy.

ჩანმასხვევბელი ნიშნები: დამხმარე სიტყვები — **nga, mga, sa, ka, ba,pa.**
 ჩიზიზი ლაპარაკობს 26,7 მლნ. ადამიანი ჭილიპინებში. ჩანეკუთვნება მაღაურ-პოლინეზიურ ენების ჩრდილო-მაღაურ ჯგუფს.

ჟაეტნამური

Tiếng Việt là ngôn ngữ dùng trong sinh hoạt giao tiếp của dân thường từ khi lập quốc. Bắt đầu từ khi Trung Quốc có ảnh hưởng tới Việt Nam, tiếng Việt đã du nhập thêm những từ ngữ Hán cổ như đầu, gan, ghế, ông, bà, cậu..., từ đó hình thành nên hệ thống Hán-Việt trong tiếng Việt bằng cách đọc các chữ Hán theo ngữ âm hiện có của tiếng Việt (trung tự như người Nhật Bản áp dụng kanji đối với chữ Hán và katakana với các tiếng nước ngoài khác). Số lượng từ vựng Tiếng Việt có thêm hàng loạt các yếu tố Hán Việt. Như là tâm, minh, đức, thiên, tự do... giữ nguyên nghĩa chỉ khác cách đọc; hay thay đổi vị trí như nhiệt náo thành náo nhiệt, thích phóng thành phóng thích.... Hoặc được rút gọn như thừa trần thành trần (trong trần nhà), lạc hoa sinh thành lạc (trong củ lạc, còn gọi là đậu phộng)...; hay đổi khác nghĩa hoàn toàn như phương phi trong tiếng Hán có nghĩa là "hoa cỏ thơm tho" thì trong tiếng Việt lại là "béo tốt", bồi hồi trong tiếng Hán nghĩa là "đi đi lại lại" sang tiếng Việt thành "bồn chồn, xúc động".... Đặc biệt là các yếu tố Hán-Việt được sử dụng để tạo nên những từ ngữ đặc trưng chỉ có trong tiếng Việt, không có trong tiếng Hán như là các từ sĩ diện, phi công (dùng 2 yếu tố Hán-Việt) hay bao gồm, sống động (một yếu tố Hán kết hợp với một yếu tố thuần Việt). Nói chung tỉ lệ vay mượn tiếng Hán trong tiếng Việt khá lớn (khoảng 25%) nhưng đại đa số những từ đó đều là những từ văn hoá (những từ thể hiện trình độ phát triển của xã hội) và về cơ bản, và chúng đã được Việt hóa cho phù hợp với các điều kiện xã hội, văn hóa tại Việt Nam. Do vậy tiếng Việt vừa giữ được bản sắc riêng của mình, vừa phát triển, tiến hóa và hoàn thiện dần theo nhu cầu và trình độ phát triển của xã hội.

სტრუქტურა და მნიშვნელობა

ცნობა

Aa, Ăă, Ââ, Bb, Cc, Dd, Đđ, Ee, Êê, Gg, Hh, H, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Ôô, Ơơ, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Uư, Vv, Xx, Yy.

ღანმასხვევებელი ნიშნები: ასოები – **Ăă, Ââ, Đđ, Êê, Ôô, Ơơ, Uư.**

ჟაეტნამურ ენაზე ლაპარაკობს 62 მლნ. ადამიანი ჟაეტნამში.

ქოლაპეუკი

Pos revid Volapüka, el de Jong äflekom oki lü säkäd pakama e propagida Volapüka. Volapükaklub valemik Nedänik, pifünöl ün 1890, sekü def nitedäla limanas (kobikam valemik lätik ijenon ün 1910), no igeton lunükama zepa jiregik ed ifinükon voiko dabini calöfik oka de d. lid dekula yela: 1919; ab, gretadilo danü töbids ela de Jong, klub at ädönulifikon. Ün 1931, fino äjenon kobikam valemik (21id) Volapükakluba valemik Nedänik, dü kel limans äsludons ad laidabinükön klubi (to zep no pelunükumöl, klub neai pisädabinükon calöfiko). El de Jong ed el J. G. M. Reynders, Sr. (ko kel el de Jong ya ispodom lunüpo sis 1901), äfünom i Dilädi valemik feda Volapükaklubas.

Bal dunas balid Volapükakluba valemik Nedänik äbinon jaf gaseda nulik, tiädü Volapükagased pro Nedänapükans, as jäfidot kluba. Redakans äbinoms el de Jong ed el J. G. M. Reynders Sr. (lätikan ya ibinom redakan jäfidota büik Volapükakluba Nedänik: „Nuns blefik [= brefik] se volapükavol“). Nüm balid äpubon ün 1932; dü lif lölik okas, redakans älaipübons gasedi at nomöfiko äd ai mu kuratiko (pläo timü koup Nedäna fa NS-Deutän, kü päproibon fa koupanef). Me gased at, ästeifülom ad propagidön Volapüki. As sam, ün , äprimom medü yegegs in gaseds Nedänik lecedakomip ta Sperantamufans. Büo e poso äpübom modikosi dö patöfs legudik Volapüka, kel cedü om äbinon gitäti, bu püks mekavik votik, ad palasumön fa menef.

Dü yels äsököl, el de Jong älaivobom ad liegükön vödastoki Volapüka me penam fövotas mödik, o. b. liseds lunik vödas fa om pijafölas diseinü lölöfükam vödabuka okik.

ქოლაპეუკი დამწერლობები

ცხანო

Aa, Bb, Cc, Dd, Ff, Gg, (), Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn. Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Xx, Yy, Zz.

ქოლაპეუკი ხელოვნური საერთაშორისო ენაა, შექმნილი 1879 წ. გერმანელ პასტორ შარტინ შლეგერის მიერ.

ზული

Mina, isu nali: Kuhle singenzi i6utho siyohlasela uOuvudele, ngo6a kasise6aningl ngokwanele uku6a sehlule umuntu ohlakanipe kangaka, ose6ulele a6aniugi kalishuml kunathl eyedwa, kalula futhl Manje mina ngithi, kuhle schlukane slham-be nga6a6ili noma nga6vanye —koya ngokuihanda kwenu — singene ezindlini za6o 6ona la6a6antu esi6adiayo sizenze izihambi. Koya kuye sizoze simthole. A6amtholayo — noma omtholayo,—a6amtholayo, 6athi 6angam6ona 6amdumele ngaso leso-sikhathi 6enga6uzanga naku6ani 6am6ulale khona lapho kanye.

სტრუქტურული დამწერლობები

ცხანა

Aa, Bb, B6, Cc, Ch ch, Dd, Dl dl, Ee, Ff, Gg, Gc gc, Gq gq, Gx gx, Hh, Hh hb, Hl hl, Ii, Jj, Kk, Kh kh, Ll, Mm, Nn, Nc nc ,Nx nx, Ny ny, Oo, Pp, Ph ph, Qq, Qh qh, Rr, Ss, Sh sh, Tt.Tsh tsh,Uu,Vv,Ww,XX, Xh xh, Yy, Zz

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები — **B6**; ასოების შეერთება — **dl, hl**; თანხმოვნების წყვილები — **kh, th, mb, ng**.

ზულიზე ლაპარაკობს 8,2 მლნ. ადამიანი სამხრეთ ცფრიკის ქესპუბლიკაში.

ქანეკუთვება ბანტუს ენებს.

ქუჩაქმენული

ქუჩაქმენული დამწერლობები

Garashysz we baky Bitarap Turkmenistan dowleti Gundogaryn we Gunbataryn kop yuertlaryna tarao gidyan gadymy “Beyik Yupek” sowda yollarynyn catrygynda, geografik taydan innan amatly yerde yerleshyar. Shona gora-de, Turkmenistanyн territoriyasynyn usti bilen Gadymy we Orta asyr dowurlerinde hem dunya bazarlaryna tarap kerwen yollary, yodalary gecipdir.

Uzaklarda baslanan kerwen yolunyn bir sahsy oz dowrunde gadymy siwilizasiya merkezlerinin biri bolan Merwin usti bilen gecipdir. Gundogardan Yewropa tarap uzalyp gidyan kerwen yolunyn sowda merkezlerinin biri bolan gadymy Koneurgenc hem “Turkustanyн derwezesi” diyliр atlandyrylypdyr.

Beyik yupek yolunyn yene bir shahasy ilki Murgap deryasynyn boyu bilen, sonra Owganystanyн ustunden Hindistana cenli baryp yetipdir.

Gundogaryn we Gunbataryn gadymy sowda aragatnashyklaryn Turkmenistanyн territoriyasynyn hem usti bilen amala ashyrmak uly rol oynan Beyik yupek yoly indi bizin taze dowrumizde-Garashyszlyk dowrunde yene-de dikeldilip bashlandy. Yone bu gezek yontem kerwen yollary boyunca dal-de, polat reysleri arkaly dikeldilyar. Tejen-Sarags-Mashat demir yolunyn gurulmagy bilen Turkmenistanyн ustunden Transaziya kontinentara demir yol magistraly acyldy we ol Beyik yupek yolunyn ugrynyn gidyar. Ol Pekinden (Hytay) Yewropanyн bosagasynda yerleshen Ystambula(Turkiya) cenli yetyar, Pars aylagyna hem yeter.

Garashysz Turkmenistan dowletinin Yewropa bilen Aziyanyn catrygynda yerleshmegi, onun geosyyasy yagdayynda oran uly amatlyklyklar doredyar.

სნბანი

Aa, Bb, Çç, Dd, Ee, Ää, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Žž, Kk, Ll, Mm, Nn, Ńń, Oo, Öö, Pp, Rr, Ss, Şş, Tt, Uu, Üü, Ww, Yy, Ýý, Zz.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები – **Çç, Ää, Žž, Ńń, Öö, Şş, Üü, Ýý.**

ქუჩაქმენულ ენაზე ლაპარაკობს 4,6 მლნ. ადამიანი ქუჩაქმენეთში, ორანში. ქანეკუთენება თუჩაქმენული ენების ოლუზურ ჯგუფს.

ტურქული

Altay Dağları civarından kaynaklanan dil, onu kullანan გოჭებე kavimlerin დოგუდა Jაპონია'ya, ბატიდა ისე ავრუპა'ya დოგრუ ხარეკეტილე ჯაჲილმისტი. აფგანისტან ვე ბატი ჩინ ცივარინდა მოგოლცა; რუსია, გუნეი ვე გუნეი დოგუ ჩინ ბოლგესინდე ტუნგუზ; ესკი რუსია ულკელებისინდე ბატიდა ტურკილე'ye, გუნეიდე ისე ირან'ა ჯაჲილან ბირ ალანდა ისე ტურკი დილერ ოლარაკ დეგისმისტი. გუნეიდე ბულანან ბაშლიცა ტურკი დილერ ტურკე, აზერი ტურკესი ვე ტურკმენ ტურკესიდი. ოგუზ ბოჲლარინი კულანდიგი Gagavuz ლეჲელები ვე ირან კაჲანკლი ორასან ლეჲესი, ტურკილე ლეჲესი ილე ბირლიკე ბუგუნკუ ტურკენინ ბოლუმლებისი ოლუსტურმაკტადი.

Divanü Lügati't-Türk, ტურკ კულტურინ ილკ ტურკ დილინი ალანან ვე ჯაჲილან სოჲლუკ ესერი დირ ვე კაშგარლი მამუდი ტარაფინდან 25 ოცაბ 1072'დე ჯაჲილმაჲა ბაშლანმისი ვე 10 შუბათ 1074'თე ბირირილმისტი. ბუ კიტაპ იჩინდე ბუ ცუმლე ბულუნუი. "ტურკ დილინი ოგუნემეკ ჲოკ გერეკლი ბირ იშ ოლურ". ტურკენინ ჯენგინ გრამერ ოზელიკებისი ილკ ვე ნან ჲარპიცო ბიჯიმდე ჯანსიტიორ.

ტურკენინ კულანინ ალანინი გენიშლენენ ბირ ბაშკა კარაჲანლი დეველი'ნინ მენსუბი, იკინცი ბირ ტურკ ვე ტურკე კულტურ აბიდეის ოლან ჯუსუფ ოას ოაჩიბ დირ. ჯუსუფ ოას ოაჩიბ, კუტადგუ ბილიგ (კუტატკი/კუტატი ბილიკ, კუტლუ ედენ ბილიგ ჲა და მუტლუკ ბილიგისი) ადლი ესერი ილე ტურკ დილ ბირლიგინინ დიგერ ოენემლი ჯაჲილნი ტემელინი ატი. (1069-1070 ჲილარინდა ბუ ტურკე ესერი ტამამლანდი).

13/14.ჲჲ. ჲაჲამინი სურენ ჯუნუს ომრე ტურკენინ, ოზელიკე ტურკე ჲიირ დილინინ ტემელ ოუსატი ვე აბიდეის (ანუტი) ოლმაკტადი.

ჯუნუს ომრე'ნინ ედებიატი ტარიჲი ბაკიმინდან, ოენემლი ბირ ჲანი და ანადოლუ'და, ტურკე ჲიირ დილინინ ოენცუსი ოლმასი ვე ტასავეუფ სორუნარინი ჲალინ, კოლჲ ანლაჲილურ ბირ დილე სოჲლეჲიში ნენენილედი.

სზბანი

Aa, Bb, Cc, Çç, Dd, Ee, Ff, Og, ğ, Hh, İi, Iı, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Öö, Pp, Rr, Ss, Şş, Tt, Uu, Üü, Vv, Yy, Zz.

ქანმასხვევებელი ნიშნები: ასოები – **Çç, ğ, İi, İi, Öö, Şş, Üü.**

ტურქულზე ლაპარაკობს 53 მლნ. ადამიანი ტურქეთში. ქანეკუთენება ოურქმანულ ენებს.

სტეფანე ივანიშვილი

T

ჰოპ გოქალ ლაქიო ყოფ მუნაქიფ გო ჰენრალი ადი ილი, აპა მუ-
 ჶა ანქი რა გო მუნაქიფ ილი ინქი ცოცუფ ადი ილი ჰა. ინქი ცოცუფ მუ-
 ჶიფ ჰოპ ჶიგოპ ცუფ მა მუვა მუდა გო ცი ნო ცუღი გო ცუ ფული
 ნო ჶალი. ცეპ ლე ჰოპ ჰაფ, აქაქი მუნიქიფ ილი სუ ინქი ცოცუფ რეპ-
 მიქიფ ვე აქ გა გელი გო, გოქალ მუნაქიფ სიმუ რუკო დოქაფ ჰაფ? წი-
 პნაქიფ ჰოპ ცუქი მუ კაქუქი რაფ: ინქი ცოცუფ რიფ ნუპ ჰაქამო, ცუ
 ჶიგოპ ქეჯურ აქი ცუფ ნუპ გონრეფ ცუ ჶო, ცუქი მუ ჰინა მურსული
 ჶიგოპ ნუპ, ვუღიქი ცოცუფ იქი ლეიბეპ, ცუქი რუქაქი ჶიგოპ ვუღიქი
 ცოცუფ იქი გო ლეიბეპ სუ ჰა.

ქვროპული დამწერლობები

ცხვანი

**Aa, Bb, Cc, ႠႡ, Ⴀ Ⴀ , Ee, ႠႠ, Ff, Gg, ႠႠ, ႠႡ, ႠႡ,
 Hh, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Ⴀ Ⴀ, Oo, ႠႠ, Pp, Qq, Rr, ႠႠ,
 Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz, ႠႠ, ႠႠ.**

ქანმასხვაეველები ნიშნები: ასოები – **ႠႡ, Ⴀ Ⴀ, ႠႠ, ႠႠ, ႠႡ, ႠႡ, ႠႡ.**
 T ენაზე ლაპარაკობს 3,2 მლნ. ადამიანი ჩინეთის პროვინციებში
 სინუანი, Ⴀუნნანი, ქუეჯოუ, ქუანსი.
 ქანეკუთენება ჩინურ-ტიბეტურ ენების ტიბეტურ-ბირმანულ ჶგუფს.

ქლო

Hike li ricevis luxa vesti, ora manjilaro e veturo. Omfia-jorne on pozis a M sur la tablo dekduo pladi plena ye astoniva supo, ye rostita hanyni, ye dolcaji e cetera. En lia poshi gaye sonetis arjenta moneti. Dekono de to suficegus. Vespere la chatnbro, ube la ex-hakisti lojis due, esis lumizata per bel;i brilanta kandeli. On povus pensar, ke la naskeyo dil yarozi eais la cielo ipsa od admirnime ke li eslis oUmpani. Quante olu la tempo pasis tante plu bone la malyuna gespozi su sentis. Pos kelk-a dii li ja ricevis dudek quar pladi vice dekdu, i. e. la duoplo. Sed meze la tablo ta rejo imperis starigar vazoo tute por ke nia paro ne povez yidar quon ol

სტენოგრაფიული სისტემა

სწავლა

Aa, Bb, Cc, Ch ch, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Sh sh, Tt, Uu, Vv, Xx, Yy, Zz.

ქანმასწავლებელი ნიშნები: ასოების შეერთება – **ch, qu, sh.**

ქლო ხელოვნური საერთაშორისო ენაა, შექმნილი ესპერანტოს რეფორმირების მიზნით.

ნგლისური

English is an Anglo-Frisian language. Germanic-speaking peoples from various parts of northwest Germany (Saxons, Angles) as well as Jutland (Jutes) invaded what is now known as Eastern England around the 5th century AD. It is a matter of current debate whether the Anglo-Saxon language spread by displacement of the original population, or the native Celts gradually adopted the language and culture of a new ruling class (see Sub-Roman Britain). There is also some debate as to whether there were substantial numbers of Saxons already in Britain in late Roman times.

Whatever their origin, these Germanic dialects eventually coalesced to a degree and formed what is today called the Old English language, which resembled some coastal dialects in what are now north-west Germany and the Netherlands (i.e. Frisia). Throughout the history of written Old English, it retained a synthetic structure closer to that of Proto-Indo-European, being based on a single literary standard, while spoken Old English became increasingly analytic in nature, losing the more complex noun case system, relying more heavily on prepositions and fixed word-order to convey meaning. This is evident in the Middle English period, when literature is first recorded in the various spoken dialects of English of the time, after written Old English lost its status as the literary language of the nobility.

ქვოპოქული დამწერლობები

სნბანი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასობის შეერთება — **ch, ea, ee, gh, oo, sh, th, wh**; დამხმარე სიტყვები — **and, are, by, her, his, she, that, the, to, was, were, what, when, with, you.**

ნგლისურ სახელმწიფო ენაა შიდ ღრიტანეთში, სმერიკის ჭეერთებუო ჭტატებში, ხანადაში, სვსტრალიაში, სხალ სელანდიაში.; გავრცელებულია აგრეთვე სრლანდიაში, სამხრეთ სფრიკის ტესპუბლიკაში, სნდონთში. შასზე ლაპარაკობს 400 მლნ. ადამიანი.

ქანეკუთვნება ინდოევროპული ენების გერმანულ ჯგუფს.

ინდონეზიური

Bahasa Indonesia adalah bahasa resmi Negara Republik Indonesia, namun hanya sebagian kecil dari penduduk Indonesia yang benar-benar menggunakannya sebagai bahasa ibu. Untuk sebagian besar lainnya bahasa Indonesia adalah bahasa kedua. Bahasa Indonesia ialah sebuah dialek bahasa Melayu yang menjadi bahasa resmi Republik Indonesia.

Bahasa Indonesia diresmikan pada kemerdekaan Indonesia, pada tahun 1945. Bahasa Indonesia adalah bahasa dinamis yang terus menyerap kata-kata dari bahasa asing. Berasal dari rumpun yang sama, Bahasa Indonesia adalah dialek terstandarisasi dari bahasa Melayu, dan keduanya cukup mirip. Fonologi dan tata bahasa dari bahasa Indonesia cukuplah mudah, dasar-dasar yang penting untuk komunikasi dasar dapat dipelajari hanya dalam kurun waktu beberapa minggu. Bahasa Indonesia merupakan bahasa yang digunakan sebagai pengantar pendidikan di sekolah di Indonesia.

Bahasa Indonesia dikembangkan dari salah satu dialek bahasa Melayu, sebuah bahasa Austronesia (atau Melayu-Polinesia) yang digunakan sebagai lingua franca di kepulauan India (Indonesia) selama berabad-abad. Bahasa ini sering dinamai dengan istilah Melayu Pasar. Jenis ini sangat lentur sebab sangat mudah dimengerti dan ekspresif, dengan toleransi kesalahan sangat besar dan mudah menyerap istilah-istilah lain. Bahasa ini bahkan lebih banyak ditemukan dalam alkitab yang digunakan misionaris yang mendarat di Indonesia, dibanding bahasa aslinya.

Dikenal pula istilah Melayu Tinggi, bahasa yang hanya digunakan kalangan kerajaan di sekitar Sumatera, Malaka, dan Jawa. Bahasa ini lebih sulit karena penggunaannya sangat halus, penuh sindiran, dan tidak seekspresif Bahasa Melayu Pasar.

ცნობი

Aa, Bb, Ch ch, Dd, Dj dj, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Ng ng, Nj nj, Oo, Pp, Rr, Ss, Sj sj, Tt, Tj tj, Uu, Vv, Ww, Zz.

ქანმასხვავებული ნიშნები: ასოების შეერთება – **itu, ini, ngg**; დამხმარე სიტყვები – **di, ke, ber**.

ინდონეზიურ ენაზე ლაპარაკობს 188 მლნ. ადამიანი. ქანეკუთვნება მაღალურ-პოლინეზიური ენების ინდონეზიურ ჯგუფს.

ინტერლინგვა

Interlingua es un lingua auxiliar international basate super le vocabulos commun al major linguas westeuropee e super un grammatica angloromanic simpliciate, inicialmente publicate in 1951 per International Auxiliary Language Association. Appellate a vices Interlingua de IALA pro distinguer lo del altere usos del parola, illo es le subjecto de iste articulo e le lingua de iste encyclopedia integre.

Anque Latino sine Flexione de Giuseppe Peano esseva anteriormente appellate Interlingua ma iste denomination cadeva in disuso post le publication de Interlingua de IALA.

Interlingua pote in ultra esser un synonymo pro lingua auxiliar international. Vide tamben interlinguistica.

Finalmente, un interlingua pote esser un language abstracte intermediari usate in le traduction per computator de linguas human.

Le hereditage linguistic commun de Europa e del Americas es greco-latin. Le latino que ha supervivite in le linguas moderne es registrate in un libro del instituto scientific IALA (International Auxiliary Language Association) per linguistas e philologos professional, qui laborava inter 1924 e 1951.

Le resultado se nomina interlingua. Su grammatica es simpliciate al maximo, e un europeo o americano instruite comprende immediatemente un texto technic o scientific in interlingua a prime vista e apprende su uso active in tempore brevissime.

Su utilitate practic se ha demonstrate como lingua de summarios in publicationes scientific, super toto in le campo medical, e como lingua unic in conferentias international.

ქართული დამწერლობები

სხვაბი

Aa, Bb, Cc, Ch ch, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Ph ph, Qu qu, Rr, Ss, Tt, Th th, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.

ინტერლინგვა ხელოვნური საერთაშორისო ენაა, შექმნილი ლათინური ენის ფუძეზე.

სლანდიური

Is í an Ghaeilge (.i. Gaeilge na hÉireann) an teanga Ghaelach a labhraítear in Éirinn. Is í teanga náisiúnta agus príomhtheanga oifigiúil na hÉireann í. (Tá an Béarla luaite sa Bhunreacht mar "theanga oifigiúil eile".) Ar an 13 Meitheamh, 2005 d'aontaigh airí gnóthaí eachtracha an Aontais Eorpaigh glacadh leis an nGaeilge mar theanga oifigiúil oibre san AE. Ón 1 Eanáir 2007 cuireadh tús leis an stádas oifigiúil seo, agus ba é an tAire Nollaig Ó Treasaigh, T.D., an chéad aire Éireannach a labhair Gaeilge ag cruinniú de Chomhairle na nAirí, an 22 Eanáir 2007.

Tá go leor ainmneacha eile réigiúnda nó stairiúla ar an teanga freisin: Gaedhealg, Gaedhilge, nó Gaedhilg (i gConamara), Gaedhilic nó Gaeilic (in áiteanna i Maigh Eo), Gaedhealaing nó Gaoluinn (sa Mhumhain), Gaedhlag (Ó Méith – Ard Mhacha agus Lú), Gàidhlig (in Albain), Gaelg/Gailck in Oileán Mhanann agus Guithealg nó Goidealc (Sean-Ghaeilge). Go minic, níl i gceist leo seo ach litrithe malairteacha ar an bhfocal "Gaeilge" agus iad ag baint leis an tréimhse réamhchaighdeánach (féach thíos chun a thuilleadh eolais a fháil), ach tabhair faoi deara gurb iondúil inniu a úsáidtear an leagan Muimhneach d'ainm na teanga, Gaelainn, le tagairt a dhéanamh do chanúint an chúige ina gcluinféa an t-ainm seo uirthi. D'fheicfeá Gaoluinn, leis, toisc gur mar "é" fada a fhuaimnítear "ao" an litrithe sna canúintí deisceartacha.

Ba é an tOgham an chéad chóras scríofa don Ghaeilge, ach is gnách í a chur ar pár i litreacha Laidine le níos mó ná míle bliain anuas. Sa tseachtú haois a tháinig an chéad leagan scríofa den teanga, mar atá, an tSean-Ghaeilge, ar an bhfód, agus í sách difriúil fós leis an gcineál Gaeilge a labhraítear inniu.

სზბანო

Aa, Áá, Ææ, Bb, Dd, Ee, Éé, Ff, Gg, Hh, Ii, Íí, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Óó, Öö, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Úú, Vv, Xx, Yy, Ýý, Zz, Đđ, Þþ.

ჴანმასხვაველები ნიშნები: ასოები – **Áá, Ææ, Éé, Íí, Óó, Öö, Úú, Ýý, Đđ, Þþ**; ასოების შეერთება – **aoi, eai, iui, bh, ch, dh, fh, gh, mh, sh, th.**

სლანდიურ ენაზე ლაპარაკობს 242 ათასი ადამიანი. ჴანეკუთვნება ინ-ლოკროპული ენების გერმანულ ჯგუფს.

სცენარისადაცხვრემ სანმ.ღანმ.

ქტალიური

L'italiano moderno trae origine dal latino, e come i vari dialetti italiani e altre lingue romanze, proviene dal latino volgare (parlato dal popolo, volgo) e non dal latino illustre, che fu la lingua usata dai letterati dell'epoca.

Mentre la lingua letteraria rimase "cristallizzata" da regole grammaticali precise, frutto di un lavoro letterario lungo cinque secoli, nel corso dei secoli la lingua parlata si trasformò divenendo sempre più simile ai vari dialetti italiani attuali (e alle altre lingue romanze nel mondo romano fuori la penisola), adattandosi ai diversi accenti locali e subendo influenze diverse nelle varie regioni d'Europa.

Scomparvero così i casi e nacquero gli articoli: il numerale unus, per esempio, significava anche qualcuno, un tale e divenne articolo indeterminativo (unus indeterminativo lo usa anche il poeta Ovidio nelle "Metamorfosi"); i pronomi dimostrativi divennero articoli determinativi e nuovi dimostrativi vennero formati fondendo i vecchi ille e iste con eccu(m). Il primo documento sino a oggi trovato in lingua italiana non è un'opera letteraria bensì un placito notarile, conservato nell'abbazia di Montecassino e risalente al 960: è il cosiddetto Placito capuano.

L'italiano moderno non è, come spesso accade con le lingue nazionali, un dialetto che è riuscito a far carriera; ad imporsi, cioè, come lingua ufficiale di una regione molto più vasta di quella originaria. In realtà si tratta di un connubio linguistico delle corti medievali italiane riunite, con forti influenze linguistiche, sulla base di un substrato del fiorentino, parlato a Firenze.

ქუჩადაზუ დამწერლობები

ცხანა

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Zz.

ქანმასხვაკეპელი ნიშნები: ასოების შეერთება – **gh, gl, gn, sc**; დამხმარე სიტყვები – **agli, ai, al(le), coi, dagli, dai, dal(le), degli, di, gli, gia, molto, negli, nel(le), nei, pei, piu, senza, sugli, sul(le)**.

ქტალიურ ენაზე ლაპარაკობს 65 მლნ. ადამიანი ქტალიაში, სან-შარინოში, ჭკედარიაში. ქანეკუთვნება ინდოევროპული ენების რომანულ ჯგუფს.

ხავა

Bui gu je dang dix, siao louc dix mai yuh noh haoghvuan.

ცხანა

**Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ft, Gg, Hh, li, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp,
Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.**

ხავა ენაზე ლაპარაკობს 200 ათასი ადამიანი ჩინეთის პროვინცია
აუნანში. უსანკუთენება ჩინურ-ტიბეტურ ენების მონ-კხმერულ ჯგუფს.

ხატალანური

A propòsit del llatí vulgar, cal ressenyar que els romans vivien en situació de diglòssia: la llengua de cada dia no era el llatí clàssic, el llatí dels textos literaris o sermo urbanus (el 'discurs urbà', és a dir, refinat) es trobava estancat per la gramàtica (com ja ho estava el sànscrit en la mateixa època a l'Índia), sinó una forma distinta encara que pròxima, en un procés de desenvolupament més lliure, el sermo plebeius ('discurs plebeu'). Pareix que el llatí clàssic no es limitava a un ocupació llibresca, sinó que el parlaven les classes socials elevades, mentre que el sermo plebeius era la llengua del poble pla, els comerciants i els soldats. Sense possibilitat d'accedir a l'estatus de llengua literària, el llatí vulgar ens és conegut sobretot per la fonètica històrica, citacions i crítiques pronunciades pels parlants d'un llatí literari, així com per nombroses inscripcions, registres, comptes i altres textos corrents. D'altra banda, el Satyricon de Petroni, una espècie de «novel·la» escrita probablement en el primer segle de la nostra era i que va passant pels entorns marginals de la societat romana, és un testimoni important d'aquesta diglòssia: segons la seua categoria social, els personatges s'expressen en una llengua més o menys pròxima a l'arquetip clàssic.

Entre els textos que han censurat les formes jutjades decadents i errònies, cal destacar l' Appendix Probi, una espècie de compilació d'«errors» freqüents recopilats per un cert Probus que data del segle III de la nostra era. Són aquestes formes, i no els seus equivalents en llatí clàssic, les que es troben en l'origen de les paraules utilitzades en les llengües romàniques.

ცხანა

Aa, Bb, Ce, Çç, Ch ch, Dd, Ee, Ff, Gg, Gu gu, Gü gü, Hh, Ii, Jj, Ll, Ll ll, Ll ll, Mm, Nn, Ny ny, Oo, Pp, Qu qu, Qü q ü, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Xx, Zz.

ქანმასხვეპელი ნიშნები: ასო – **ü**.

ხატალანურ ენაზე ლაპარაკობს 8,1 მლნ. ადამიანი უსპანეთში. ქანეკუთუნება ინლოვეროპული ენების რომანულ ჯგუფს.

ქროპული დამწერლობები

ხაშუბური

Kaszëbsczi jãzëk - jãzëk z zòpòdnosłowiańszcégò karna słowiańszcizich jãzëków, chtërnym gòdò wiãcy jak 50 000 Kaszëbów. Kaszëbsczi je jednym z pòmòrczich jãzëków - ò apartnym jãzëkù mòzna rzec ju w XIV stolace. Nòstarszi kaszëbszczé knédzi to Duchowe piesnie Dra Marcina Luthera i inszich nabożnich męzow Szymona Krofëja z 1586 rokù, jak téz z rokù 1643 Michòła Pontanusa Mały Catechism Niemiecko Wándalski abo Slowięski. Dzysdniowò lëterackò kaszëbizna je ewòlucyjã zabédowónëj przez Floriana Cenòwe, wprzód w 1848 (?) - ta równak òstałą òdnalazlò w ruszczich archiwach kòl kùńca XX stalata - ë w 1879 rokù w Zarés do grammatikj kasebsko-slovnjskjé mòvé, wëdanej w Pòznaniu. Badëra kaszëbiznë Fridrich Lorentz wëpartnił w kaszëbsczim jãzëkù 47 zwãków, chtërne sã dzysdniowò pisane 34 lëterama, jich dzél (ch, cz, dz, dż, rz, sz) òb sparłaczenie lëter.

Syg kaszëbiznë òd kùli lat bezùstankowò sã zmieszã. Do niedòwna westrzòdk pòlsczich mòwnòuczalich panowala ùdba, że kaszëbsczi je blòs dialektã pòlsczégò jãzëka. W 2003 rokù naznaczono kaszëbiznë trzëlëterowi midzënòrodný kòd CSB wedle normë ISO 639-2.

Dzysdniowò w Pòlsce a òsoblëwie na Kaszëbach je cziledzësãt szkòłów, w chtërnych dzëcë uczã sã kaszëbszczégò. Òd 2005 rokù je mòżnota sklòdania egzaminu maturalniégò z negò jãzëka. W kaszëbsczim wëdòwane sã knëżczë, czãdniczë a téz nadëwane programë w radiju czë telewizyjì.

Wedle ùstawë ò nòrodnëch ë etnicznych miésziznach òs òbëndowich jãzëkach z 6 stëcznika 2005 rokù je mòżebnota brëkòwania przed ùrzãdami gminów, kòl ùrzãdniégò jãzëka, kaszëbszczégò jakno pòmòcniégò jãzëka.

ცხვანი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Kk, Ll, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Ww, Yy, Zz.

ხაშუბურ ენაზე ლაპარაკობს 200 ათასი ადამიანი ოლონეთში. ქანეკუთვნება ინდოევროპული ენების სლავური ჯგუფის დასავლურ ქვეჯგუფს.

სტინდარტული დამწერლობა

ბეჭუა

Imapajtaini niaranqui: ckampallaml capusckayqui sujta, sujta munacusp?. sonckoytami nanachianqui. Mamayquisi piñacusccka nocka piñacuscckayta yiachas, nocka yachas piñacuni ckeñal.itusniy cuestaaptin. Pay yantata aparnun mancata timpuchinayeupaj, Tuta mushaycka ucuchata apis micora.

Usianaypaqtaq kayta nisaq llapallaykichikpaq: Kausayqa auqaymi, tnkuy imapas qocharayaspaqa, sayarispaqa waqlinmi, wañunmi: lkillaq ripuripuyllam, cheqallam kausan wiñawiñaypaq. Chavmi kausasun sullull wiñawiñaypaq kausachiwananchikpaq, llamkay sumaychawanancikpaq kausachiwananchikpaq, llamkay sitmaychawananchikpaq. Kunanqa ripusaqñam. Paqa-rinkama.

ქუჩადაზნ ბეჭეტიზადაყუყ

სბანო

Aa, Cc, Ch ch, Ff, Qq, li, Jj, Kk, Ll, Ll ll, Mm, Nn, Ññ, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Ww, Yy.

ქანმასხვევებელი ნიშნები: ასოები – **Ññ.**

ბეჭუა ენაზე ლაპარაკობს 14,8 მლნ. ადამიანი უერუში, უკვადორში და ჟოლივიაში. უანეკუთენება ცენტრალური და სამხრეთ ამერიკის ინდიელების ენების ჯჯგუფს.

ხონგო

Nsungi yo basenda mbainbu bu ifwene, bakento bavvidl baka maya mau. Yandi mpi mwana nkento, zina diandi Nkenge, yandi mpi wele mu baka mbambu andi. Bu kasenda-kasenda. mbambu imwangene.

Kilumbu kimosi Na Nzlma wlsidi bu kasa nde: 'E mwana nkento, unguna masa, inwa kwamo, kiwlna kina yamo!"
Yandi kasidl kwandi mpaka ko nde: *Nda, nwa kwaku muna nkongi amo, una gana klosi".

ცხანო

Aa, Bb, Dd, Ee, Ff, Gg, li, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.

ხონგო ენაზე ლაპარაკობს 9,2 მლნ. ადამიანი ზაირში, ცნოლაში და ხონგოში. ლანკუთენება ბანტუს ენებს.

ბრი

ქვროპული დამწერლობები

სნბანი

Āā, Aa, Cc, Ee, Gg, Hh, (‘), Īī, li, Kk. Kw kw, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Ss, Tt, Uu, Ww, Yy, Oo oo, Ew ew, Ow ow.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები – **Āā, Īī.**

ბრი ენაზე ლაპარაკობს 70 ათასი ადამიანი ხანადის პროვინციებში შანიტობა და სასკაჩევანი. ქანეკუთვნება ჩრდილოეთ ამერიკის ინდიელების ალგონკინური ენების ალგონკინურ-ვააკაშურ ჯგუფს.

ზატვიური

Latviešu valoda ir dzimtā valoda apmēram 1,5 miljoniem cilvēku, galvenokārt Latvijā, kur tā ir vienīgā valsts valoda. Lielākās latviešu valodas pratēju kopienas ārzemēs ir Austrālijā, ASV, Zviedrijā, Lielbritānijā, Vācijā, Brazīlijā, Krievijā. Latviešu valoda pieder indoeiropiešu valodu saimes baltu valodu grupai.

Latviešu valodai ir trīs pamatdialekti, kas var tikt sīkāk iedalīti atsevišķās izloksnēs. Lībiskais (tāmnieku) dialekts iedalās Kurzemes un Vidzemes izloksnēs. Vidusdialekts iedalās kursiskās, zemgaliskās un Vidzemes izloksnēs. Augšzemnieku dialekts iedalās sēliskās un latgaliskās izloksnēs. Latviešu literārās valodas pamatā ir vidusdialekts.

Tiek uzskatīts, ka latviešu valoda sākusi veidoties ap 7.-9.gs., kad izveidojās latviešu ciltis - kurši, latgaļi, zemgaļi, sēļi. Vienotas valodas attīstību veicināja atsevišķo cilšu konsolidācija, to apdzīvotajām teritorijām nokļūstot Livonijas ordeņa pakļautībā. Latviešu valodas veidošanās noslēdzās 16.gs. gadsimtā, liela nozīme latviešu valodas izveidē ir latgaļu un zemgaļu valodām, tāpat arī lībiešu valodai. Senākie rakstu paraugi latviešu valodā - baznīcas dziesmu tulkojumi - ir no 1530. gada. Sākotnēji latviešu valoda tika pierakstīta gotiskajā ortogrāfijā, kas tajā laikā tika lietota vācu rakstībā. Tā nebija piemērota latviešu valodai, tāpēc jau 19.gs. gadsimta vidū Juris Alunāns ierosināja veikt rakstības reformu 1. Jaunās ortogrāfijas principus vēlāk izstrādāja Kārlis Mīlenbahs un Jānis Endzeliņš. Tā tika pieņemta 1908. gadā un to oficiāli apstiprināja jaunā Latvijas valsts 1919. gadā. Tomēr pilnīga pāreja uz latīņu alfabētu ar diakritiskajām zīmēm notika pēc tam vairāku gadu laikā.

სხვაბო

Aa, Āā, Bb, Cc, Čč, Dd, Ee, Ēē, Ff, Gg, Ģģ, Hh, Ii, Īī, Jj, Kk, Kk, Ll, Lļ, Mm, Nn, Ņņ, Oo, Pp, Rr, Ss, Šš, Tt, Uu, Ūū, Vv, Zz, Žž.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები – **Aa, Čč, Ēē, Īī, Šš, Ūū, Žž.**
 ზატვიურ ენაზე ლაპარაკობს 1,6 მლნ. ადამიანი ზატვიაში.
 ქანეკუთენება ინდოევროპული ენების ბალტიურ ჯგუფს.

სტრუქტურა სან. დან.

ქუჩადაზი

Libau lie Lahözhe himir hei chield vel cho yø. 1950 xor Gochini tad yo Lahözhe oda dei lie Bezhl lø qal lie Mau zhushi tar oli zha dad bid vei yø. Belie xa el vei veid løvq vel gecha zhigua shloshiau tar zha ni daq lie zhibu el jad, axo qorla xorno gadei gar zhizhi jad.

ქუჩადაზი დამწერლობები

ცხანა

Aa, Bb, ББ, Cc, Dd, ДД, Ee, Ff, Gg, Гг, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Өө, Xx, Yy, Zz, Зз.

ქუჩადაზი დამწერლობები ნიშნები: ასოები – **ББ, ДД, Өө, Зз.**

ქუჩადაზი ენაზე ლაპარაკობს 560 ათასი ადამიანი ჩინეთის პროვინცია ჯუხუიში. ქუჩადაზი ენაზე ჩინურ-ტიბეტურ ენების ტიბეტურ-ბირმანულ ჯგუფს.

ზინგალა

Na ntngn̄ ókangolaka ndáko ȳsa, kási s̄k̄n̄ m̄'i ebimi míngi t̄é, jilá kíno esilí bisó koliya. S̄k̄n̄ osú kólí ndáko, bímisá kítí ȳsa libándá, Malámu kotiya kítí na nkékéle na balásáni, kási kotika yangó na mabáyá na ndáko mp̄ na bojito.

სტრუქტურული დამწერლობები

სხვა

Aa, Bb, Dd, **Ee**, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, **ა**,
Pp, Ss, Tt, Uu, Ww, Yy.

ქვემოთაშვილი ნიშნები: ასოები – **Ee, ა**.

ზინგალაზე ლაპარაკობს 750 ათასი ადამიანი ჩონგოში. ქვემოთაშვილი ბანტუ ენებს.

წესი

Сошыъ соѣиб тѣб њя заб ѣа. Сошыъ дѣл тавруб тавча
 олкѣб олѣѣл лѣ сѣ дѣ gab ѣяа палѣу ѣаф, сошыъ соѣиб хѣя
 лѣбхо аѣа дѣл кѣлѣ лѣ сѣ дѣл gab ѣяа палѣу.

Сошыъ соѣиб ѣяа чѣлѣзѣ ѣѣб шыъ аѣе тоббу зѣя дѣл ѣяа
 зѣб аѣа ѣе убѣлѣф тѣбѣлѣф тѣ ѣяа чѣлѣзѣб зѣлруб ѣяа ' чѣლѣзѣ
 хѣлѣб зѣб аѣа чѣлѣ шыъб дѣл ѣяа гѣдѣл ѣафѣяа ѣлѣგѣ ѣаф
 ѣяа чѣлѣзѣб зѣлруб ѣаф.

ქართული დამწერლობები

სხვა

**Aa, Bb, Бб, Cc, Dd, Дд, Ee, Ээ, Ff, Gg, Гг, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll,
 Mm, Nn, Ыы, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Зз, Tt, Чч, Шш, Ыы, Xx, Yy,
 Zz, Џџ, Лл, Яя, Фф, Ыы, Цц.**

ქართულ დამწერლობის ნიშნები: ასოები – **Бб, Дд, Ээ, Ыы, Зз, Шш, Ыы, Џџ, Лл, Ыы.**

წესი ლაპარაკობს 700 ათასი ადამიანი ჩინეთის პროვინციებში
 სიჩუანი და უენანის. ქანქვთვება ჩინურ-ტიბეტურ ენების ტიბეტურ-
 ბირმანულ ჯგუფს.

უბიტკური

Lietuvių kalba kaip baltų kalbų grupės kalba yra glaudžiai susijusi su latvių kalba ir mirusia prūsų kalba.

Lietuvių kalba kaip atskira rytų baltų šakos kalba pietinėje rytinių baltų dalyje ėmė klostytis nuo VII a. VI–VII a. latvių ir lietuvių kalbos atsiskyrė viena nuo kitos; vėliau ėmė skilti į tarmes. Manoma, kad apie XIII–XIV a. lietuvių kalboje ėmė išsiskirti pagrindinės aukštaičių ir žemaičių tarmės, kurios paskui dar smulkiau skaidėsi patarmėmis, o šios savo ruožtu – šnektomis bei pašnektėmis.

Aukštaičių dabar yra trys pagrindinės patarmės: rytų, vakarų ir pietų aukštaičiai, arba dzūkai, o žemaičių – taip pat trys: vakarų (arba klaipėdiškiai; donininkai), šiaurės vakarų (arba telšiškiai; dounininkai) ir pietų (arba raseiniškiai; dūnininkai).

Dabartinės literatūrinės kalbos pagrindas remiasi vakarų aukštaičių pietiečių (suvalkiečių) tarme, išlaikiusia senesnes fonetikos ir morfologijos lytis.

Seniausieji lietuvių kalbos paminklai siekia XVI a. pradžią. Pirmasis žinomas lietuviškas raštas – anoniminis poterių tekstas, ranka įrašytas į 1503 m. Štrasburge išleistos knygos „Tractatus sacerdotalis“ paskutinį puslapį. Tekstas remiasi dzūkų tarme ir veikiausiai yra nuorašas iš dar ankstesnio originalo. Nėra abejonės, kad bažnytiniių lietuviškų rankraštinių tekstų būta ir anksčiau, gal net XIV a. pabaigoje, kadangi 1387 m. įvedus aukštaičiuose krikščionybę, tokių tekstų būtinai reikėjo religinei praktikai (istoriniuose šaltiniuose yra užuominų, kad pirmasis poterius į lietuvių kalbą esąs išvertęs Jogaila).

ცნბანი

Aa, Aą, Bb, Cc, Čč, Dd, Ee, Eę, Ėė, Ff, Gg, Hh, Ii, Ij, Yy, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Šš, Tt, Uu, Uų, Ūū, Vv, Zz, Žž.

ჲანმასხვავებელი ნიშნები: ასობები – **Aą, Čč, Eę, Ij, Šš, Uų, Ūū, Žž.**

უბიტკური ენაზე ლაპარაკობს 3,45 მლნ. ადამიანი უბიტკაში, ცმერიკის ყეერთებულ ყტატებში. ჲანეკუთვნება ინდოევროპული ენების ბალტიურ ჯგუფს.

სტყდსაწყდსა წყდსა

ჩუბა

Kabuluku kuyabo ne nkaSama bua kuya kukeba biuma. Kabuluku uvwa ne mbuii mukaíl ukavu ne difu wamba kulela; nkašama uvwa ne wende mulume. Baya mu nilla e kusanga-nabo bimuma bikwame ku mutSI. Nkašama e kuambaye kabu-luku ne: "banda kulu." Kabuluku e kubandako kulu, kufola tilmuma e kueja munši. Tšimuma e kukuluka, kututa mbuli wako ía nima, mbuil kulelaye muana.

ჩუბა

ტბანი

Aa, Bb, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Ńń, Oo, Pp, Ss, Šš, Tt, Ty ty, Uu, Vv, Ww, Yy, Zz, Žž.

ქანმასხვევბელი ნიშნები: ასოები – Ńń, Šš, Žž

ჩუბაზე ლაპარაკობს 7,1 მლნ. ადამიანი ზაირში. ქანეკუთვნება ბანტუ ენებს.

სუეციური

სემო სუეციური

Srjedz Njehorńskich hiatow pozběhuje so kaž kupa mała hćrka, kotrejž 'wjesnjenjo džensa "Hajberk" rěkaju. Někotřl džě su sej z tuteje serbsko-němskeje skepsanki wutworlli •Synowu horku', ale woni so myla: syno drje so na tutej hćrce ženje džěłało njeje. Knježk, kotremuž tuta horka ze su-sodnymi hatami słušeše, měješe, dosć tučnych łukow mjez Lubatu a Kotołku. Tuž mam za to, zo prawe serbske mjeno tuteje hćrkl je bylo "Haj", ke kotremuž su knježl hajnlcy a šosarjo potom sej přlpowěsnili němskl "Berg".

ქემო სუეციური

Tsjo dobrl towaršojo: Wuhlik, puchek a słomička džjechu hromadže do cuzby. Ducey na swojlm puću nańdžechu konjacu stopu potnu wody a řewedžichu dolho. kak bychu pšez tohlej morjo pšijšli. Na posledku zradzichu sebi pak tola takhlej, zo dyrbi so słomička prjeki lehnyć a druhoj po nej morjo pšeńć-Wuhlik džješe najpfedy. Jako hje pak do počojcy stomički pšijšoł, chcyše so khwilku rozhladować, pšepali pak pši tym slćmičku a wobaj so teplštaj. Pacheřk, kiz so hižom pšeco woščereSe. poča so na to tak srfieć, zo so pukny.

სხვანი

Aa, Bb, Bj bj, Cc, Ćć, Čč, Dd, Dž dž, Ee, Ćć, Ff, Gg, Hh, Ch ch, Ii, Jj, Kk, Ll, Lj lj, Ll, Mm, Mj mj, Nn, Ńń, Oo, Óó, Pp, Pj pj, Rr, Řř. (Rj rj), Ss, (Śś, Šš), Tt, Ts ts, Uu, Ww, Wj wj, Yy, Zz, Źź, Žž.

ქანმასხვავებული ნიშნები: ასოები – **Ćć, Čč, Ćć, Ńń, Óó, Řř, Śś, Šš, Źź, Žž.**

სუეციურზე ლაპარაკობს 100 ათასი ადამიანი ქერმანიაში. ქანეკუენება ინდოევროპული ენების სლავური ჯგუფის დასავლურ ქვეჯგუფს.

ჭადურა

Samsu rowa satarétan konèng kadibi, artèna: tan-tarètanna Samsu djarèja taða' sè konèng, nèng Samsu sorang, otaba maskèjana aroba konèng, ta' saapa konèngnga, djau ètèmbang moso Samsu.

Otja' gabaj arèja otja' sè anjata'agi panggabajanna mahlok ban èn-laènna, akanṭa: ngabas, ngetter. Baða otja' gabaj sè ènjata'agi kalaban otja' oba'an. Otja' gabaj arèja kalamon èpadaddi ogerra tjarètana sèttong okara, okara djarèja tarkaḡang baða sè kennèng pobuwi lèsan, tarkaḡang endja', akanṭa: Ami adjalan (ta' kennèng), tapè Ami nolès (kennèng).

Baða polè sè ènjamaè otja' partolonganna otja' gabaj, akanṭa: bakal, mastè, kennèng.

ქართული დამწერლობები

სხვადასხვა

Aa, Bb, Dd, Ḑḑ, Ee, Èè, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Ṭṭ, Uu, Ww.

ქართულ ენის სწავლის სახელმძღვანელო ნიშნები: ასოები – **Èè Ṭṭ**.

ჭადურა ენაზე 10,8 მლნ. ადამიანი უნდონებიაში. უნდონეობა მაღალ-პოლინეზიური ენების ინდონეზიურ ჯგუფს.

ჭალაური

Bahasa Melayu adalah sejenis bahasa Austronesia yang dituturkan oleh orang Melayu dan penduduk-penduduk di Malaysia, selatan Thailand, Filipina, Brunei, Singapura, timur tengah Sumatra, kepulauan Riau, Kemboja, Vietnam, Sri Lanka dan Afrika Selatan. Bahasa ini merupakan bahasa kebangsaan Malaysia, Brunei, dan Singapura. Ia sangat serupa dengan bahasa Indonesia, bahasa kebangsaan negara Indonesia.

Menurut statistik penggunaan bahasa di dunia, penutur bahasa Melayu dianggarkan berjumlah lebih 300 juta (bersama penutur Bahasa Indonesia) dan merupakan bahasa keempat dalam turutan jumlah penutur terpenting bagi bahasa-bahasa di dunia selepas bahasa Mandarin, bahasa Inggeris dan bahasa Hindi/bahasa Urdu. Selain itu, dilaporkan sebanyak 70,000 orang mampu bertutur dalam bahasa Melayu di Sri Lanka, manakala di China, terdapat radio dalam bahasa Melayu. Bahasa Melayu juga diajar di universiti-universiti di United Kingdom, Amerika Syarikat, Australia, Belanda, China, Jerman, New Zealand dan beberapa tempat yang lain.

Bahasa Melayu Piawai ialah Bahasa Melayu Riau, Indonesia, seperti yang dipersetujui oleh Indonesia, Malaysia, dan Brunei. Bahasa Melayu Riau dianggap tempat kelahiran bahasa Melayu. Di Malaysia, bahasa Melayu mengalami perubahan nama beberapa kali. Pada awal 1970-an, Bahasa Melayu dinamakan Bahasa Malaysia atas sebab politik. Namun sejak akhir-akhir ini, nama "Bahasa Melayu" digunakan semula. Di Indonesia, bahasa Melayu juga dikenali sebagai

სტანდარტიზაცია

სხვა

Aa, Bb, Ch ch, Dd, Ee, Ęě, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Kh kh, Ll, Mm, Nn, Ng ng, Ny ny, Oo, Pp, Rr, Ss, Sh sh, Tt, Uu, Ww, Yy.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები – Ęě.
 ჭალაურ ენაზე ლაპარაკობს 21,3 მლნ. ადამიანი ჩინეთში, ჭალაჩინაში, ჭაიხანდში. ქანეკუთვება მალაურ-პოლინეზიური ენების ინდონეზიურ ჯგუფს.

ქალგაშური

ქროპული დამწერლობები

I Marco Polo dia nanome ny anarana hoe: Madeigascar na. Mo gelaiso: nafangrony tamin'ny tanana any Somalia Mogadiscio. Sarintany eoropeana misy an'i Madagasikara ny toerany eo atsinanan'i Afrika. Ny "Portuguais" nanome ny anarana "Saint-Laurent", "l'île dauphine" hoy ny Frantasy. Nandroso ny taona, nipoitra ny hoe Madagasikara ka ny mponina tao Faradofay "Fort Dauphin" dia natao hoe "Madagascarois" na "les Madécasses". Mpandinika tantara no milaza fa ny teny madekasy dia avy amin'ny hoe Madagasy na Madegasy, teny malayziana (Malaysia) na afrikana navadika hoe Malagasy. Ireo Anglisy taty aoriana no nanaiky an'i Radama ho mpanjakan'i Madagasikara.

Araka ny fikarohana nataonay dia fahadisoana nataon'ireo eoropeanina nanaraka ny feo heno ary voasoratr'ingahy Marco Polo, efa voalazan'ny namana etsy ambony io, no nahataonga ny anaran'i Madagasikara. Ao amin'ny bokiny mitondra ny lohateny hoe Milione, voadika amin'ny teny italianina ankehitriny dia marihiny fa misy fanjakana roa lehibe matanjaka any amin'ireo nosy roa ao atsinana'i Afrika dia i Madaghosho (Madeigascar na Mogelascio) sy i Zanzibar (Zanguebar); arak'izany ny teny hoe: "Madaghosh" izay ampiasain'i Marco Polo eto dia azo heverina fa mifandrika amin'ny teny hindi indianina hoe: "mad'hos"; koa noho izy nihaino fotsiny nefa tsy tena mahay ny teny hindi dia izay nahazoany azy no nanoratany azy; koa azo heverina fa io teny hindi io no fototry ny teny tena mahalaza ny anarana hoe Madagasikara sy Malagasy, satria miovaova ny fanononana ny teny araka ny fotoana sy ny tantara, ary tsy mitsaha-mivoatra izy. Ny teny hindi "mad'hos" moa dia midika hoe: ravoravo, mifalihavanja, velon'aina fa feno fanatenana; tsy lavitra an'izany ny fomban'ny Malagasy ary mahasarika vahiny maro, koa mety ho notondroin'ireto Indianina ho tanin'ireo olona falifaly na ravoravo ny Nosintsika.

ცნბანი

Aa, Bb, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Tr tr, Ts ts, Vv, Yy, Zz.

ქალგაშურ ენაზე ლაპარაკობს 12,8 მლნ. ადამიანი ქალგაშურზე. ქალგაშურ ენაზე მლაურ-პოლინეზიური ენების ინდონეზიურ ჯგუფს.

ჭაორი

Ie nui potiuē Ioro za raro. Tangia te wai to waha. He kotuku rerenga tahi I te tau. Te waka pukatea, te waka kohekohe. Rangitihī upoko i takaia ki te akatea. Keiwhawhati noa mai te rau o te rata. He toa piki rakau, he kai na te pakiaka. He kaihua ki uta, he toka hapuku ki te moana. Ou mahi e te kawau moa roa. Ko Hine-titama koe, matawai ana te whatu i te tirohanga. Waiho ma te whakama e patu. He kura tangata e kore a rokohanga, he kura whenua ke rokohanga. E ko>o e ngaro, he takere waka nui. He wahine, he whenua, e ngaro i te tangaia. He ua ki te po, he paewai ki te ao. Te mate ki te tamaite he pakaru niao, te mate ia ite mahine he pakaru takere waka.

სტენოგრაფიული სისტემა

სხვანი

Aa, Ee, Hh, Ii, Kk, Mm, Nn, Ng ng, Oo, Pp, Rr, Tt, Uu, Ww, Wh wh.

ჭაორიზე ლაპარაკოლს 320 ათასი ადამიანი სხალ ზელანდიაში. ჴანე-კუთვნება მალაურ-პოლინეზიური ენების ინდონეზიურ ჯგუფს.

შინაგვარობა

Knlau tiga' pulo tabari, nan patui' dibari gatang tu malu pulo Itu padonjo, ba' rupo bukan urang disitu nan bakonjo. ba' rupo bapa' njo urang tabuang; djikalau ado nan ba' itu' maminta' injo ka nan rapē', kapado ninie' dangan mama'" nrang nan kamatian tadi.

ქართული დამწერლობა

სხვათა

Aa, Bb, Dd, Ee, Ēē, Og, Hh, Ii, Īī, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu.

ქართული ენის დამწერლობის ნიშნები: ასოები – **Ēē, Īī.**

შინაგვარობაზე ლაპარაკობს 7 მღწ. ადამიანი უნდონეზიაში. უანე-კუთვება მაღაურ-პოლინეზიური ენების ინდონეზიურ ჯგუფს.

ქაო

ტმოსავლური დიალექტი

Չեb mil cəb mil bək ziuk leh, Չեb siuղb nec zidmec mec ndəd, bədnɔɔk Չեbneckiuh adjeik, kuk tawb kuk yaղh. Macneid Guղbcəkdaղk Mo—juksih zidhək Չեbsiugh vud ziəc ndəd ziuh; Չեc macmeid mh, Չեbsiugh nec dawb mec dəkleb naղd gəd դաb ziuh le, Չեbncəb Չեbral ad hneb yaղi ad hneb naղd mh.

Մնան

Aa, Яя, Bb, Cc, Dd, Ee, Əə, Ջճ, Gg, Hh, Կկ, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Մմ, Nn, Ռր, Օօ, Օօ, Pp, Չ Չ, Qq, Rr, Ss, Տտ, Tt, Uu, Ww, Yy, Zz.

Ենտրալური დიალექტი

Shəkdeղc bib dohhmub acməc dud. Shaղbbak hniuk loh daղedol iur dəl nəchliuhməl ziuldish, shlakdad iղeղniugh Siaghriugh. Kuղraղedagh həb Morzucsis nal bib dohhmub Չac niղb noղr baղr dud loh dur, actugh dəh hliuhməl zish.

Մնան

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Əə, Ջճ, Ff, Gg, Hh, Ii, Kk, Ll, Mm, Nn, Ռր, Օօ, Pp, Չ Չ, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Xx, Yy, Zz, Հզ.

Մասավური დიალექტი

Ndausnəc beb hmouib jik mac ndeud. Cəb bar souk loh, decneub Sur ak dohbaismal. Kək jab gouf jih Nihnad mac Gouղvayddand təb. Macjudsis loh tur beb hmouib ak hmouib ndeud, zicnad beb hmouib decneub jiteus mac zijild lib ndeud geus, zas jik ak dohbaismah dah.

Մնան

Aa, Яя, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Կկ, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Ռր, Օօ, Pp, Չ Չ, Qq, Rr, Ss, Տտ, Uu, Vv, Xx, Yy, Zz.

ჩრდილო-აღმოსავლური(აფხაზური) დიალექტი

Dulndic bid adhmaub hik mac admagndeyd, bixaug ceb
 siauk nid loh, hmaubsak syr dubnabmyb ibxauic iebdleyk saurn-
 dlal nauc gur fad zaur. Nadnid Guhvakdawk ndrol Mauljuk-
 sil loh nɛ auc bid adhmaub ak meys admagndeyd შაურ, შელ
 nid adhmaub hmaub—sak riuu mac riuu ndeyd gur reyɫ lic-
 did hik zeyc gur draer ak dubnabmyb შაურ.

სხვაინი

**Aa, Bb, Бб, Cc, Dd, Дд, Ee, Ээ, Ff, Gg, Hh, Чч, Ии,
 Jj, Kk, Ll, Mm, Шш, Nn, Њη, Oo, Pp, ʔ ʔ, Qq, Rr,
 Ss, ʃʃ, ʒʒ, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, ʒʒ, ʒʒ.**

ქუჩადან ბეჭედიანი

ქრთიანი სხვაინი

**Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, li, Jj, Kk, Ll, Mm. Nn, Oo, Pp,
 Qq. Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.**

შაო ენაზე ლაპარაკოლს 8,5 მლნ. ადამიანი ჩინეთის პროვინციებში
 ლუიჯოუ, აფხაზი, ჩუანი, ლუიჯონი. ლანკუთვინება ჩინურ-
 ტიბეტური ენების მათ-ათო ჯგუფს.

ჭოგავკი

Iken ne Yehovah egh ne s'hakonoronghka n'ongwe, nene rodewendeghton nene raonhSon rodewedon rohhawak, nene onghka'kiok teyakaweghdaghkon raonhage yaghten a-onghtonde, ok denghnon aontehodiyendanc ne eterna adonheta.

სტენოგრაფიული დამწერლობები

სწავლა

Aa, Dd, Ee, Gg, Hh, Ii, Kk, Nn, Oo, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Yy.

ჭოგავკზე ლაპარაკობენ ინდიელები შტატ ნიუ-ჯორჯია (საშ) და ნანადამში ტბა ონტარიოს აღმოსავლეთ სანაპიროზე. უსწავლავთ ნიუ-ჯორჯიის ინდიელების იროკეზული ენების ხოკა-სიუს ჯგუფს.

ქოლდაუერი

În antichitate, teritoriul Moldovei era locuit de către daci. Situată pe o rută strategică între Asia și Europa, Moldova a fost invadată pe parcursul istoriei de diverse popoare, printre care amintim locuitorii Rusiei kievene și mongolii.

În Evul Mediu viitoarea provincie Basarabia (care cuprindea inițial sudul actualei Basarabii cunoscut și ca Bugeac), apoi partea dintre Prut și Nistru a Moldovei și Ținutul Herței) constituia partea estică a Țării Moldovei. În secolul al XVI-lea, Principatul Moldova a trecut sub suzeranitatea Imperiului Otoman. Ulterior, prin Tratatul de la București din 1812, Basarabia a intrat în componența Imperiului Rus.

Prin Tratatul de la Paris din 1856, pentru a înlătura Rusia de la grilele Dunării, marile puteri europene restituiau Moldovei doar sudul Basarabiei cu cele trei județe: Cahul, Ismail, Bolgrad. La 24 ianuarie 1859, se puneau bazele statului național român, prin unirea Moldovei cu Țara Românească sub domnia unică a lui Alexandru Ioan Cuza. Noul stat cuprindea și sudul Basarabiei.

Prin Tratatul de la Berlin (1878), marile puteri obliga România sa cedeze Rusiei sudul Basarabiei, în schimbul Dobrogei și a recunoașterii, de jure, a independenței României față de Imperiul Otoman. Lucrul acesta a adâncit resentimentele românești la adresa Rusiei.

În ianuarie 1918, după Revoluția Rusă, Basarabia și-a proclamat independența, iar la 9 aprilie s-a unit cu Regatul României.

Ulterior, în iunie 1940, în contextul pactului Molotov-Ribbentrop, România a fost forțată de URSS {Rusia} să cedeze Basarabia și Bucovina de Nord.

ქრონოლოგიური დამწერლობები

სხვადასხვა

Aa, Ăă, Ââ, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Îî, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Șș, Tt, Țț, Uu, Vv, Xx, Zz.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები – **Ăă, Ââ, Îî, Șș, Țț.**

ქოლდაუერზე ლაპარაკობს 3,35 მლნ. ადამიანი ქოლდავეთში და ოკრაინაში. ქანეკუთვნება ინდოევროპული ენებისრომანულ ჯგუფს.

ჩვენს

Naakidi neeznádiin dóo ba'aa hastádiin dóo ba'aa náhást'ei náahaiídaq' Naabeehó Yootó dóo kinteel bita' Dinétah hoolyéegi kéédahat'íí' n't'éé', dóo nda shádi'ááh dóo e'e'aahjigo dadeezná jini. Ła t'eiya Tséyi'jigo adahaazná jini; náánała' t'eiya Ma'ii Deeshgiizh dóo Soodził bine'ji' adahaazná jini, dóo náánała' éi Tóntsaaji' adahaazná jini

სტანდარტიზირებული სპინდელი

სპინდი

Li, Nn, Aa, Ee, Ii, Oo, Bb, Cc, Dd, Gg, Hh, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Ss, Tt, Ww, Yy, Zz.

ქვემოთხსენიებული სპინდები: ასოები – **Li, Nn, Aa, Ee, Ii, Oo, Bb, Cc, Dd, Gg, Hh, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Ss, Tt, Ww, Yy, Zz.**

ჩვენსზე ლაპარაკობს 170 ათასი ადამიანი სოხონში (CSJ). ქვემოთხსენიებული სპინდების ინდიკატორების ატაჟური ენების ნადენე ჯგუფს.

ნაუბელი

Xochicalo nihualcalaquia nicuicantil. Oncan ihcac in chal-chiuhhuehuetl, oncan chialo 'n ipalnemoani. Xochitl tztzeliuhtimani, tolcatectitlan xoyacaltitlan on ahuiaxtimani in xochi copaltenamactli huel teyolquima cahuia ihuintia in toyollo ixpan in floque nahuaque.

Auh ihuan in coyotl Uatlazocamatini, mocnelilmadini quin izqui quin ye topan. Ce tlacatl ipan quizato zacatla ecatico in coyotl utli quitocatiuh in tiacauh. Auh in coyotl niman ye quihualmanotza, auh huel llamaluiizo ihuan huel motetzahui in tiacauh.

ქუჩადგენი ბეჭედი

სხვა

Aa, Cc, Ch ch, Ee, Hh, li, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Tt, Tl tl, Tz tz, Uu, Xx, Yy, Zz.

ნაუბელი (ბეჭედი) ლაპარაკობს 700 ათასი ადამიანი შექსიკაში. უნაკუთვნიან ხრდილოეთ ამერიკის ინდიელების ენების ტანო-ბუტო-ბეჭედი ჯგუფს.

ნორვეგიული

Norsk har utviklet seg fra det felles skandinaviske språk, et urnordisk som ble brukt i de første 1000 årene e.Kr. Skriftlige kilder av urnordisk finner vi i runeinskripsjoner. Etter hvert ble det urnordiske språket delt i to deler; en vestlig og en østlig del. Den vestlige kaller vi norrønt og den østlige utviklet seg til svensk og dansk.

Fra rundt år 1000 bruker man det latinske alfabetet. Det norrøne språket ble brukt i vikingtida, og ble snakket både på Island, Færøyene og i Norge. Begrepet gammelnorsk bruker vi til å beskrive det språket som ble snakket i Norge. Gammelnorsk ble snakket og skrevet fra ca. 750 til ca 1350.

Etter at Norge kom i union med Sverige i 1319 og med Danmark på slutten av 1300-tallet, fikk nabospråkene dansk og svensk stor innflytelse i landet vårt. Dette gjorde at det norrøne skriftspråket etter hvert ble mindre populært, og det var ikke i bruk i Norge i mer enn omtrent 400 år til sammen. Utover 1300-tallet ble den svenske innflytelsen sterkere, men etter hvert ble dansk mer populært og til slutt tok det over som skriftspråk her i landet. I 1350 ble det norske skriftspråket nærmest utslettet fordi mange av de skrivekyndige døde da svartedauden herjet. Skriftspråket ble i tiden etter svartedauden en slags blanding mellom norsk, svensk og dansk, og vi kaller det mellomnorsk. Ofte plasseres språkformen i perioden fra omtrent 1370 til omtrent 1525. På grunn av unionen med Danmark, og reformasjonen i 1536, ble dansk etterhvert det eneste skriftspråket i landet. Norge var i union med Danmark fram til 1814, og dansk var det offisielle skriftspråket fram til ca. 1850.

I talemålet blir grammatikken forenklet og man tar opp mange tyske lånord. Islandsk og norsk blir regnet som to ulike språk fra 1500, og de norske dialektene har holdt mye av sin form siden da.

ცნაბანი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz, Ææ, Øø, Åå.

უანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები – **Ææ, Øø, Åå.**

ნორვეგიულზე ლაპარაკობს 5 მლნ. ადამიანი ნორვეგიაში და ცნფ. უსა-
ნეკუთვნება ინდოევროპული ენების გერმანულ ჯგუფს.

ჯავანური

Basa Jawa iku kagolong basa Austronesia, ya kuwi basa-basa sing dienggo sawarna-warnane bangsa pribumi ing kapulowan sakidul-wetaning benua Asia. Basa Jawa kasebar mulai pucuk kulon pulo Jawa, Banten nganti pucuk wetan Banyuwangi déning kurang luwih 80 yuta panutur ibu. Saliyané iku, basa iku kasebar ning Walanda, Suriname, Curaçao lan ing Kaledonia Baru. Saliyané kuwi Basa Jawa ya dituturake ing Malaysia, Sumatera nganti Irian Jaya.

Basa Jawa ya dadi salah siji panyumbang paling gedhé kanggo panuwuhané basa Indonesia. Sanadyan dudu basa resmi ing pamaréntahan, basa Jawa iku nduwé pangaruh tinimbang basa-basa liyané kayata ing kosakata, lan istilah-istilah sing kadhangkala nganggo istilah Jawa.

Basa Jawa iku bagéyan saka sub-cabang Sundik saka rumpun basa Melayu-Polinesia Kulon saka pang basa Melayu-Polinesia sing gilirané anggota basa Austronesia. Basa Jawa isih sedulur cedhak basa Melayu, basa Sundha, basa Madura, basa Bali, lan uga basa-basa ing pulo Sumatra serta Kalimantan.

Basa Jawa dipituturaké ing Jawa Tengah, Jawa Wétan lan uga pesisir lor Jawa Kulon. Banjur ing Madura, Bali, Lombok lan Tatar Sundha ing Jawa Kulon, basa Jawa uga ditrapaké dadi basa sastra. Basa Jawa uga basa dalem ing keraton Palembang, Sumatra Kidul sadurungé keraton iki dibedhah wong Walanda ing wusananing abad kaping-18.

Basa Jawa bisa kaanggep salah sijining basa klasik ing donya, basa iki nduwé sajarah kasustran sing wis lawas banget

ქუჩადაბე დამწერლობები

ცნობა

Aa, Bb, Ch ch, Dd, Dj dj, Ee, Ēē, Éé, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Ng ng, Nj nj, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Ŧt, Uu, Ww, Yy, Zz.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები – **Ēē Éé Ŧt**.

ჯავანურზე ლაპარაკობს 89 მლნ. ადამიანი ზონდონეზიის კუნძულ ჯავაზე. ქანეკუთენება მალაურ-პოლინეზიური ენების ინდონეზიურ ჯგუფს.

ჯორუბა

Àwọn èròngbà kòòsì ilò èdè Yorùbá yìí ni pé mo fẹ́ kí àwọn akéḱòḱò mọ́ èdè Yorùbá lo dárádára nítorí náà a wo ijúba ni awùjọ Yorùbá, a wo ààtò, Ítúmò, ilò, àti àgbéyèwò àwọn òwe, àkánlò èdè àti òrò àmúlò mírán. A wo èdè àmúlò nígbà tí a bá ń sọrò àti igba tí a ba kọ èdè Yorùbá silẹ. A wo èbùn sọròsọrò. A sí wo ilàná ati òtè tó de sí sọrò ni àwùjọ Yorùbá. A wo iwúré láwùjọ Yorùbá. A wo aáyan àròkò kíkò. Lábé àròkò, a wo arokò wònyí: alapejuwe, ajemọroyin, alalaye, alariyan, isoròngbèsi, onisiipaya, ajemó-isonísókí-iwé ati arokò onileta.

სტანდარტული ქართული ანბანი

სტანდი

Aa, (Al al), (Au au), Bb, Dd, Ee, Ee, Ff, Gg, (Gb gb), Hh, Hh, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Qq, (Oí oi), Pp, Rr, Ss, Ss, Tt, Uu, Ww, Yy.

ქვემოთაშვილი ნიშნები: ასოები – **ჲჲ, ჲჲ, ჲჲ**.
ჯორუბაზე ლაპარაკობს 26,2 მლნ. ადამიანი შასავლეთ ნიგერიაში. ქვემოთაშვილი სსუუდანიური ენების გვინეურ ჯგუფს.

აკციდენტალი

Yo es incert ca ti materlale va esser utilisábil, etsí it ancor es obtenibil. Etsí ili ctama fortmen, yo dúbita ca lor voces vell esser audíbil in ti dlstántie. Ili mem ne savet que li resi-due havet tant valore. Yo questiona me ca li present regíme va posser mantener se. Noi expecta que li presidentlál electión va esser procrastinat denov. On'trova li sam custóme anc che li Arabes.

ქუჩადაზუ ბაქოქუბაყუყ

ცხანა

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, L'l, Mm, Nn, N'n', Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz'.

ქანმასხვაკეპელი ნიშნები: ასოები – L'l.

აკციდენტალი ხელოვნური საერთაშორისო ენაა, შექმნილი ესტონელ ი. ჟალის მიერ.

ოჯიბვე

Gaapij shauendv sv Kishemanito iu aki ogionjimigiunenv uniu
baiezhigonijin Oguisvn aueguen dvsh getebueuenimaguen
jibvnatizisig jiaiat dvsh iu kegige bimatiziuin.

სტანდარტული დამწერლობები

სხვა

**Aa, Bb, Dd, Ee, Gg, li, Jj, Kk, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Ss, Tt, Uu,
Ww, Yy, Zz.**

ოჯიბვეზე ლაპარაკობს 30 ათასი ინდიელი შტატებში შინესოტა, ჟისკონსინი და შიჩიგანი (C99) და პროვინციებში ონტარიო, შანიტობა და სასკუაჩევანი (ხანადა). უანეკუთენება ჩრდილოეთ ამერიკის ინდიელების ალგონკინური ენების ალგონკინურ-ვაკაშური ჯგუფს.

სოლონური

ქუჩაქ პოლსკი (პოლსკიქა) ნაქუჩაქ ვრაც ჯუჩუქიქ ცეკსკიქ, სოვაკსკიქ, პომორსკიქ (ქტორეო დიალექტ კაშუბსკიქ პრეჯე ქუჩექ პოლსკიქ უჩონიქ ტრატოვანიქ კაკო დიალექტ ქუჩაქ პოლსკიქეო), დოლოუჯიქსკიქ, გორნოლუჯიქსკიქ ორაც ვიქმარქმ პოლსკიქ დო გრუპიქ ქუჩაქოქ ჯაქოდნიოსლოვიაწსკიქ, სტანოვიქციქ ქუჩექ როჯინიქ ქუჩაქოქ ინდოეოქეპსკიქ. ოცენიქ სე, ჯე ქესტ ონ ქუჩაქიქ ოქჯუსტქმ ოქოლო მილიონოქ ლუჯიქ ონ სუქვიე[1], ვ თქმ გლოწნიქ ვ პოლსკე ორაც ვსროდ პოლაკოქ ჯა გრანიცაქ (პოლონია).

ვე ვსპოქცენსქმ ქუჩაქიქ პოლსკიქ ქესტ თქლო ქედნიქ დლოგოქსკიქ. ნიქ ჯნაცუქ თო, ჯე ნიქ ვიქპოვიდაქ სექაქსქ ქედნიქ ლუჯექ ლუბ ქროქექ ა ქედნიქ ჯე ნიქ მა თო ვიქქუჩუქ ონ ჯნაცენიქ. ოსტორიქსკიქ პოლსკიქ ბიქ ქუჩაქიქ ო დომინუქციქ ბუდოვიქ სილბსკიქ CV (ჯაკოქცენიქ სემოგლოსკაქ, თაკ ჯაკ ვე ვლოსკიქ იქ კაპოწსკიქ) ი ბიქუიქ 3 დლოგოქსკიქ სემოგლოსკიქ: ქროქიქ, ნორმალნიქ, დლოგიქ. ოსტიალქ დვიქ სემოგლოსკიქ ქროქიქიქ (ქერიქ) – მიქქკაქ ი თვარდაქ. სემოგლოსკიქ თე ჯანიქლქ, პრეჯე ქუჩმ ქედნიქ სემოგლოსკიქ ნასტეპოვალოქ ვუდლოჯენიქ სემოგლოსკიქ პოქრეჯდჯაქექ, ა დვიქ სილბსკიქ CV ქმნიქლქ სექ ვ ქედნიქ CVC. სემოგლოსკიქ ქროქიქიქ პრეჯდოჯიქლქ პრეჯე ვუდლოჯენიქ ვ მიქქკიქ ლუბ თვარდაქ ე. პრეჯე ჯანიქ მიქქკიქ სემოგლოსკიქ ქროქიქიქ, ოსტანიქ სპოგლოსკიქ ჯაქოვოქვალქ მიქქკოქსკიქ. თაკ ნქ.: "D (ქროქტა სემოგლოსკიქ მიქქკაქ) N (ქროქტა სემოგლოსკიქ მიქქკაქ)" პრეჯდოჯიქლქ ვ "D (ნორმალნიქ E, მიქქკიქ N)" (დქიქნიქ), ნათოქსტაქ "D (ქროქტა სემოგლოსკიქ მიქქკაქ) N (მიქქკიქ A)" ვ "D N (მიქქკიქ A)" (დნიქ). დლოგიქ სემოგლოსკიქ პრეჯდოჯიქლქ ვ სოქვიქ ქროქიქიქ ოქპოვინიქნიქ, პრეჯე ქუჩმ ნასტეპოვალოქ პოდნიქსენიქ ვიქმოვიქ. პოდვიქჟსენიქ ა, ე ი ო, პრეჯე პევიქნიქ ქას სტანოვიქციქ ოსობნიქ დქვიქიქ, პრეჯდოჯიქლქ ვ ა ი ე ი უ.

ქუჩაქოქ დამქუქლოქობე

სხანო

Aa, Aą, Bb, Cc, Ćć, Ch ch, Cz cz, Dd, Dz dz, Dź dź, Dż dż, Ee, Eę, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Łl, Mm, Nn, Ńń, Oo, Óó, Pp, Rr, Rz rz, Ss, Śś, Ść ść, Sz sz, Szcz szcz, Tt, Uu. Ww, Yy, Zz, Żż, Źź.

ქანმასხვაქეპელი ნიშნიქიქ: ასოქეპიქ – **Aą, Ćć, Eę, Łl, Ńń, Óó, Śś, Żż, Źź.**

სოლონური ქენაქე ლაპარაკოქს 44,2 მლწ. ადამიანი სოლონეთში. ქანექუთენეპა ონდოქვრობული ქენეპის სლავური ჯგუფის დასავლური ქვეჯგუფს.

სორტუგალიური

A língua portuguesa, com mais de 210 milhões de falantes nativos, é a quinta língua mais falada no mundo e a terceira mais falada no mundo ocidental. Idioma oficial de Portugal e do Brasil, e idioma oficial, em conjunto com outros idiomas, Angola, Cabo Verde, Guiné-Bissau, Macau, Moçambique, São Tomé e Príncipe e Timor-Leste, sendo falada na antiga Índia Portuguesa (Goa, Damão, Diu e Dadrá e Nagar-Aveli), além de ter também estatuto oficial na União Europeia, no Mercosul e na União Africana.

A situação da Galiza e do galego em relação ao português é controversa. De um ponto de vista político e, portanto, oficial, o Galego é uma língua porque assim o determinam os organismos de estado Espanhol e da Região Autónoma da Galiza, com legitimidade democrática. De um ponto de vista científico, a ideia de que o galego é uma variedade dialectal da língua portuguesa reúne hoje um vasto consenso, sendo estudado a par com as restantes variedades do português nas universidades e centros de investigação linguística. Ver o artigo Língua galega).

A língua portuguesa é uma língua românica (do grupo ibero-românico), tal como o castelhano, catalão, italiano, francês, romeno e outros.

Assim como os outros idiomas, o português sofreu uma evolução histórica, sendo influenciado por vários idiomas e dialetos, até chegar ao estado conhecido atualmente.

სტრუქტურული დამწერლობები

სხვანი

Aa, Æe ãe, Æo ão, Bb, Ce, Çç, Ch ch, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, (Kk), Ll, Lh lh, Mm, Nn, Nh nh, Oo, Ôe ôe, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, (Ww), Xx, Yy, Zz.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები – **Ãã, Çç, Ôõ.**

სორტუგალიურ ენაზე ლაპარაკობს 200 მლნ. ადამიანი სორტუგალიაში, ღრაზილიაში, საფრანგეთში, სნკოლაში, შოზამბიკაში, ნაბო-ჟერდეში. ქანეკუთენება ინდოევროპული ენების რომანულ ჯგუფს.

სროვანსალური

Se noù-ns enganam, lou recoelh aquéste, dens la soue estretou, que-nse parech prou nabèt. Qu'ou dabanteyam de cansoûs d'autous incouneguts e, de seguide, noù boutam qu'ue courte causlde de la nouste Lirlc, quauques escantllhs, noù dous qui marchèn sus û camî deyà mercat, mes dous quii d'abiade, e pourtèn flocs tous naus sus l'auta pouetic de la Oascougne.

ქვროპული დამწერლობები

სნბანი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Xx, Yy, Zz.

სროვანსალურ ენაზე ლაპარაკენ სროვანსში (სამხრეთ-აღმოსავლეთ საფრანგეთი). ჴანეკუთვნება ინდოევროპული ენების რომანულ ჯგუფს.

ქვემოთაშვილი

Dapli dunnas en l'economia e scienza e dapli umens che guardan dals uffants, che cuschinan e lavan. Quai ha la cussegliera federala Doris Leuthard pretendi oz ad in lavuratori da dunnas a Son Gagl. En la societad dettia puspè tendenzas da turnar a las rollas tradiziunalas empè dal partenadi tranter umens e dunnas. A quellas tendenzas stoppian las dunnas far frunt, ha Leuthard ditg.

სტრუქტურული დამწერლობები

სტრუქტურული

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn. Oo. Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.

ქვემოთაშვილზე ლაპარაკობს 800 ათასი ადამიანი ჩრდილო-აღმოსავლეთ ტალღაში და სამხრეთ-აღმოსავლეთ შვეიცარიაში. უანე-კუთვნიება ინდოევროპული ენების რომანულ ჯგუფს.

ქუმიხული

Limba română (sau dacoromână) este o limbă indo-europeană, din grupul italic, făcând parte din subgrupul oriental al limbilor romanice. Printre limbile romanice, româna este a cincea ca mărime după numărul de vorbitori, în urma spaniolei, portughezei, francezei și italienei.

Ea este vorbită în toată lumea de aproximativ 26 de milioane de persoane. Dintre acestea, 20 de milioane se află în România (unde româna este limbă oficială și, conform datelor din 2002, limbă maternă pentru mai bine de 90% din populație). Limba română se bucură de statutul de limbă de stat în Republica Moldova (unde poartă numele de limba moldovenească,[2] fiind limba maternă pentru 80% din populație) și este una dintre cele șase limbi oficiale ale Provinciei Autonome Voivodina (Serbia). De asemenea este limbă oficială sau administrativă în câteva comunități și organizații internaționale (precum Uniunea Latină sau Uniunea Europeană — de la 1 ianuarie 2007).

Folosirea românei ca a doua limbă este întâlnită între minoritățile etnice din România și Republica Moldova. În cadrul recensământului din 1979, desfășurat în RSS Moldovenească (așa cum se numea Republica Moldova pe atunci), aproximativ 4% din populație a indicat româna/moldoveneasca ca a doua limbă.[4] Rezultatele eurobarometrului de opinie 64.3/2005, desfășurat în perioada noiembrie-decembrie 2005, arată că 4% dintre cetățenii români vorbesc limba română ca limbă străină. Același sondaj arată că 1% din respondenții bulgari și ciprioți, și 6% din cei maghiari sunt capabili să desfășoare o conversație în limba română.[5]

სხვადასხვა

Aa, Ăă, Ââ, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Îî, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Șș, Tt, Țț, Uu, Vv, Xx, Zz.

ქუმიხული ენის ნიშნები: ასოები – **Ăă, Ââ, Îî, Șș, Țț.**

ქუმიხული ენის ლექსიკონი 21 მლნ ადამიანი ქუმიხულით, ჟოლიდაკეთში. ქუმიხული ენის ინდოევროპული ენების რომანული ჯგუფის.

სამოა

Faaloa mafai ona fai lea mea ina ua faailiitia le tupemana la faaalu i galuega atlina'e, ae maua mal sea tupe, pei ona faatū al se taofl o le Feno Faioloa, 1 lc aumai o tupe mai' 0 poo le nonōina mai tupefaavae mai Samoa lava. O le tasi mea lelei mo le mafaufau i al. o se manatu-faatu lea a uiga i ni gaoioiga pisinisi tau i'a. o se mea lea e ofo ai ina ua le tago-fia i faiga pisinisi i Samoa Sisifo nei. I le isi manatu na faa-tuina o le Fono Faioloa e ulga i le faaltiilia o oloa faalau mai 'ō pe a gaosla mea i Samoa nel lava. atonu na tatau ona toe faapoopo se upu a lea Fono e niga i le le i ai o le manalu o le Malo i te faa'ai'ai iinei o tupe mai 'oaua atonu o le pogai tele lea UB laofia al le faaiuina...

საქართველოს სახელმწიფო
სამეცნიერო ცენტრი

სხვანი

Aa, Ee, Ff, Gg, li, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv.

სამოა ენაზე ლაპარაკობს 335 ათასი ადამიანი შასაკლეთ და ოდოსაკლეთ სამოაზე, ოხალ ზელანდიაში. ქანეკუთენება მალაურ-პოლინეზიური ენების პოლინეზიურ ჯგუფს.

საპოტეკი

Huarotoholo, cyca ritohani, loo Gueche, laa cyca lezaaca ni renabea justicia, ni recalooni Gueeche? Chy huarohuilalo xytiUa cyca naca tomin, rinaabaloni conee cheni looy quella nayaaxe laa xinni bichichi? Huanazaabi gueochilo guiraa, ni penecheni looy, quella nayaaxe lezaalo, Yiiaxtenni naca tolla cyrooieete niry, ni laa, ticha xtila, usura lanicyca guezaacalachilo, ni guixeni looy toobici ni pehuilaaiio niguae, laa lezaaca xtenni guichaa ni pe-toholo niguae.

ქვროპული დამწერლობები

სხანი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Gg, Hh, li, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Xx, Yy, Zz.

საპოტეკზე ლაპარაკობს 350 ათასი ადამიანი შუქსიკაში. ჴსანეკუთვნება ცენტრალური და სამხრეთ ამერიკის ინდიელების ენებს.

სენეკა

Wae ne' kyū' nīkwe'ūweh šinīnī'ta' tyūtekē' skat tewē-
nya'e kei niwashē keiskai nyushake nyuwe'. Wāūnūhtaku'ke' ū
aatinū'ta' ne'ke'ū. Tyuhateisyū'ke'ū tkayasūh waatinū'tayēē'.
Kanyu'ke'ū wāūnūhtaku' aatyē'ta' kanū'tayēē' tanēh tethūnūh-
tētyū. Tanēh hatyunya'tak kanūhka'itawi'kyū' nyutyenūwe'uh
hēnīkwe' — ūweh.

სენეკაზე ლაპარაკობს სამს.ჯანს

სნანი

Aa, Cc, Cœ, Ee, Êê, Hh, li, Kk, Nn, Ss, Tt, Uu, Ūū, Ww, Yy, (')

ღანმასსვავებელი ნიშნები: ასოები — **Cœ, Êê, Ūū**.

სენეკაზე ლაპარაკობს 15 ათასი ადამიანი შტატებში ოკლაჰომა და ნიუ-
ჯორჯია (C99) და ჩანადაში. ღანეკუთვნება ჩრდილოეთ ამერიკის
ინდიელების ენების ზოკა-სიუს ენების იროკუზულ ჯგუფს.

სიუ

Wakantanka oyate kin cantewicakiya, heon Cinhintku isna-
na icage ein wicaku, ka tuwe awacin kinhan owihankekte śni,
tuka owihanke wanin wiconi yuhe kta.

Wićašta waჲ **წიჲ** hiჲtku **ნოჲ**pa: **სჲ**kaჲ hokakata **კიჲ** he
atkuku **კიჲ** hečiya: Ate, woyuha mitawa kte **წიჲ** he miću-wo,
eya. **სჲ**kaჲ woyuha **კიჲ** yuakipam wićaჲku. **სჲ**kaჲ iyohakam
aჲpetu tonana, **წიჲ** hiჲtku hakakta **ჴოჲ** he owasiჲ witaya tpaჲi,
ჴa itehaჲyaჲ makoće waჲ ekta ićimani ya; ჴa hen **წიჲ**hi
oჲhaჲyaჲpi **კიჲ** oჲ, taku yuhe **წიჲ** owasiჲ hduťakuniśni.

ქართული დამწერლობა

ცნბანი

Aa, Bb, Cc, **Ćć**, Cc, Dd, Ee, Gg, **Ġġ**, Hh, **Ĥĥ**, Ii, Kk, **Ķķ**,
Ll, Mm, Nn, **Ņņ**, Ōo, Pp, Rr, Ss, **Śś**, Tt, **Ṭṭ**, Uu, Ww,
Yy, Zz, **Žž**.

ღანმასხვევებელი ნიშნები: ასოები — **ჭჭ, ცც, ႳႳ, ႳႳ, დდ, კკ, რრ, სს, ႳႳ**.

სიუზე ლაპარაკობს 70 ათასი ადამიანი შტატებში შინესოტა, შაკოტა და ნებრასკა (C99). ღანეკუტვნება ირდილოეთ ამერიკის ინდიელების ენების სოკა-სიუს ენებს.

სლოვაკური

Po prvýkrát priplávali k brehom Ameriky Vikingovia už v 10. a 11. storočí, ale pre Európu bol takzvaný Nový svet objavený až výpravami Krištofa Kolumba roku 1492. V ďalších storočiach sa Severná Amerika stala cieľom kolonizačných snáh Španielska (Mexiko, Florida, územie západne od Mississippi), Holandska (časť východného pobrežia), Francúzska (Kanada, povodie Mississippi). Pre históriu budúcich Spojených štátov malo najväčší význam anglická kolonizácia atlantického pobrežia. Od roku 1664 sa Británia postupne zmocnila holandských a časti francúzskych osád v Severnej Amerike a do roku 1773 vytvorila na pobreží 13 kolónií (Massachusetts, New Jersey, New York, Rhode Island, Connecticut, New Hampshire, Pensylvánia, Delaware, Virginia, Maryland, Severná Karolína, Južná Karolína, Georgia), základ budúcich USA.

Zásahy materskej krajiny do pomerov v kolóniách vyvolali protibritskú opozíciu, ktorá vyvrcholila roku 1775 vypuknutím otvorenej vojny medzi kolóniami a Veľkou Britániou. Roku 1776 vydal druhý Kontinentálny kongres Deklaráciu nezávislosti, ktorá vyhlasovala vznik Spojených štátov amerických. Podľa Konfederáčnych článkov z roku 1781 si každý zo štátov únie zachoval samostatnú vnútornú a ekonomickú politiku. Vojna za nezávislosť sa skončila v roku 1783 britským uznaním nového štátu. Roku 1787 bol konfederatívny charakter USA nahradený systémom federatívnym. Od konca 18. storočia sa potom začala územná expanzia USA smerom na západ a na juh.

სტრუქტურაში სან.გ.ა.ს.

სხანო

Aa, Ää, Áá, Bb, Cc, Čč, Dd, Ďď, Ee, Éé, Ff, Gg, Hh, Ch ch, Ii, Íí, Jj, Kk, Ll, Ll', Mm, Nn, Ňň, Oo, Óó, Ôô, Pp, Rr, Rr', Ss, Šš, Tt, Tt', Uu, Úú, Vv, Yy, Ýý, Zz. Žž.

ქანმასხვავებული ნიშნები: ასოები – **Ää, Áá, Čč, Ďď, Éé, Íí, Ňň, Óó, Ôô, Rr', Šš, Tt', Úú.**

სლოვაკურ ენაზე ლაპარაკობს 5,6 მლნ. ადამიანი სლოვაკიაში, Ⴀყყ. ქანეკუთნება ინდოევროპული ენების სლავური ჯგუფის დასავლურ ქვეჯგუფს.

სლოვენური

Izraz indoevropski jeziki poimenuje jezike, razširjene od Evrope do Indije. Nastali so iz indoevropskega prajezika.

Vsi jeziki v Evropi niso indoevropskega izvora: baskovščina (potomka staroselskega evropskega jezika), malteščina (afro-aziatski jezik), uralski jeziki (npr. madžarščina, finščina, estonščina, livonijščina, laponščina), altajski jeziki (npr. turščina, gagavzijiščina, karajmščina, krimska tatarščina, urumščina).

Poleg navedenih skupin spadajo v indoevropsko družino še nekateri starodavni izumrli jeziki, kot na primer venetski, frigijski, mesapski, ilirski, tračanski in staromakedonski jezik, oba toharska jezika ter skupini anatolskih in italskih jezikov- iz enega izmed slednjih, latinščine, so se razvili današnji romanski jeziki.

Dandanes so jeziki, ki so se razvili iz indoevropskega prajezika, najbolj razširjeni jeziki sveta. Govorijo jih na vseh celinah. Temu botrujejo predvsem geografski, politični in gospodarski razlogi, ki so sprožili razširitev Evropejcev in njihovega načina življenja po svetu. Najbolj očitno se je to zgodilo po odkritju Amerike leta 1492.

Ni pa bila to prva selitev. Praindоеuropejci so se že prej v več valovih selili proti zahodu in jugovzhodu, zaradi česar sta nastali dve temeljni jezikovni skupini znotraj prvotnega jezika. Poimenujemo ju po besedi za število 100, in sicer ju delimo na kentumsko (po latinski besedi centum) in satemsko skupino (po iranski besedi satem)..

ქვროპული დამწერლობები

ცხბანი

Aa, Bb, Cc, Čč, Dd, Dj dj, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Lj lj, Mm, Nn, Nj nj, Oo, Pp, Rr, Rj rj, Ss, Šš, Tt, Tj tj, Uu, Vv, Ks ks, Zz, Žž.

ქანმასხვეპებელი ნიშნები: ასოები – **Ýý, Žž, Čč, Šš, Žž.**

სლოვენურ ენაზე ლაპარაკობს 2,3 მლნ. ადამიანი სლოვენიაში და ქტალიაში. ქანეკუთვნება ინდოევროპული ენების სლავური ჯგუფის დასავლურ ქვეჯგუფს.

სოტო

Mè se u hlorisang kea se bona. Nka be ke re ke (la leka ka matla ho itlhokomela ho khahlisa uena; nka be ke re ke tla leka ho phema litsletsl tsohle hore ke leke ho u fokoletsa matšoenyeho; einpa nka itlhokomela joang har'a batho ba ban-gata hakale? Ha eba ba mpatla ba ke ke ba mpolaea, ba tla mpoloka. Tšireletso ea 'nete ke e tsoang lIpeleng tsa bona, se tla -ntšireletsa ke lerato leo ba nthatang ka lona. Me tseo tsohle ha se tseo re ka II bonang, hoo rōna re ka ho etsang ke ho tšepa... E, ho tšepa hore botle bo th hlōla bobo lipelong tsa bona, hore ho loka ho tla feta bokhopo, lerato le fete mona. Re phela ka tšepo lefatSeng, tšepo ke matla a rOna, ke matšellso a rōna ke &e re khothatsang bothateng, bt-imeng bofe le bofe; tšepo ke eona e re ntšang makaqabetsing. Re tsoela pete hantle litabeng ha feela tšepo ea rona ea hore re tla tsoella e tebile.

სტრუქტურული დამწერლობები

ცნობანი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, è, Ff, Gg, Hh, Ii, Hl hl, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, ð, Pp, Qq, Rr, Ss, š, Tt, Tl tl, Uu, Vv, Ww, Yy.

ქანმასხვევებელი ნიშნები: ასოები – **è, š, ž.**
 სოტო ენაზე ლაპარაკობს 2 მლნ. ადამიანი სამხრეთ აფრიკის ქვესუბელიკაში. ქანეკუთენება ბანტუს ენებს.

სუნდა

Sĕmu aja nu bade dġalih. Mantri Dĕnda tĕras ngawang-sulan, mĕnggah kang putra saġaktns, margana aja pĕrlu, ka kĕrĕsa kang rama Kĕsi, wireh nampi dawuhan, ti Srl Matu Ratu, ngabantun sĕrat ka rama, hanteu laml sĕrat ku rĕsti dl-tampi, sarta kieu ungĕlna.

Ngan sakitu kula pamĕrĕdih. salam kula Ratu dl RisKomar, Narpatos Dewa Pramajon, barang Rĕsl geus tutup, ngaos sĕrat pasihan Gusti, langkung-langkung bungahna. teu eureun nu-nuhun, raos tina dipĕrtġaja, hanteu laml njarlos ka Raden Mantri, Wiku Muhamad Kurbah.

სუნდას მწერლობები

სუნდა

Aa, Bb, Dd, Ee, ĔĔ, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Ww.

ქვემოთაშვილი ნიშნები: ასოები – **ĔĔ**.

სუნდაზე ლაპარაკობს 24,5 მლნ. ადამიანი ოსტონების კუნძულზე. ქვემოთაშვილი მალაურ-პოლინეზიურ ენების პოლინეზიურ ჯგუფს.

ქაგალური

Ang salitang Tagalog ay hinango sa salitang tagailog, galing sa tagá- na nangangahulugang "katutubo ng" at ilog, ibig sabihin ay mga taong naninirahan sa tabi ng ilog. Walang mga halimbawa ng Tagalog bago dumating ang mga Kastila. Sinasabi ng ilan na ito ay marahil sinunog ng mga unang paring Kastila, siansabing masademonyo ito. Unti lamang ang alam tungkol sa kasaysayan ng wika. Ngunit mga ispekulasyon sa mga linguwista na ang mga ninuno ng mga Tagalog ay nagmula sa hilagang silangang Mindanao o sa silangang Visayas, kasama ng mga kamag-anak nitong mga taga gitnang Pilipinas.

Ang pinakaunang aklat na naisulat sa Tagalog ay ang Doctrina Cristiana (Christian Doctrine) noong 1593. Ito ay nakasulat sa Espanyol at dalawang uri sa Tagalog; ang una ay nakasulat sa Baybayin at ang isa naman ay sa alpabetong Latin.

Ang Tagalog ang siyang ginagamit na salita sa Maynila. Ito'y madalas na hinahaluhan ng iba't ibang mga panrehiyon na diyalekto. Ang Maynila ang tumatayo bilang melting pot ng mga pangkat etnolingwistiko ng bansa. Ang salitang Tagalog ng Maynila ay may pagkaorihinal, madarama mo ang istorya ng Pilipinas sa bawat pagbigkas ng mga salitang naangkop na ngayon sa diyalektong ito; bagamat hiram na salita sa dayuhang mananakop, inangkin nang sarili ng mga Filipino ang bawat salitang ito; na lagi naring gamit sa lahat ng mga usapin. May pagkamabagal ang pagsalita at may halong mga banyagang salita ang Tagalog ng Maynila; kabilang dito ang mga hiram na salita galing sa Kastila at Ingles ng mga Amerikano. Kadalasan, naipagkakasing-kahulugan na ang Taglish at ang Tagalog ng Maynila buhat ng malawak na paghiram mula sa Ingles. Ito ang naging batayan para sa Pilipino at, pagkatapos, sa Filipino.

Sakop: Kalakhang Maynila, Cavite, at lahat ng mga bayan ng Laguna sa kanluran ng Pagsanjan.

სხვაბი

Aa, Bb, Kk, Dd, Ee, Gg, Hh, Ii, Ll, Mm, Nn, Ng ng, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Ww, Yy.

ქაგალურ ენაზე ლაპარაკობს 15,5 მლნ. ადამიანი ფილიპინებზე. უანე-კუთვნება მაღალურ-პოლინეზიური ენების ინდონეზიულ ჯგუფს.

ქვროპული დამწერლობები

ჲაიტური

Te reo 'ia e paraparauhia nei i ni'a i te motu nō Tahiti. Nō te mea ho'i 'ua riro teie motu 'ei pū māāmua nō te mau ta'a motu o Pōrīnetia farāni, e pū'ohu-noa-hia ia te mau reo to'opae a te mau ta'a motu i roto i teie pātete "reo Mā'ohi".

Te tanora'a mau e au 'ia fa'ata'ahia te reo Tahiti, te reo 'Enana, te reo Pa'umotu, te reo Ma'areva 'e te reo Tuha'a pae.

ცნობანი

Aa. Ee, Ff, Hh, li, Mm. Nn. Oo, Pp, Rr, Tt, Uu, Vv.

ჲაიტურ ენაზე ლაპარაკობს 130 ათასი ადამიანი ჲაიტიზე. ჲანე-კუთენება მალაურ-პოლინეზიური ენების ინდონეზიულ ჯგუფს.

ქუნი

Gaeml daol meec beds xebe weenh nyenc, nyaox Guizhoug Hunan, Guangxi samp saent nyaoh xicunv daol gueec meec sih, bens qingk jllkuip xiv. Jiefang map, gongcandang lingdao daol piatxenp, bang! daol llebc zizhlzhou nyimp zizhixian, salp daol map dangleel weexxus, guans eenl guansxaih. Xlcnalh yuh bang! daol saoh sih, jiucsingc Gongchan dan, nylmp Mao-zhuxl naih saemhsaemh nanc lame.

ქუნიპუილი დამწერლობები

ცხანი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.

ქუნი ენაზე ლაპარაკობს 800 ათასი ადამიანი ჩინეთის პროვინციებში უეჯლო, ქუნანი და უენსი. უანეკუთენება ჩინურ-ტიბეტური ენების ჯუან-ტაის ჯგუფს.

ბელსური

Mae cryn ansicrwydd pa bryd y cyrhaeddodd y Celtiaid neu eu hiaith a'u diwylliant ynysoedd Prydain. Nid oedd arysgrifau yn cael eu hysgrifennu ar henebion y pryd hynny ym Mhrydain, heblaw am arysgrifau'r Pictiaid [3]. Ymhlith y niferoedd lawer o ddamcaniaethau hawlia rhai arbenigwyr fod y Celtiaid wedi cyrraedd tua 2000 CC. Dadleua eraill iddynt gyrraedd Prydain ac Iwerddon ynghynt fyth gyda lledaeniad amaethyddiaeth ar draws Ewrop. Dadleua eraill bod goresgynwyr Celtaidd wedi dod â'u diwylliant a'u hiaith ganddynt wedi 700 CC, gan ddisodli'r brodorion, er bod tystiolaeth enetig erbyn hyn i wrthddweud y syniad hwn. Y ddamcaniaeth a gaiff y gefnogaeth fwyaf ar hyn o bryd yw'r ddamcaniaeth mai'r iaith Geltaidd a'i diwylliant a ymledodd yn hytrach na'r bobl. Ymledodd yn raddol ar draws rhannau helaeth o Ewrop o'r tiroedd rhwng afonydd Donaw a Rhein, gan gael ei gymathu gan y brodorion. Tybir y gallasai masnachwyr yr Ewrop Atlantig yng nghanrifoedd olaf Oes y Pres fod yn ffactor bwysig yn y lledu hwn, gan iddynt efallai ddefnyddio Celteg yn 'lingua franca'.

Ni wyddys faint o olion yr ieithoedd cyn-Geltaidd a erys yn y Gymraeg. Prin yw'r geiriau cyn-Geltaidd y tybir iddynt oroesi yn Gymraeg heblaw am ambell i enw lle. Awgrymir gan rai fod treigladau'r ieithoedd Celtaidd yn tarddu o'r ieithoedd cyn-Geltaidd, ond nid oes prawf o hyn.

Gwyddys mai tafodieithoedd y Frythoneg a siaredid dros fwyafrif Ynys Prydain pan gyrhaeddodd y Rhufeiniaid yn ystod y ganrif gyntaf. Daeth newidiadau dirfawr yn sgil dyfodiad y Rhufeiniaid.

ცნობანი

Aa, Bb, Cc, Ch ch, Dd, Dd dd, Ee, Ff, Ff ff, Gg, Ng ng, Hh, Ii, Ll, Ll ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Ph, ph, Rr, Rh, rh, Ss, Tt, Th th, Uu, Ww, Yy.

ბელსური ენაზე ლაპარაკობს 1 მლნ. ადამიანი შიდა ლრითანეთში. ლანე-კუთვნება ინდოევროპული ენების კელტურ ჯგუფს.

აზბეკური

Markaziy Osiyo deganda, Sovet Ittifoqi parchalangandan keyin mustaqillikka erishgan beshta musulmon respublikalar: Qirg'iziston, Qozog'iston, Tojikiston, Turkmaniston va O'zbekiston nazarda tutiladi.

Sovetlar davrida bu hududga O'rta Osiyo va Qozog'iston atamasi qo'llanilgan. Lekin, 1991 yilda mustaqillikka erishilgandan keyin, ham ushbu davlatlar, ham horijiy davlatlar Markaziy Osiyo atamasini qo'llana boshlashdi. 1992 yilda besh davlat rahbarlari rasmiy uchrashuvida Markaziy Osiyo atamasini qabul qilishdi. Hozirda, bu atama dunyo hamjamiyati tomonidan qabul qilingan. Aksariyat halqaro tashkilot va tadqiqot institutlarida, Markaziy Osiyo bo'limlari ochilgan.

Lekin, geografik nuqtai nazardan yondoshilsa, Markaziy Osiyoga Afg'oniston, Mo'g'uliston va Xitoyning Uyg'ur viloyatlari ham kiradi. Bundan tashqari "Greater Central Asia" yoki, Kengroq Markaziy Osiyo atamasi bo'r. Bu hududga, bazi siyosatchilar va tadqiqotchilar, ushbu zikr etilgan davlatlardan tashqari, Eron, Ozarbayjon, Turkiya, hatto Hindistonning bazi qismlarini ham qo'shishadi.

Markaziy Osiyo darajasida, malum bir ma'noda hududiy hamkorlik harakatlari ham mavjud. Bu harakatlarning misolida Markaziy Osiyo Hamkorlik Tashkilotini ham ko'rsatish mumkin. Lekin, hozirgacha bunday harakatlarda ma'lum bir tartiblilik va davomiylik bo'lmadi

ქუჩადან ბი ბეჭეტიზი

სხანი

Aa, Bb, Ch ch, Dd, Ee, Ff, Gg, G'g', Hh, Ii, Jj, Kk, Qq, Ll, Mm, Nn, Oo, O'o', Pp, Rr, Ss, Sh sh, Tt, Uu, Vv, Xx, Yy, Zz, '.

ქანმასხვეპელი ნიშნები: ასოები – **G'g', O'o'.**

აზბეკურ ენაზე ლაპარაკობს 18,5 მლნ. ადამიანი აზბეკეთში, ჭაჩიკეთში, სვანეთში. ქანეკუთვნება თურქულ ენებს.

ანგროული

A magyar nyelv az uráli nyelvcsalád tagja, ezen belül a finnugor nyelvek közé tartozik.

A magyar nyelv legtöbb beszélője Magyarországon él. Magyarországon kívül főleg a Kárpát-medence többi országában beszélik: Románia (főként Erdélyben), Szlovákia, Szerbia (a Vajdaságban), Ukrajna, Horvátország, Szlovénia, Ausztria.

A magyar nyelv beszélőinek száma kb. 14,5 millió (ezzel az uráli nyelvcsalád legnépesebb tagja), közülük kb. 10 millióan élnek Magyarországon. A magyar nyelv Magyarország hivatalos nyelve és az Európai Unió hivatalos nyelveinek egyike. Hivatalos nyelv a szlovén mellett Szlovénia három járásában (Dobronak, Hodos és Lendva), valamint a Vajdaságban. Az Európai Unióban kb. 12 millió magyar anyanyelvű ember, vagyis „kisebbségi magyar” él, és további 1 millióan beszélik a magyar nyelvet második nyelvként. A magyar nyelvet a világ nyelveinek sorában a 57. helyre teszik az anyanyelvi beszélők száma szerint.

Jellemző rá az első szótagra eső hangsúly (ebben a finnugor nyelvekre és a szlovák nyelvre hasonlít), a magánhangzó-harmónia (barnulásotokról – zöldségetekről), valamint a magánhangzó-hosszúság és a hangsúly egymástól független volta (amely szintén egyedülként lehetővé teszi az antik időmértékes verselés alkalmazását).

სხვაბი

Aa, Áá, Bb, Cc, Cs cs, Dd, Ee, Éé, Ff, Gg, Gy gy, Hh, Ii, Íí, Jj, Kk, Ll, Ly ly, Mm, Nn, Ny ny, Óó, Öö, Őő, Pp, Rr, Ss, Sz sz, Tt, Ty ty, Uu, Úú, Üü, Űű, Vv, Zz, Zs zs.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები – **Áá, Éé, Íí, Óó, Öö, Őő, Úú, Üü, Űű.**

ანგროულ ენაზე ლაპარაკობს 13,8 მლნ. ადამიანი ანგროეთში, აქუმინეთში, სერბეთში. ქანეკუთენება ფინურ-უგროული ენების უგროულ ჯგუფს.

ბოლო

Somo samia momboorena mobacana ძა. Pada adika o maiasa abuburiakamea o buqabuqa te abubusiakamea uwe ია a koburu humai. Daaqia opuamami, ne azebaho azebaho o uwe pitu gusi kabarina. Maka incia humai samjamiana uka. Ne pada azebaho o karona kabilaga himbo paiasa. Maliqu kapeqkenisana ne pada azebaho humai adikaakea o bia maputi, manudaakana inda akeni maqa kapeqkenisa ara maqa rindi ipadanauka ikenina maqa mia.

Kasiimpo aposambulimbulimo maqa mia humai i banuana Sagaa ambulimo i banuana mate humai roonamo daaqia abaca malona Maka garaaka wakutuona aumbamo o mia maoge humai daakiamo pia malo amate.

ქართული დამწერლობები

სხვა

Aa, Bb, Bb, Cc, Dd, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Ww.

სამსახურებელი ნიშნები: ასოები – **Nn**.

ბოლო ენაზე ლაპარაკობენ კუნძულ სულავესიზე. სანეკუთენება მალაურ-პოლინეზიური ენების მელანეზიურ ჯგუფს.

ფარერული

Colin Renfrew skeyt í 1987 upp, at útbreiðslan av indoeuropeiskum hevði samband við kollveltingina í yngru steinöld, at málini friðarliga breiddu seg úr Lítla Asia frá umleið 7000 f.Kr. við menningini av landbúnaði (menningarbylgja). Samsvarandi hevði alt Evropa í yngru steinöld tala indo-evropeiskt. Kurgisku fólkaflýtingarnar hevði í mesta lagi sett indo-evropeisk málføri í staðin fyri onnur indo-evropeisk málføri.

Thomas Gamkrelidze og Vyacheslav V. Ivanov staðfestu í 1984 indo-evropeiska heimlandið við vatnið Urmia. Teir skutu upp, at armenskt var málið, ið var verandi í indo-evropeisku vøgguni meðan onnur indo-evropeisk mál fóru úr heimlandinum. Teir eru eisini upprunin til Glottalisku ástøðina

Summi hava víst til svartahavs-syndaflóðar-ástøðina, ið dagfestir upprunan til umleið 5600 f.Kr., sum beinleiðis orsök til indo-evropeiska útbreiðslu. Henda hendingin fór fram í yngru steinaldartíðum, og er eitt sindur ov tíðliga til at samsvara við kurgiska fronfrøði. Tó kann ímyndast, at ein hending í fjaru fortíðini hjá Sredny Stog-mentanini, og hjá fólkunum, ið livdu í lendinum, ið nú er undir Asovsjónum sum møguligar undan-frum-indo-evropearum.

Aðrar ástøðir eru til, sum ofta hava tjóðskaparligan dóm. Onkuntíð eru tær á markinum til tjóðskaparligt dulspeki, ofta staðseta fortalarnir menningina í landinum hjá sær sjálvum.

Serliga Yngru steinaldar-framhaldar-ástøðin, sum er skotin upp av ítalskum ástøðingum, ið gongur út uppá, at indo-evropeiskt kemur frá evropeiskum mentanum í yngru steinöld.

სტრუქტურული დამწერლობები

სხვანო

Aa, Áá, Bb, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Íí, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Óó, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Úú, Vv, Yy, Ýý, Ææ, Øø, Đð.

ღანმასხვევებელი ნიშნები: ასოები – **Áá, Íí, Óó, Úú, Ýý, Ææ, Øø, Đð.**
 ფარერულ ენაზე ლაპარაკობს 43 ათასი ადამიანი ფარერის კუნძულებზე.
 ღანეკუთვნება ინდოევროპული ენების გერმანულ ჯგუფს.

ფინური

Itämerensuomalaisten kielten, joihin suomikin kuuluu, yhteistä oletettua kantamuotoa, kantasuomea, puhuttiin Suomenlahden molemmin puolin jo ennen ajanlaskumme alkua. Kantasuomi ja saamelaiskielet puolestaan voidaan palauttaa yhteiseen kantamuotoon, jota nimitetään varhaiskantasuomeksi tai suomalais-saamelaiseksi kantakieleksi. Itämerensuomalaiset ja saamelaiset kielet alkoivat erota toisistaan noin 1500-1000 vuotta ennen ajanlaskun alkua. Tämä eriytyminen oli vähittäistä ja tapahtui paljolti siten, että eteläisemmässä Suomessa asuneet saamelaiset sulautuivat suomalaisten esi-isiin.

Suomenlahden pohjoispuolisista itämerensuomalaisista murteista alkoi kehittyä suomen kieli vasta 1200-luvulta lähtien, kun Ruotsin ja Novgorodin/Venäjän raja erotti karjalan kielen esimuotojen puhujat suomen itämurteiden esimuotojen puhujista. Suomen kirjakieli perustui 1500-luvulta 1800-luvun alkuun saakka lähinnä vanhan pääkaupungin Turun ympäristön lounaismurteisiin, kansa puhui omia murteitaan, eikä yhtenäistä "suomen kieltä" nykyisessä mielessä ollut olemassa.

AbckiriaEnnen 1500-lukua, ns. varhais-suomen kaudella, suomea ei juuri käytetty kirjakielenä; säilynyt on vain muutamia nimiä, sanoja ja lauseenkattelmia. Suomen kirjakieli syntyi uskonpuhdistuksen myötä 1500-luvulla. Piispa Mikael Agricola julkaisi ensimmäiset painetut suomenkieliset kirjat (Abckiria 1543, Se Wsi Testamenti 1548 ym.). Agricolan oikeinkirjoitus perustui latinan, saksan ja ruotsin esikuviin, ja esimerkiksi äänteiden pituuden merkitseminen tai ä:n ja e:n erottaminen oli epäohdonmukaista.

ქროპული დამწერლობები

სხანი

Aa, Dd, Ee, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Yy, Ää, Öö.

სანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები – **Ää, Öö.**

ფინურ ენაზე ლაპარაკობს 5,4 მლნ. ადამიანი ფინეთში, შვედეთში, ცუჟი. სანეკუთვნება ფინურ-უგროული ენების ფინურ ჯგუფს.

ფიჯი

Sū sega beci.na nona valeri. Biu ko loga, ran soko sara. Votu ko Lakeba ni yakavi sara Uru ki Tubou, koro luraga, na Tui Nayau, ka tiko kinaya. Ni sã sinai ruarua toka na nona l sū. sã qai mal colata toka yani Sa vāqqaqai na noda l tovo makawa, me mai taurivaki e na gauna oqō.

სტანდარტიზირებული სპონდანიტი

სხვა

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Yy.

ფიჯის ენაზე ლაპარაკობს 350 ათასი ადამიანი ფიჯის. უანეკუთვნება მალაურ-პოლინეზიური ენების მელანეზიურ ჯგუფს.

ფლამანდური

Het betoog begon met een overzicht van de feiten die zich op de eerste Doornikse conferentie hadden voorgedaan. Daarop voigde een uiteenzetting van de theorie van de koninklijke soevereiniteit, en ten slotte weede het optreden van de beide graven in het licht ervan gelaakt Afle registers van de welsprekendheid kwamen aan de beurt, van de vleierij over het pleidooi heen naar het dreigement toe. De schok! van a' het leed dat op de Vlamingen woog schoof men op de rug van de twee graven.

ქრონიკული დამწერლობები

სხანი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.

ფლამანდურ ენაზე ლაპარაკობს 7,2 მლნ. ადამიანი ქვლგიაში, ზიდერლანდებში. ქსნეკუთენება ინდოევროპული ენების გერმანულ ჯგუფს.

ფრანგული

L'histoire de la langue française commence avec l'invasion de la Gaule par les armées romaines sous Jules César en 59 av. J.-C. La Gaule était alors peuplée d'une multitude de tribus celtes qui parlaient une variété de langues. Après la conquête du pays en 51 av. J.-C., et au cours des siècles suivants, la langue des Romains fut peu à peu adoptée par tous.

Linguistiquement, le développement du français ancien, ou protofrançais, à partir du latin vulgaire se distingue par une série complexe de transformations phonétiques et par la réduction des cas grammaticaux par rapport au latin. On estime généralement que la version romane des Serments de Strasbourg de 842 est le premier texte écrit en proto-français (ou romana lingua ou encore roman). La première mention de l'existence d'une langue romane ne date que de 813, lors du Concile de Tours. Il faut attendre entre 880 et 881 pour le premier texte littéraire, la Séquence de sainte Eulalie, encore qu'on puisse considérer que la langue de ce texte est plus du picard que du français lui-même.

C'est en 1539 que l'ordonnance de Villers-Cotterêts impose le français comme langue du droit et de l'administration. Ce changement est important car tout au long du XVIIe siècle le français va s'imposer de plus en plus comme langue scientifique et comme langue d'enseignement. Le Discours de la méthode (1637) de René Descartes constitue de ce point de vue là une étape importante car il s'agit d'un des premiers essais philosophiques et savants écrits en français et non en latin.

Le 7 janvier 1972, le gouvernement français promulgue le décret N° 72-9 relatif à l'enrichissement de la langue française, prévoyant la création de commissions ministérielles de terminologie pour l'enrichissement du vocabulaire français.

ცნაბი

Aa, Bb, Ce, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.

ფრანგულ ენაზე ლაპარაკობს 49,4 მლნ. ადამიანი საფრანგეთში, ლეკვიაში, შვეიცარიაში, ხანადაში. უსწევუნება ინდოევროპული ენების რომანულ ჯგუფს.

სტრასბურგის სერმონი

ფრიზული

It Frysk wurdt yn 'e provinsje Fryslân as memmetaal sprutsen troch 347.000 minsken, oftewol troch 55% fan 'e ynwenners. Yn neistlizzend Grinslân wurdt it sprutsen troch likernôch 3.000 minsken. Bûten it eigen taalgebiet wurdt it sprutsen troch likernôch 150.000 Friezen om utens yn 'e rest fan Nederlân, benammentlik yn 'e Rânestêd, yn 'e stêd Grins en yn 'e Noardeastpolder. En dan is der noch de ferrassend grutte Fryske diaspoara yn it bûtenlân, dy't rûst wurdt op 80.000 oant 100.000 Frysktaligen. Dat komt dan út op in lytse 600.000 Frysktaligen. Dêrnjonken wurdt it Frysk ek noch as twadde taal sprutsen troch sa'n 110.000 fan hûs út net-Frysktalige ynwenners fan 'e provinsje Fryslân.

ქუჩადაზუ დამწერლობები

ცნაანი

Aa, Bb, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh. Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Ww, Zz.

ფრიზულ ენაზე ლაპარაკობს 410 ათასი ადამიანი ნიდერლანდებში, უკრმაწიაში, შანიაში. უსანეკუთენება ინდოევროპული ენების გერმანულ ჯგუფს.

ჭურთული

I hezirane 1949 sale tamam dibc 28 saliya firqa komuniste Çinestane. Şveta mirova, ew ji tîfaltiye. ji zarotiye, ji xorttiye u ahîltiye derbasdibe. Firqa komuniste Çinestane diha ne zar u 'ifale, 20 salen kijane kû tamam nebuye. Ew gihiştiye qam u qiniyate xwe. Wexta mirov digihije ahîliye, mirov dimire. Ew yek ji diqewime li sere firqe. Wexta minabin sinif, hacete şer-fe sinifiye — firqen seyaseliye u idaren diwane bi meniya we y.-ke we kerhatina xwe undakin, u diha bekerdibin u bere— bere we ûndabin, çewa kûiakiriye kefiliya xweye lerixi, u we bigihije dereca pesdaciûna tevayeta mirovaye diha bilind.

ცხბანი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Êê, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Öö, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Uw uw, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.

Bê vveram dû kes xogan kirde be hewşeda. Yekeyan pt-rekî çemawey ser û rîş sipt ke pirçekanî be dewrey serya pex-şan bûbû, rîşîşî be difêjayî bistêk hatibû, demî le ber smêl Q rîşî dapoşra bû, çawekanî çû bûn be qûla, nawçewant girj her \vek amade bê bo palamardanêk, nîşaney zebr û zengî rojgart çerxî nahşmwâr be erkî naxoşî têya ebînra w exivendrayewe. Desiêkî be goçanevve bû, destêkey trî torbeyêkt pê helgirtibû çoxeyekî le bera bû, bê kiras, tozêk le serûy paşkiyewe nebêt-ekîna hemû sîng û gerdenî be derevve bû, mûy sîngîşî her we-KÛ ser û rîşî sipî bû, rankekeşî le ber pînaw drawî rengawreng bûbû, cûtê kelaşî şîrey çeşn qirt le pêya bû.

ცხბანი

Aa, Bb, Cc, Çç, Dd, Ee, Êê, Ff, Gg, Hh, Ĥĥ ,Ii, Îî, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Şş, Tt, Uu, Ûû, Vv, Ww, Xx, X̣x̣ , Yy, Zz.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასოები — **Êê, Öö.**

ჭურთულ ენაზე ლაპარაკობს 18,8 მლნ. ადამიანი ტურქეთში, ორანში, ორაყში, სირიაში. ქანეკუთენება ინდოევროპული ენების ირანულ ჯგუფს.

სტანდარტიზაცია

ყველური

Svenska är ett östnordiskt språk som talas främst i Sverige, på Åland och i delar av Finland av drygt 9 miljoner människor. Det är ömsesidigt begripligt med två av de andra nordiska språken, danska och norska.

Svenskan särskiljer sig bland annat med sin prosodi, som kan variera rätt markant mellan olika dialektområden. I detta ingår både aspekter som betoning och i viss mån ton. Språket har ett relativt stort antal vokaler, som har både korta och långa varianter och bildar sammanlagt 17 vokalfonem (kort [e] och [ɛ] sammanfaller). En unik aspekt av svenskan är också det så kallade sje-ljudet (det första ljudet i ordet "skjuta"), som finns i många olika dialektala varianter. Även om liknande ljud, i synnerhet med tydliga labialiserade uttal, finns i världens språk, så är svenskan möjligen det enda språket i världen som använder ljudet som ett fonem. Även svenskans uttal av den skrivna vokalen u (både som lång [u] och kort [ɤ]) är globalt sett ovanligt, även om uttalet i olika svenska dialekter varierar.

Rikssvenska är den gängse benämningen på det standardspråk som används i etermedia (även om dialekt eller brytning också är vanligt i etermedia), press och vid kommunikation mellan personer från distinkt olika dialektområden, och är baserat på dialekterna kring Stockholm och Mälardalen. Även om distinkta regionala varianter baserade på lokala dialekter talas, så är både det talade och skrivna riksspråket standardiserat och mycket enhetligt i hela landet. Några av de mer traditionella glesbygdsdialekterna skiljer sig markant från rikssvenskan i grammatik, ordförråd och även fonologi, och vissa kan vara mycket svåra för utomstående att förstå.

ქველური დამწერლობები

ცნობანი

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz, Åå, Ää, Öö.

ქანმასხვევებელი ნიშნები: ასოები – **Åå, Ää, Öö.**

ყველური ენაზე ლაპარაკობს 9,4 მლნ. ადამიანი ყველეთში, ფინეთში, ცჟჟ. ქანეკუთენება ინდოევროპული ენების გერმანულ ჯგუფს.

ჩახტა

Chihowa yvt yakni ა ი hullo fehna kv, kvna hosh yvma ი ymmikmvt ik illo hosh, amba ai okehayvt bilia yo pisa hi ო. Ushi achvfa illa holiropa ya auet ima tok.

Himonna ma hvtk achvfa hosh ushi vt in tuklo tok. Mihma nakfish ash osh kia ჰki ma, nana is svma hi okvt is svmashe. im achi tok oke: mihma nana hash ო it ი kashvli tok. Mihma nitak ont isht kanohmi ma, nakfish ash osh moma it ahobit tãtyahli cha; yakni ჰ ia cha, nana im ilayak ash ო tasim bot ayvt okpvnit tãtyahli tok.

სტრუქტურული

Aa, ა ა, აī, āī, აū, āū, Bb, Ch ch, Ee, Ff, Hh, Hl hl, Ii, ი ი, Kk, Ll, (ლ), Mm, Nn, Oo, ო ო, Pp, Ss, Sh, sh, Tt, Uu, უ უ, Vv, Yy.

ქვემოთა დამწერლობები ნიშნები: ასოები – ა ა, აā, აī, ი ი, ლ ლ, ო ო, უ უ.
ჩახტა ენაზე ლაპარაკობს 20 ათასი ინდიელი შტატებში ოკლაჰომა და შისისიპი (C99). ქვემოთა დამწერლობა ჩრდილოეთ ამერიკის ინდიელების ენების სოკა-სიუს ენების მუსკოვის ჯგუფს.

ჩეხური

Čeština je západoslovanský jazyk nejvíce příbuzný se slovenštinou, poté polštinou a lužickou srbštinou. Patří tedy mezi slovanské jazyky, do rodiny jazyků indoevropských.

Česky mluví zhruba 12 mil. lidí, z toho přes 10 mil. v Česku. V důsledku několika vystěhovaleckých vln v uplynulých 150 letech hovoří česky i desetitisíce emigrantů a jejich potomků, zejména na Slovensku, v USA, Kanadě, Německu, Rakousku, Austrálii, na Ukrajině a v řadě dalších zemí. Čeština používá přibližně 250 000–300 000 slov, ale přesný počet slov je velmi těžké určit, jelikož se čeština neustále vyvíjí.

Období 15. století od počátku kazatelské činnosti Jana Husa do doby nástupu českého humanismu. Rozšiřuje se počet uživatelů spisovného českého jazyka, zejména těch, kteří uměli číst. Čeština již plně pronikla i do administrativní oblasti.

Na začátku století se ve spise De orthographia Bohemica, jehož autorství se připisuje Janu Husovi, objevuje návrh na změnu pravopisu – tzv. diakritický pravopis. Pro záznam měkkých konsonantů jsou spřežky nahrazeny tečkou nad písmenem. Délka vokálů se označuje čárkou. Zachovávají se spřežka ch a grafém w. Zaměnitelnost grafémů i a y je zrušena. Návrh je dílem jedinice, proto se tento grafický systém ujímal jen pozvolna a užíval se souběžně s pravopisem spřežkovým. S rozvojem řečnického umění se stále více užívá interpunkční znaménko.

ქუკიანი ბიბლიოთეკა

სხვადასხვა

Aa, Áá, Bb, Cc, Čč, Dd, Ďď, Ee, Éé, Ěě, Ff, Gg, Hh, Ii, Yy, Íí, Ýý, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Ňň, Oo, Óó, Pp, Rr, Řř, Ss, Šš, Tt, Ťť, Uu, Úú, Ůů, Vv, Zz, Žž.

ქუკიანი ბიბლიოთეკის ნიშნები: ასოები – **Áá, Čč, Ďď, Éé, Ěě, Íí, Ýý, Ňň, Óó, Řř, Šš, Ťť, Úú, Ůů, Žž.**

ჩეხური ენაზე ლაპარაკობს 10 მლნ. ადამიანი ჩეხეთში, ციფრ. ქუკიანი ბიბლიოთეკის ენების სლავურ ჯგუფს.

ჩვენი

Mošwi Sol. T. Plaatje e ne e le monne wa nonofo e e emeng ka yosi, le botšwiriri jwa go itshimololêla tiro ka esi mo morafeng wa gabô; monna yo o ipuletseng motihala mo tširong ya dikwalo tsa Setšwana — motihala o o tla feletsang ka go ama tiro ya dikwalo tšotlhe tsa Bantšho ba Afrika ya Borwa. Go fitlhêla jaanong puo ya Setšwana e tlhokile bakwadi ba bantšho bobê, mme botshelo jwa ga Plaatje jo bo kgaotšweng kê lošo ka bonako kê tatlhêgêlo e e botlhoko rure.

სტენოგრაფიული დამწერლობები

სტენო

Aa, Bb, Cc, Del, Ee, è, ê, Ff, Gg, Hh, li, Hl hl, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, ô, Pp, Qq, Rr, Ss, š, Tt, Tl tl, Uu, Vv, Ww, Yy.

ქვემოთაშვილი ნიშნები: ასოები — è, ê, ô, š.

ჩვენი ენაზე ლაპარაკობს 900 ათასი ადამიანი სამხრეთ აფრიკაში. ქვემოთაშვილი დამწერლობები ბანტუს ენებს

ცხადვა (ცცი)

Dingla Atsi shong e hkom nga yang dai ndan gap hkra ai lam hpe na nna h pang de wa nhtang san ai hte dal ndan pala hpe mu jang: 'Ndai ndan pala go anhte La Hu amyu chyU sha chye land ai wa mi, masha gadai wa rai kun, Gai-fangkyin hpe dat ma al." nga nna myt man chyang hkra pot nga ai.

ქართული დამწერლობა

ცხადვა

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Ww, Yy, Zz.

ცხადვაზე ლაპარაკობს 100 ათასი ადამიანი ჩინეთის პროვინცია უუნ-ნანში. უანეკუთვება ჩინურ-ტიბეტურ ენების ტიბეტურ-ბირმანულ ჯგუფს.

ცხინპო (ხაჩინური)

Galfangkyln ni lanl jan do mi ttng nam maling hkan e hprun gasok hkom tim hpa dlrln hpe mung n mu ma al. Ma-llng ko na nnan pruwai shalol wo grai tsn ai ga hkumpau hta hpunlap hte galup ai gfnsum langai mi rau mada ma ai.

Shaloi Wu panjang dai ginsum hpe mu mada jang Gal-fangkyin manan ni hpe woi hpareng nna lam n hkong nga hku sa wa nhtom dal glnsum sa wang shinggrup ton mu ai.

სტანდარტული დამწერლობები

ცხინპო

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, Ww, Yy, Zz.

ცხინპოზე ლაპარაკობს 100 ათასი ადამიანი ჩინეთის პროვინცია აუნ-ნანში. ესენი ეწოდებიან ჩინურ-ტიბეტურ ენების ტიბეტურ-ბირმანულ ჯგუფს.

ჩაუსა

Kano sunan babbar Kasar Hausa ce kuma masarauta ce mai kwar-jini a cikin Kasashen Hausa da kewaye. Haka kuma Kano gari ne babba wanda ya Kunshi kabilu masu yawa tare da harkokin arziki.

Yawan mutanen da suke garin Kano yakai kimanin mutane Miliyan Goma (10,000) a kidayar da akayi a shekara ta 2006. Kano tana da matukar tasiri a yawan Mutane a Najeriya, saboda itace tafi kowacce Jaha yawan mutane a Najeriya. Idan kazo Kano zaka samu mutane daga ko ina a fadin duniya, tun daga na kudancin Najeriya, zuwa Kasashen dake makotaka da Najeriya, haka kuma zaka tarar da mutanen Sin, da kuma na Kasashen Larabawa kamar Sudan, Egypt, Lebanon, da kuma mutanen Turai.

ქუჩადაბნ ბაქოქუჩადაბნ

სხანი

Aa, Bb, B̄b, Cc, Dd, D̄d, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, K̄k, Ll, Mm, Nn, Oo, Rr, Ss, Sh sh, Tt, Ts ts, Uu, Ww, Yy, (Yy) , Zz.

ქანმასხვაკეპელი ნიშნები: ასოები – **B̄b, D̄d, K̄k, Yy.**

ჩაუსა ენაზე ლაპარაკობს 30 მლნ ადამიანი ჩიგერიაში, ჩიგერში, შასავლეთ სუდანში. ქანეკუთენება ხამიტურ ენებს.

ქორვატული

Hrvatski jezik skupni je termin za standardni jezik Hrvata, i za skup narječja i govora kojima govore ili su nekada govorili Hrvati. Njime govori oko 7 milijuna ljudi, poglavito Hrvata.

Hrvatski je službeni jezik Republike Hrvatske i jedan od tri službena jezika Bosne i Hercegovine, kao i jedan od sedam službenih jezika AP Vojvodina (Srbija). Osim toga, hrvatski jezik priznat je kao službeni jezik u pojedinim općinama u Austrijskoj pokrajini Gradišće (Burgenland), međutim, tu je riječ o posebnom jeziku iseljenih Hrvata.

Hrvatski jezik spada među južnoslavenske jezike. S njima pripada široj zajednici slavenskih jezika, a svi zajedno ulaze u indoeuropsku jezičnu porodicu.

Nakon raspada indoeuropske jezične zajednice - u razdoblju oko 2000. godine p.n.e. - stvara se - prema većini znanstvenika - baltoslavenska jezična zajednica. Za njezina trajanja nastaju mnoge jezične osobine po kojima se jezici slavenskih i baltičkih predaka počinju razlikovati od jezika ostalih indoeuropskih naroda. Predstavnici pak druge teorije smatraju da se sličnost baltičkih i slavenskih jezika može objasniti dominacijom baltičkih jezika i njihovih govornika nad Slavenima (ili obratno) u prapovijesno vrijeme.

Baltoslavenska jezična zajednica raspala se oko 1500-1300. godine p.n.e. Tada se stvara zasebna praslavenska jezična zajednica. Vrijeme njezina trajanja i prostor koji je zauzimala nisu u znanosti precizno utvrđeni. U toj se zajednici začinje niz jezičnih promjena karakterističnih za daljnji razvoj slavenskih jezika.

სტანდარტული ქორვატული ენის დამწერლობა

ცნობანი

Aa, Bb, Vv, Gg, Dd, Đđ, Ee, Žž, Zz, li, Jj, Kk, Ll, Lj lj, Mm, Nn, Nj nj, Oo, Pp, Rr, Ss, Tt, Ćć, Uu, Ff, Hh, Cc, Čč, Dž dž, Šš.

ქანმასხვევებელი ნიშნები: ასოები – **Đđ, Žž, Ćć, Čč, Šš.**

ქორვატულ ენაზე ლაპარაკობს 5 მლნ. ადამიანი ქორვატიაში. ქანე-კუთვნება ინდოევროპული ენების სლავურ ჯგუფს.

ჯუანური

Giž vunt laz bunn rəuz, deŋəbəiz cuŋz dazg guš naz reib,
 daz bəineŋ cuci yunminguŋse liu, guŋye, rəuz bauš bunn-
 dəu, vuvva, rəuz youš hag dəiz dēi. Gyohz iungnyez sou
 cəms dəuz camgya liens diet ba.

Vonz Liyenz, de dazg secay rəuz, cəms dazg bouy yun-
 min daihyau dəuz yiens rəuz. Bouy vunt famiŋ sougogi hā-
 ny, de yenzobon? bei Baŋŋiŋ camgyan bai lo. Goh vundzauy
 dəuz dazg həny, de liš daiŋ dəuz deuz hag vuvva dūencien,
 ən ciet nciy youŋ ən guək rəuz ma gaŋz dazg ən ciet huŋ
 dən.

ქროპული დამწერლობები

ცხანი

Aa, Bb, ბბ, Cc, Dd, **ძძ**, Ee, **ეე**, Ff, Gg, Hh, Ii, Yy,
 Kk, Ll, Mm, Nn, **ჩჩ**, Oo, **ოო**, Pp, Rr, Ss, Tt, Uu, **შა,**
 Vv, **ჯჯ**, **ჰჰ**, **ყყ**, **წწ**.

ქანმასხვევებელი ნიშნები: ასოები – **ბბ, ძძ, ეე, იი, თთ, შა,**
ჯჯ, ჰჰ, ყყ, წწ.

ჯუანურ ენაზე ლაპარაკობს 7 მლნ. ადამიანი ჩინეთის ქუანსი-ჯუანის
 ავტონომიურ რაიონში და პროვინციებში ჯუნანი, ქუაჯოუ, ქუანდუნი.
 ქანკუთვნება ჩინურ-ტიბეტური ენების ჯუან-ტაიურ ჯგუფს.

ჴსავაჴური

Iloko o kn Laieikawai mau la ma Waiapuka, ua ho'omaii ka pio ana o ke anuenue ma ke'a wahi, iloko o ka manawa u< u me k:i malie, i ka po, me ke ao; aka, 'a'ole nae i ho'omiopope na mea a pau i ke 'ano o keia anuenue; aka ua ho'omauni; keia mau hu'ailuna ali'i ma na wahi I malamaia 'i ua mai mahoe nei.

სტენოგრაფიის სისტემა

სხვადასხვა

Aa, Dd, Ee, Ff, Hh, Ii, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Uu, Ww.

ჴსავაჴურ ენაზე ლაპარაკობს 170 ათასი ადამიანი ჴსავაჴის კუნძულებზე (CFY). ჴსავაჴურ ენის მალაურ-პოლინეზიური ენების პოლინეზიურ ჯგუფს.

ქოლანდიური

ქვოპუელი დამწერლობები

Dutch (Nederlands (help·info)) is a West Germanic language spoken by around 23 million people, mainly in the Netherlands, Belgium and Suriname, but also by smaller groups of speakers in parts of France, Germany and several former Dutch colonies. It is closely related to German and also the North Germanic languages, and has some linguistic connections with English. The language is a descendant of Old Frankish which is also the parent language of Afrikaans, one of the official languages of South Africa. Dutch and Afrikaans are to a large extent mutually intelligible, though both have separate spelling standards and dictionaries and have separate language regulators. Standard Dutch (Standaardnederlands) is the standard language of the major Dutch speaking-areas and is regulated by the Nederlandse Taalunie ("Dutch Language Union").

Dutch grammar follows the same basic word order as all Germanic languages (Subject Verb Object). There are, however, some interesting differences of word order between the main clause and the subclause. Dutch grammar also shares many traits with German, but has a less complicated morphology (inflection system), which puts it closer to English. Dutch has only two basic genders (three in some interpretations), which is similar to the gender systems of the Continental Scandinavian languages.

The consonant system of Dutch has not been part of the High German consonant shift and has more in common with how English and the Scandinavian languages, especially Swedish and Norwegian, are pronounced. Like most Germanic languages it has a syllable structure that allows fairly complex consonant clusters. Dutch is often noted for the prominent use of velar fricatives (pronounced in the back of the mouth) something which is often a poignant source of amusement or even satire.

ცხანო

Aa, Bb, Cc, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Qq, Rr, Ss, Tt, Uu, Vv, Ww, Xx, Yy, Zz.

ქოლანდიურ ენაზე ლაპარაკობს 13,8 მლნ. ადამიანი ნიდერლანდებში, ხანადაში, ცყყ. ქსანეკუთვნება ინდოევროპული ენების გერმანულ ჯგუფს.

**ჩართული დამწერლობა
(ბვ. წ. 5 ს. (ბვ. წ. 412 წ.))**

ჩართული

ქვროპული დამწერლობები

ქართული ანბანი (ხეხუერი)			
ც	ხ	ე	ძ
ყ	რო	ქ	წ
ღ	შ	ც	ც
ძ	ჩ	ფ	ე
ყ	ა	ჩ	ყ
ჩ	ო	ო	ჯ
ხ	უ	ყ	რო
ჩ	ყ	ყ	ძ
ც	ძ	ჩ	
ო	ხ	ც	

ქართული ანბანი (მხედრული)			
ც	ხ	ე	ძ
ყ	რო	ქ	წ
ღ	შ	ც	ც
ძ	ჩ	ფ	ე
ყ	ა	ჩ	ყ
ჩ	ო	ო	ჯ
ხ	უ	ყ	რო
ჩ	ყ	ყ	ძ
ც	ძ	ჩ	
ო	ხ	ც	

ჭართული

ცმცაყჩ, იამ ის უჯი უჯმჯანოთიე უჩეთისყო. სე-
ქეხთოროთა რქჯაყიჩეს ყიქსიოის ღიჯჩიე რე ჭეჩე-
თის ღე უქსეჩიჩეს თეხიჯჩიე. სექეხთოროთას, ისე-
როე იმჯახიე მთოთ სეყვათე ზეყოიის, იქეჯიოიჯე
სეკრეკრეხი ღეხეკრეხი უჯმჯეოიჯე. სექეხთოროთა,
ისეროე იმჯახიე მთოთი სეყვათე ზეყოიი, აჩიე იქას
ყასიხეჩესთოროს ღეკეჩიქოთი სოროიე. თი იხეკამ უჯის
უჯმჯაჩიეცე ცეკოთისყო იქა მქოროთაყე.

ცმბობენ, რომ ეს ვაზი გამოვინილია უხელისში. საქართ-
ველო ამჯობინებს ყექსპირს დედანში ან შახაბლის და
სასტერნაკის თარგმანში. საქართველოს, ისევე როგორც
მთელ საბჭოთა ზავშირს, ესჯიროება სხვაგვარი დასავლუ-
რი ვამოცდილება. საქართველო, ისევე როგორც მთელი
საბჭოთა ზავშირი, უნდა იყოს ბოროტებისათვის
დახურული სივრცე. თი რატომ ვაზის გამოყენება ცეკილის-
ში იყო მკვლელობა.

ცნბანი

უესხური

**ცე, ყე, უე, ძე, უი, უო, უხ, უჩ, ცე, თი, უხ, უთ, შე, უნი,
ჯა, ცა, უს, უყ, უი, უს, უე, უი, ცა, უფ, უი, უი, უი, უი,
უი, ცე, უი, უი, უი, უი, უი, უი, უი, უი, უი, უი**

შხედრული

**ცა, უბ, უე, ძე, უე, უე, უხ, უი, ცე, თი, უი, უი, უი, უი,
ჯა, ცა, უს, უე, უი, უს, უე, უი, ცე, უი, უი, უი, უი,
ცე, უი, უი, უი, უი, უი, უი, უი, უი, უი, უი**

ჭართული დამწერლობა წარმოიშვა უშუალოდ ფინიკურისგან ძვ. წ. 5 ს. (ძვ. წ. 412 წ.).

ძვ. წ. 284 წლიდან ჟარნავაზ მეფის მიერ დამტკიცებულ კანონით ქართულ ენას და ქართულ დამწერლობას საქართველოში აქვს სახელმწიფო სტატუსი.

უანეკუთვნება კავკასიური ენების სამხრეთულ (ქართველურ) ჯგუფს.

სტანდარტიზაცია

ქუჩის და ბაზრის მოწყობისათვის (აბ. წ. 1 ს.)

ქუჩის მოწყობისათვის

ქუჩის და ბაზრის მოწყობისათვის

ქვემოთაშინ ანბანი		
ⴌ	ⴎ	ⴐ
ⴑ	ⴒ	ⴓ
ⴔ	ⴕ	ⴗ
ⴙ	ⴚ	ⴜ
ⴞ	ⴟ	ⴡ
ⴣ	ⴤ	⴦
⴨	⴩	⴫
ⴭ	⴮	ⴰ
ⴰ	ⴱ	

სტანდარტიზირებული ანბანი

ხოტური დამწერლობა (3 ს.)

ხოტური

წვრიკული დამწერლობები

ქვოპუელი დამწერლობები

ბოტუერი ანბანი			
აა	ბბ	პპ	აა
ბბ	ლლ	რრ	ყყ
წწ	კკ	ცც	ყყ
აა	აა	ქქ	ხხ
ეე	აა	რრ	ბბ
წწ	მმ	ფფ	ნნ
ჯჯ	ჯჯ	ჩჩ	ქქ
ჰჰ	ოო	ფფ	ჯჯ

სომხური ანბანი (ნუსხური)			
Աա	Իի	Յյ	Տտ
Բբ	Լլ	Նն	Րր
Գգ	Խխ	Շշ	Ցց
Դդ	Մմ	Ոո	Իւ
Եե	Կկ	Չչ	Ուո
Զզ	Հհ	Պպ	Փփ
Էէ	Ձձ	ՋՋ	Քք
Ըը	Ղղ	Ռռ	Եվս
Թթ	Ճճ	Սս	Օօ
Ժժ	Մմ	Վվ	Ֆֆ

სომხური ანბანი (მხედრული)			
Աა	Իի	Յյ	Տտ
Բբ	Լլ	Նն	Րր
Գგ	Խխ	Շշ	Ցց
Դդ	Մმ	Ոო	Իւ
Եե	Կկ	Չչ	Ուո
Զզ	Հհ	Պպ	Փփ
Էէ	Ձձ	ՋՋ	Քք
Ըը	Ղղ	Ռռ	Եվს
Թթ	Ճճ	Սս	Օօ
Ժժ	Մմ	Վվ	Ֆֆ

სტანდარტიზაციის საბუნებისმეტყველო ცენტრი

ქრლანდიული დამწერლობა (8 ს.)

ქრლანდიული

ევროპული დამწერლობები

ქვოპუელი დამწერლობები

ქვანდიული აზანი		
ღა	ჩ	რ
ხ	ქ	ს
ც	ღ	ჯ
ძ	წ	ა
ე	ო	ყ
ფ	პ	
ბ		

სლავური დამქერლობა (9–10 სს.)

სლავური

სლავური ანბანი (გლაგოლიცა)			
ⴌⴍ	ⴒⴑ	ⴓⴒ	ⴖⴖ
ⴐⴑ	ⴎⴎ	ⴘⴙ	ⴚⴚ
ⴔⴕ	ⴖⴗ	ⴘⴙ	ⴚⴚ
ⴒⴓ	ⴎⴏ	ⴔⴕ	ⴖⴗ
ⴐⴑ	ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ
ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ	ⴘⴙ
ⴐⴑ	ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ
ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ	ⴘⴙ
ⴐⴑ	ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ
ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ	ⴘⴙ
ⴐⴑ	ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ
ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ	ⴘⴙ

სლავური ანბანი (კირილიცა)			
ⴌⴍ	ⴎⴏ	ⴒⴓ	ⴖⴗ
ⴐⴑ	ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ
ⴘⴙ	ⴎⴏ	ⴒⴓ	ⴖⴗ
ⴔⴕ	ⴎⴏ	ⴒⴓ	ⴖⴗ
ⴐⴑ	ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ
ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ	ⴘⴙ
ⴐⴑ	ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ
ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ	ⴘⴙ
ⴐⴑ	ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ
ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ	ⴘⴙ
ⴐⴑ	ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ
ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ	ⴘⴙ
ⴐⴑ	ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ
ⴒⴓ	ⴔⴕ	ⴖⴗ	ⴘⴙ

სტანდარტიზაცია

ბოძი ანბანი		
ⴁ	ⴂ	ⴃ
ⴄ	ⴅ	ⴆ
ⴇ	ⴈ	ⴉ
ⴊ	ⴋ	ⴌ
ⴍ	ⴎ	ⴏ
ⴐ	ⴑ	ⴒ
ⴓ	ⴔ	ⴕ
ⴖ	ⴗ	ⴘ
ⴙ	ⴚ	ⴛ
ⴜ	ⴝ	ⴞ
ⴟ	ⴠ	ⴡ

იფიქრეთ, რა დამწერლობაა ეს!

სომი (ზირდანი)

ნოქ რსს ღსქ ზსსსს სრრ რსსსსსს სრრრ
ღსსსს სრრრრრ რსსსსსს: სრრრ
ღსსსსსს.

ქართული ლექსების კრებული

სომი

სომი-ზირდანი

სომი ლექსების კრებულია მე-14 ს. მისიონერ სტაფანე სერგელის მიერ.

სომი-ზირდანი ენაზე ლაპარაკობს 345 ათასი ადამიანი ქუთაისში. ქანკულენი ფინურ-უგრულ ენებს.

ქუსული დამწერლობა (18 ს. (1708 წ.))

ცხაზური, ცდილური, ცვარული, ცლთაური, ცფსუური, ცალყარული, ცელორუსული, ცულგარული, ცურმატული, შარლული, შუნგანური, ჟვენკიური, ჟვენული, ჩათრული, ჩნლუშური, ჩომი (ზირმანული), ჩომი-პერმული, ჩორმაკული, შაკური, შეკური, შაკედონური, შანსიური, შარიული (მთიულური და ბარის), შონდოლური, შორდოვულ-ერზმანული, შორდოვულ-მოკშანური,

ჩანაური, ჩენცური, ჩივზური, ჩოლაური, ჯაკუტური, ოსური, ქუსული, სელკუპური, სერბული, შაბასარანული, შაჯიკური, შუვინური, ოდმურტული, ოკრაინული, ტურთული, შაბარდულ-ჩერქეზული, შაზახური, შალმუხური, შარაკალბაკური, შარაჩაული, შირგიზული, შუმბური, ჩეჩნური, ჩუვაშური, ჩუკოტური, შაკასური, შანტიური

საქართველოში სახელმწიფო დამწერლობები

ძუსული ანბანი <i>(ნუსხური)</i>		
Аа	Лл	Цц
Бბ	Мм	Чч
Вв	Нн	Шш
Гг	Оо	Щщ
Дд	Пп	Ьь
Ее	Рр	Ыы
Жж	Сс	Ъъ
Зз	Тт	Ээ
Ии	Уу	Юю
Йй	Фф	Яя
Кк	Хх	

ძუსული ანბანი <i>(მხედრული)</i>		
<i>Аа</i>	<i>Лл</i>	<i>Цц</i>
<i>Бб</i>	<i>Мм</i>	<i>Чч</i>
<i>Вв</i>	<i>Нн</i>	<i>Шш</i>
<i>Гг</i>	<i>Оо</i>	<i>Щщ</i>
<i>Дд</i>	<i>Пп</i>	<i>Ьь</i>
<i>Ее</i>	<i>Рр</i>	<i>Ыы</i>
<i>Жж</i>	<i>Сс</i>	<i>Ъъ</i>
<i>Зз</i>	<i>Тт</i>	<i>Ээ</i>
<i>Ии</i>	<i>Уу</i>	<i>Юю</i>
<i>Йй</i>	<i>Фф</i>	<i>Яя</i>
<i>Кк</i>	<i>Хх</i>	

ქუსული

Говорят, что этот газ изобретен в Англии. Грузия предпочитает Шекспира в подлиннике или переводах Мачабели и Пастернака. Грузия, так же как и весь Советский Союз, нуждается в ином западном опыте. Грузия, так же как и весь Советский Союз, должна быть закрытым пространством для зла. Вот почему применение газа в Тбилиси было убийством.

Говорят, что этот газ изобретен в Англии. Грузия предпочитает Шекспира в подлиннике или переводах Мачабели и Пастернака. Грузия, так же как и весь Советский Союз, нуждается в ином западном опыте. Грузия, так же как и весь Советский Союз, должна быть закрытым пространством для зла. Вот почему применение газа в Тбилиси было убийством.

სხვანი

ბუსური

Аа, Бб, Гг, Дд, Ее, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъь, Ыы, Ьь, Ээ, Юю, Яя

ბხედრული

Аа, Бб, Гг, Дд, Ее, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъь, Ыы, Ьь, Ээ, Юю, Яя

ქუსული დამწერლობა წარმოიშვა სლავურისგან 18 ს. დასაწყისში (1708 წ.) სეტრე სირველის მიერ ჩატარებულ რეფორმის შედეგად.

ქანკუთენება ინდოევროპული ენების სლავური ჯგუფის აღმოსავლეთ ქვეჯგუფს.

ტდიღური

ЗэшэогьуитIу мэзым пхырыкIыщтыгьэ. ОшIэдэмышIэу апэ мышгэ шьэджашгэ, кьитэджагь. ЗэныбджэгьуитIუმэ язырэм кIиИи псынкIэу чьыгым дэкIоягь. Адрэр гьогум кьы-тенагь. Мышьэм кьыузэнкIыгьэу кьакIощтыгьэ. ЫшIэнэу кьыфэнагьэр зы: гьогум зыдидзыхыны, лIагэ фэдэу зишыныр арыгэ. Ауштэуи ышыгь. Мышьэр цIыфым кьекIуали, кьыпэмахэу фежыагь. ЦIыфыми зиушьэфыгьэу, жьы хэмыгыж фэдэу зишыгь. Мышьэр ынэгу кьепэмепэмыжьи IукIыжыгь.

სტყდარსაჲსტყდომ სამს.ღაჲყმ

ტბბანო

Аа, Бб, Вв, Гг, Гу гу, Гь гь, Гьу гьу, Дд, Дж дж, Дз дз, Дзу дзу, Ее, Ёё, Жж, Жь жь, Жь жь, Жьу жьу, Зз, Ии, Йй, Кк, Ку ку, КI кI, Кь кь, Кьу кьу, Лл, ЛI лI, Ль ль, Мм, Нн, Оо, Пп, ПI пI, Пу пу, Рр, Сс, Тт, ТI тI, Ту ту, Уу, Фф, ФI фI, Хх, Хь хь, Хьу хьу, Цц, ЦI цI, Цу цу, Чч, ЧI чI, Чь чь, Шш, ШI шI, Шь шь, Шьу шьу, Щщ, ЩI; шI, ЩIу шIу, Ъ, Ыы, Ь, Ээ, Юю, Яя, И, Iу Iу.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასო – I.
 ტდიღურ ენაზე ლაპარაკობს 130 ათასი ადამიანი ტდიღეთში.
 ქანეკუთვნება კავკასიური ენების ადიღურ ჯგუფს.

ცვარული

მარქაჩო მეხადსა ნაკლალ რიხუნ ინე, პარჩა-პვრჩა ლუგუნ რახ-რახალდე ლუთარისე ლუგანა, როცლანა, განჯე ბაჩანა უნგოუნგოაბ იხ. რადალ ბაკარაბ კუნჩარაბ ბაკუცა ლიმაზდა ტადჩვარაბ ტერენაბ ცერ ხეკოგო კვანან ლუგნიზაბუნა, ჩაგოღვარაბ რაკალდსა ბახუნებ ლუხლაცა ტოლგო ხინაბ გვაბ სოროდიზაბუნა. ბასრიალგი, რუკლაბი გადინ რაკუნ რაჩუნელ ციყლი ხურდულ გურჩინილუნ რაჩანა. გუტლი გურჩინილულ რაჩანა, მესედილ კერ ჩვარალ გუტიბუდა რო-ჯანხვისე ლუგვარალ ნაყულ ვუვი ბახუნა.

ქართული დამწერლობები

ცხანბი

აა, ბბ, ვვ, გგ, გა გა, გა გა, გი გი, დდ, ეე, ეე, ჯჯ, ჰჰ, იი, იი, კკ, კკ კკ, კვ კვ, კვ კვ, კი კი, ლლ, ლლ ლლ, მმ, ნნ, ოო, პპ, რრ, სს, სს სს, ტტ, ტი ტი, უუ, ფფ, ხხ, ხხ ხხ, ხვ ხვ, ხვ ხვ, ხი ხი, ცც, ცც ცც, ცი ცი, ჩჩ, ჩჩ ჩჩ, ჩი ჩი, შშ, შშ, ეე, იუი, იუი, იუი, იუი.

ქანმასხვეპელი ნიშნები: ასო – ი.

ცვარულ ენაზე ლაპარაკობს 544 ათასი ადამიანი მადესტანში. ქანეკუთვნება კავკასიური ენების მადესტანურ ჯგუფს.

ქალყარული

Ахмат гитче жашчыкыды. Анга сегиз жыл августда толлукьду. Ол атасы бла кьошха барыб кьо.чулагьа кьарарп,..: акьыл этеди. Ахмат ол окьылын атасына айтады. Атасы бен кьууанады. Бек ыразы болуб биргесине алды. Алай бла Ахмаг кьойчу кьошха барды.

სხვანი

Аа, Бб, Вв, Гг, Гь гь, Дд, Дж дж, Ее, Её, Жж, Зз, Ии, й, Кк, Кь кь, Лл, Мм, Нн, Нг нг, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъ, Ыы, ь, Ээ, Юю, Яя.

ქალყარულ ენაზე ლაპარაკობს 85 ათასი ადამიანი ყაბარლო-ქალყარეთში. ლანეკუთენება თურქულ ენებს.

ქელორუსული

У нашей краіне многа фабрык і заводаў. Усе яны нале-жаць працоўным. Гэта цэх аўтамабільнага завоаа. Тут робяць аўтамабілі. Гэта цэх швейнай фабрыкі. Тут шыюць адзенне: касцюмы, сукенкі, кашулі, спадніцы. Тут многа рабочых. Яны працуюць добра.

ქართული დამწერლობები

სხვადასხვა

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Дз дз, Дж дж, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, й, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Ўў, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, ы, ь, Ээ, Юю, Яя.

ქართული ენის სწავლება: ასოები – **Ии, Ўў.**

ქელორუსულ ენაზე ლაპარაკობს 10,3 მლნ. ადამიანი ქელორუსიაში
ქართული ენის სწავლება ინდოევროპული ენების სლავურ ჯგუფს.

ქუღგარული

В хода на историческото развитие на българския език и контактите му със съседните неславянски езици на Балканския полуостров настъпват значителни промени в сравнение с останалите славянски езици. Те обхващат промени в морфологията и синтаксиса, характеризиращи се с почти пълно отпадане на падежните форми, възникване и употреба на определителен член, запазване на славянските прости глаголни времена (минало свършено време и минало несвършено време) и развитие на нови, възникване на дублирано пряко и непряко допълнение, изчезване на инфинитива и развитие на четвърто (преизказно) наклонение (несвидетелски форми) при глаголите и др. Тези промени разграничават като цяло развитието на морфологията и синтаксиса в българския език от посоката на развитие на останалите славянски езици.

Макар че неговите граници мъчно могат да се определят, руското влияние върху българския език през епохата на Възраждането и при създаването на Третата българска държава е било много силно. Част от възприетата по това време лексика от руски език е от старобългарски произход и бива "върната" в новоизграждащия се български книжовен език като църковнославянска и старобългарска. Паралелно с нея обаче навлизат и голям брой думи от чисто руски произход (предимно в общественно-политическата област), спомогнали за изграждането на съвременния български книжовен език.

В съвременния български език има падежни остатъци (главно в местоименните форми), но те не са продуктивни

სბაბო

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Се, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъъ, ь, Ю ю, Яя.

ქუღგარულ ენაზე ლაპარაკობს 8,45 მლნ. ადამიანი ქუღგარეთში ქანეკუთენება ინდოევროპული ენების სლაგურ ჯგუფს.

შარლული

Пачала хлукуматла замана нушала шила хозяйство глела-кабухьи бири. Бахъалгъунти хъубзури мискиндешлизиб ва цябдешлизиб хлерибутири. Хъубзурала диштла хозяйство-бани гъабкъяси агротехника бузахъес дирути ахленри. Илдала, ахърибиклуси ахленри машинаби тлалабдарес ва улка ризкъ-иличилра цархилти продуктуначилра глеббуцес.

სტანდარტული დამწერლობები

სტანდარტი

Аа, Бб, Вв, Гг, Гь гь, Гл гл, Дд, Ее, Её, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Кь кь, Кь кь, Кл кл, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Тl тl, Уу, Фф, Хх, Хь хь, Хь хь, Хl хl, Цц, Цl цl, Чч, Чl чl, Шш, Щщ, Ъ, Ы, Ь, Ээ, Юю, Яя.

ქვემოთხსენიებული ნიშნები: ასო – **I**.

შარლულ ენაზე ლაპარაკობს 365 ათასი ადამიანი შალესტანში. ქვემოთხსენიებული ნიშნების დადგენილი წესები.

შუნგანური

ჩილი ფინლი. ტიანი ბიანი. იუდანი დეკელი. იუნცე ბა ტიანი
 ნიანი. ირჯინჯირი ზალუი ე შეაკელი. ბიიუ ვონ ხა დონი.
 დიხადი ფი ჩი პორდინი. ჩუჩუზინი იუფი მანი. ხიიუნ გუ-
 ელი, იუ ე ჯუხალი. იისის ტიანი კე ჩინი. ჯეტი სედი ხუნ-
 ლორდი. იუ შიგუე, ჩისი ბინჯირდიხალი. ტანდონი ზე ჯიმი
 ჩინცი, ზე ჯიმი სალუე! ჩეჩერ გოშინი ლუი დუ ზეხუანდინი.
 დე დუნბსგი გონ ე ჩულები.

ქართული დამწერლობები

სხვა

**აა, ბბ, ვვ, გგ, დდ, ეე, ეე, აა, ჯჯ, ჯჯ, ჰჰ, იი, იი, კკ, ლლ,
 მმ, ნნ, ნნ, ოო, პპ, პპ, სს, ტტ, უუ, უუ, უუ, ფფ, ხხ, ცც, ჩჩ,
 შშ, შშ, ზ, ზ, ზ, ეე, იუი, იუი.**

სხვადასხვადასხვა ნიშნები: ასო – **აა, უუ, უუ.**

შუნგანურ ენაზე ლაპარაკობს 70 ათასი ადამიანი ჩირგიხეთში,
 ჩაზახეთში. სხვადასხვადასხვა ნიშნები-ტიპოგრაფიული ნიშნები.

ქვემოთხაი

აგილი დორ გირკილ ცენედეცჲთჲნი. ნუცარტყკითჲნი ხომოთი ხუკტყდერენ. უმუკენ ილჲ მოლა ტუკსარან, ტადუკ მოვა ტუკტყ-რენ. გე ილჲ ხოკტოდუ ემენმურენ, ევა-და ედედჲ ორა. ნუცან დუნნედუ ხუკლესინენ, ბუჩეგეჩინ ორაი. ნუცანდულან ხომოთი დაგამარან, ტადუკ ცოსუკტალან. ილჲ ეჲჲ ერიდერჲ. ხომოთი ილჲ დერევენ ცოსუკტარან, გუნჩერენ-ბუჩე. ხომოთი ჩასკი უენჲ-რენ. ხომოთი, უენერეკინ-ნუნ, გე გირკი მოდუკ ევრენ, ტადუკ ინექტელენ: ”ეკუნმა სენდუს ხომოთი გუნენ?” გირკინ გუნენ: . ხომოთი მინდუ გუნენ: .”ტარ ჲრუჩუ ილჲ, ერუ იტი ორაკინ, გირ-კივი ნოდავკნი, ტუკსანივკნი”.

სტყდარსაჲსტყდომ სანს.ღარაჲს

სნბანო

აა, ბბ, ვვ, გგ, დდ, ეე, ეეჲ, ჯჯ, ჲჲ, იი, იჲ, კკ, ლლ, მმ, ნნ, ნნჲ, ოო, პპ, რრ, სს, ტტ, უუ, ფფ, ხხ, ცც, ჩჩ, შშ, შშჲ, ჲ, ი, ჲ, ეჲ, იუიუ, ჲჲ.

ქვემოთხაი ენაზე ლაპარაკობს 65 ათასი ადამიანი ჩინეთში, ტუესეთში. ქანეკუთენება ტუნგუსურ-მანჯურულ ენებს.

ქვენური

Исагли дёр гиркэл нэнэддытэн, Чимя Опонюн. Өмними ноң артан эгдем накату иттытэн. Чимя хэтэкэини, талук хякитала ойчин. Опо хотарандула эмэптэн. Накат нунэч Опотки нэнэлдын. Опо хоч нэлэрин. Хотарандула тикрин. Дэрэмкэчэлгчин одни. Накат, Опола иссиди, носучидилран. Опо дэсчиддын. эпикэн хирар. Накаг Оио

ქვენური დამწერლობები

სხვანი

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Нң, Оо, Өө, ө, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъ, ъ, Ы, ы, Ээ, Юю, Яя.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასო – **Өө, ө.**

ქვენურ ენაზე ლაპარაკობს 17 ათასი ადამიანი ტურქეთში. ქანეკუთვნება ტუნგუსურ-მანჯურულ ენებს.

ტელუშური

ტა სკოლენ ჟოკხა ბეშ ა. ზოა ა ტა ბეშ. ტაიპ-ტაიპარა გაუნაშ აგა სკოლენ ბეშა. დოკხიი ხენაშ ა დაგა. ბეშა გონახა დიკა არდაკხიი კარტ ა. ოაჰა დიკა გულაჰ დუ ბეშა. გურაჰა «ბეშეი ხუნეი კირა» ჩაკხოაკჰ ოაჰა. ხეხარხოჩო ხა ა ხეხაშ, გაუნაშ დაიოგი ოაჰა ბეშა... ეტარ ა. კანლაჰარ არენაშ კაიჩა ლაივო. შელალო დუაკაჰაილარ ლამარჩ, ხიშ. ბერაშა ხაიიჯარ სოლოჯაშ. პორაიერ ლაჰტან ტეხე. ბე-რაშ დოლაღარ სოლოჯილგაშ გუნაშ ტარა ჩუხეჰა. ასხაბ ჟოკხიარ სოლოჯა ტარა. ბასილგაშ ციიენნარ მასანე ა.

ქუჩადაღუ დამწერლობები

სბანი

Аа, Аь аь, Бб, Вв, Гг, Гг гг, Дд, Ее, Её, Жж, Зз, Ии, Ий, Кк, Кх кх, Кь кь, Кг кг, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Пг пг, Рр, Сс, Тт, Тг тг, Уу, Фф, Хх, Хь хь, Хг хг, Цц, Цг цг, Чч, Чг чг, Шш, Щщ ъ, ы, ь, Ээ, Юю, Яя, Яь яь, Ы.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასო – **И**.

ტელუშურ ენაზე ლაპარაკობს 237 ათასი ადამიანი ტელუშეთში, ოსეთში. ქანეკუთენება კავკასიური ენების ვეანაზურ ჯგუფს.

ხომი (ზირფანული)

Тима да Педөр мутсны вөрѳ. Друг налы паныдаснс ыджыд ош. Тима котѳртис да кайис пу йыло. Педѳр, бытгыѳ кулѳм морт, водис туй вылас... Ош локтис да купе исавны Педѳрѳс, а сийо весяг оз лолав. Дыр Педѳрѳс исалис ош, сѳсся кулбмбн чайтис да эновтис. Кор ошкыс ылб пин муше, Тима лѳччис пу йылысь да сералбмбѳ юалб: .Мый но тѳныд ошкыс пель водзад вашкѳдис?" Педѳр шуис: .Ошкыс висьталис меным, омдльѳсь по сѳтшѳ.м йѳз, кодьяс опасной кадѳ эновтѳны ѳргьяссо.

სტყვასაჲსაჲცჳცჳდ სამს.ღაჲყჳ

სბანი

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд. Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, і, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Ёѳ, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъ, Ыы, ь, Ээ, Юю, Яя.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასო – **ი, ოѳ**.

ხომი-ზირფანულ ენაზე ლაპარაკობს 345 ათასი ადამიანი ქუესეთში. ქანეკუთვნება ფინურ-უგრულ ენების.

ხომი-პერმული

Миша, Тая да Петя олісѡ деревняын. Нылбн волі пои Розка. Розка оліс оградаын. Розкалѡн вблісѡ кычаннѡз. Челядь бддѡн любитісѡ Розкасб. Нія керисб сылб конура. Конураас вайисб турун. Розкалбн кычаннѡс куйлісѡ турун вылын. Отпыр Розка муніс. Челядь босьтісѡ отік кычанокѡс да пыртісѡ сшѡ керкуѡ. Керкуын лѡбтісѡ гор выло. Локтіс Розка и казяліс, что бтік кычан абу. Сія пондіс никсыны, кошшыны кычаноксо. Адззис ас-сис пиянсб и пондіс гор дынас униявны.

ქუჩადაზუ დამწერლობები

ცხანბ

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, і, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Ўў, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъ, Ыы, ь, Ээ, Юю, Яя, Дз дз, Дж дж, Тш тш.

ხომი-პერმულ ენაზე ლაპარაკობს 154 ათასი ადამიანი ქუჩეთში. უანე-კუთენება ფინურ-უგრულ ენების.

ხორაკული

Ынпынэтэ йытван.нэн репа. Ынно тыттэль нымэйыңқин тыңэй. Џывонэн ынпынэта ейыңқы репа: йыв'итытқунин, йыв'итытқу'нин, пыкав'нэн тпңук. Ынпынэтэ чачамэ г'эйңэв'нин. Чачамэ ынпынэйтэ ииэкммти, ынпын репаета: нэнв'и-тытқун репа, иапкавын тиңук. Чачамъя г'эйңэв'нин йылңыңавакык. Џавыңқалю инэкмпти

სტყვასაჲსტყვად სასწ.ღაყანს

სნბანო

Аа, Вб, Вв, В'в', Гг, Г'г', Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Кк, Кг, Лл, Мм, Нн, Џң, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ээ, Юю, Яя, Ыы, ь, ь.

ქანმასხვევებელი ნიშნები: ასო – **В'в', Гг, Г'г', Кк, Ⴢ**
ხორაკულ ენაზე ლაპარაკობს 9 ათასი ადამიანი ქუესეთში. ქანეკუთვ-
ნება პალეოაზიურ ენებს.

ქვემოთხსენიებული

გელე გატფარინ გავაარ ალუქნაოაჩირ. ეჰირიმჯი გუაფთეირა ავაი გვა ლაპ ავკ ვაიდი თირ. ჯივერ იუკუზ ცირავაიტიანი იიფერა მექვივალ ირიდ გრადუსდვი აგაკვავაი. კალინი ჯივ აკი კლვი ხანვაი ხვი, არაბაირვაი რეხ ავაჩირ ჩკაირაინი ფიჯეზვაი. აჰლა სადლაგანა ჩიმი გარარ აკვანა, ავ ციფერი კლვანა, პუდ იუკუზინი პუდ იიფიჯი გუჯლუ მარფ კვანა. აჰლა გარ სეკინ ხანა, კალინი ჩიულავ ციფ აკვანა. მარფარ კვანა, მურკარ ხვითკინივ ეგეჩინა, რუგულ სელერ ავახანა. ნიანიხ ციფ ჩკივ ეგეჩინა, რაგარ-რაგარ ხანა ციფ კანა, გვა აჩუხ ხანა, ლაპ გუაკვიკვი გატფარ ალუქნა. პაკამახ ეკუვ რაგ გალუკვაილა, ნავიკ მურკარ ცირანა, გატფარინ გვა ჩილელაი კვაოაგვავაი ბუგადივ ვურვანა.

სტანდარტიზირებული სისტემა

სტანდარტი

აა, ბბ, ვვ, გგ, გვ გვ, გვ გვ, დდ, ეე, ეე, ჯჯ, ჰჰ, იი, იი, კკ, კკ კკ, კვ კვ, კვ კვ, კი კი. ლლ, მმ, ნნ, ოო, პპ, პი პი, რრ, სს, ტტ, ტტ ტტ, ტი ტი, უუ, უვ უვ, ფფ, ხხ, ხვ ხვ, ხვ ხვ, ცც, ცი ცი, ჩჩ, ჩვ ჩვ, ჩი ჩი, შშ, შშ, ში, ში, იუ, იუ, ია, ია, ი, ი, ი, ი.

ქვემოთხსენიებული ნიშნები: ასო – **ი**.
 ქვემოთხსენიებული ნიშნები ლაპარაკობს 466 ათასი ადამიანი შალესტანში, სურბაჯანში. ქვემოთხსენიებული ნიშნები კავკასიური ენების დალესტნურ ჯგუფს.

შაკელონი

მაკედონური ენა შეეკუთვნება აღმოსავლურ სლავურ ენათა ჯგუფს. მაკედონური ენის ძირითადი სახესიტყველი ნიშნები: ასო – **Ѓ, Ј, Ќ, Љ**. შაკელონი ენაზე ლაპარაკობს 1,7 მლნ. ადამიანი შაკელონიაში. უნაეკუთვნება ინლოკროპული ენების სლავურ ჯგუფს.

სპორედ რესპექტირანიოთ ლინგვისტიკური ენოლოგი, მაკედონური ენა ვო იუგოსლავური დელა ბუგარია, ნო ნეა პოდოცი ზა ბროიოთ ნა ლუგეთო. სლიენ სთავ იმაათ ვი **ВВС, Britannica** ი **UNESCO**. ბუგარეთე ველათ დეკა მაკედონური ბუგარური დიალექტი ვო ბუგარია ე პოსლიენ დო ბუგარური ლიტერატური ენაქოქო დო მაკედონური ლიტერატური ენაქოქო.

კოგა შე ვბოროვა ზა მაკედონური ენაქოქო ეთნიკური ჯგუფი ი მაკედონური ენაქოქო ტრება დე შე იმა ვო პრედვიდი ფაქტი დეკა ნე სეკოგაშ ენაქოქო ტ.ე. პოტეკლოთ ილი კლასიფიკაციქა ნა ენაქოქო სოოდთესთვეთვა სო ეთნიკური პოტეკლო ნა ედენ ენაქოქო. მაკედონური ენაქოქო შეეკუთვნება ვო ჯგუფათ ნა სლავური ენაქოქო, ნო პოტეკლოთ ნა მაკედონური ენაქოქო ეთნიკური ენაქოქო ნე ე ჩიხო "სლავური". დენეშური მაკედონური ენაქოქო პოთომცი ნა პოვეკე ეთნიკური ჯგუფი მეგუ კოი ნაიბროიური ი დომინანური ბილე სლავური.

ქართული დამწერლობები

სხვა

Аа, Бб, Вв, Гг, Ѓѓ, Дд, Ее, Жж, Зз, Ss, Ии, Јј, Кк, Ќќ, Љљ, Љљ, Мм, Нн, Њњ, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Џџ, Шш.

უნიკალური ნიშნები: ასო – **Ѓ, Ј, Ќ, Љ**.

შაკელონი ენაზე ლაპარაკობს 1,7 მლნ. ადამიანი შაკელონიაში. უნაეკუთვნება ინლოკროპული ენების სლავურ ჯგუფს.

ქართული

ქართული

Бленит тьоп дон папа, да нынѣн аитан дон пишты ылын. Икәнә пи айтәнлән попа: „Петя, айда кенә шыргышкы гуляяш".— „Айда",— манеш айтәнжы. Вот кок тәнг шыргыш-кы кеныт. Кечы иычкы каштыныт. Пыцкемышалташ тәнгә-лән. Айтән дои пи көргән пушангым моныт. Айтән пушангы укшыш шынзыш, пижы көргән пушангы ыражыш пырен. Кок-тынат амален кенит. Ирок. Трүк айтән мыралтен колта: „Кү-крү-крүк!" Айтәныш мырыжым рывыж колын колта.

ცხახო

Аа, Ää, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Öö, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Ўў, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, ь, Ыы, Ь, Ээ, Юю, Яя.

ღარიბი

Ик садышке шұшык чон-ештен толын. Тудо пушентыш шинчынат, шұшкаш тун алым. Сылне йүкшым колышташ изижат-кугужат погыненыт. Ала-кушеч кенета корак чнгештен тольо. Тиде сур тусан изи кайыкын чарга йүкшым колыш-таш мо сөралже! Мый тудын дечат кугу улам, йүкемжат күжгө да талынрак йонталтеш. Шого-ян, мый шке муралтен пуэм* — көранен шоналта. Варажым пушенге укшыш шин-чын, уло логар пундашыж дене карал колта: „Кар! Кар! Кар!" Садышке погынышо-влак коракын кычкырлымьжым колышт шогат да чот шыдешкат. Тудым кожен колтаг...

ცხახო

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, н, Оо, Öö, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Ўў, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, ь, Ыы, ь, Ээ, Юю, Яя.

ქანმასხვეპებელი ნიშნები: ასო — Ää, ნ, Öö, Ўў, ნნ

ქართულ ენაზე ლაპარაკობს 671 ათასი ადამიანი ქუესეთში. ქანეკუთენება ფინურ-უგრულ ენებს.

ქონლოლური

მონგოლ ხელ ნ მონგოლ უნდესთნი ეხ ხელ იომ. გარალ უესლინ ხუვდ ტურეგ ხელ, ტუნგუს ხელ ჰერეგთეი ადილ ალთაი ხელნიი ეზგურტ ბაგტდაგ. სოლონგოს ხელ, ეპონ ხელნიი ადილ ნერ უგ ნ მუგულბერიინ ეხენდ ეილ უგ ნ მუგულბერიინ სუულდ ბაიდგარაა ონცლოგთი. ეავუუ უტგარაა მონგოლ ულს დახ ხალხ აელგუუნდ ტულგურლავ ერიხ ხელიეგ ხელეხ ბეგუედ ორგენ უტგარაა მონგოლ უნდესთნი ერიხ ხელ ერიავ ხელნე. ორუორ ხელბელ ტუსგარ ტოგთნოსონ მონგოლ ულსინ მონგოლჩუუდ ბოლონ, ეიათ ულს-ინ ნუთავ დახ ოვორ მონგოლს ორთუე ჰსახ ორნი ოვორ მონგოლჩუუდ, ოროს ულს დახ ხალიმავ, ბურიადუუდს ერიხ ხელიეგ ხელდეგ.

ხალხ მონგოლ ხელ ნ ორგენ უტგარხ მონგოლ ხელნიი ნეგენ (აელგა) ბეგუედ, ჰუენ მონგოლს არდ ტუმიი ერილცდაგ ხელნიი გოლ თელუელოგჩ იომ. 2 სავ 700 მენგა გარუი ხუნ ამ ბუხიი მონგოლ ულსინ ხუნ ამინ 90 ორჩიმ ხუვიეგ ელლეხ ხალხ მონგოლჩუუდს ეხ ხელ ბეგუედ მონგოლ ულსინ ალბან ოლბან ოსნი ხელ (მონგოლ ულსინ უნდსენ ხუული, 8 დუგარ ჰუილ) ბოლნო.

ოვორ მონგოლჩუუდს ხერეგლდეგ მონგოლ ხელიეგ ბოხოოდ ნუთგინ ალე ჩ ხესეგტ აელგა ნ ბარავ იჰილხენ ბეგუედ, დედ აელგა გეგ ბაიეგუი.

ალთაი ხელნიი ეზგურს ერენხიი შინეგ ბოლოხ სოვ (მუგულეგდეხუენ-ტუსაგდახუენ-მუგულეხუენ) გესენ დარაალარ ორნო. მენ ნერ უგიინ ხოლბოოს ბოლონ ეილ უგიინ ხუვირალ ნ უგიინ თეგსელ ნ ხუვირახ ჰარჩიმთაი. ეგშიგ ჰოხიეოე ოს აეიგლადდაგ.

სეცდესაჲსეცდეს სანს.გარენ

სბზანო

აა, ბბ, ვვ, გგ, დდ, ეე, ეე, ჯჯ, ჰჰ, იი, ეი, კკ, ლლ, მმ, ნნ, ოო, ოო, პპ, რრ, სს, ტტ, უუ, ეუ, ფფ, ხხ, ცც, ჩჩ, შშ, შშ, ტტ, ბბ, ბბ, ეე, ეე, იუ, ეა.

ქანმასხვავეებელი ნიშნები: ასო – **ოო, ეუ.**

ქონლოლურ ენაზე ლაბარაკობს 7,85 მლნ. ადამიანი ქონლოლეთში, ეინეთში. ქანეკუენება მონლოლურ ენებს.

ქორდოვულ-ერზანული

Ривезесь пек вачомсь. Арды сон княва ды ванны кавто ёнга. Вансы, кодамо-бути атине уски нурдсо каягг. Ривезесь арси: .Пароль бу варчамс калнэтнень'. Ривезесь ардсь ике-лев, мадсь кннтъ лангс, венстиѐе пулонзо ды теевсь кулуйкс. Атясь ваны — кинтъ лангсо ринезь. Лоткавтызе лишментъ ды мери: „Бабантень паро сивесь лиои'. Атясь пулодо саиზე ри-везентъ, каиზე нурдс, вельтизе полог песэ ды сыргась. Риве-зесь пологонтень тейсь варя ды калонькал весе калтиэнь кинтъ кувалми кайгинзе. Мейле сонськак салавине валгсь. Сась атясь кудов, ваны — нурдсонть а ривезь, а калт.

ქართული დამწერლობები

სხანი

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, й, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъ, ы, Ь, Ээ, Юю, Яя.

ქორდოვულ ენაზე ლაპარაკობს 1,15 მლნ. ადამიანი ქუესეთში. უსანეკუთვნება ფინურ-უგრულ ენებს.

ჭორდოვულ-მოკშანური

Пяк вачсь келазть пекоц. Арды кнге и ванонды кафта п्याльге. Ваны: атясь уски нурда кал. Келазгь арьси: .Пароль ба калня сивомс* Сон ардсь инголи, иадсь кить лангс, ве-нептезе пулонц — кулокс прянц каязе. Атясь ваны: кить лзнг-са келазь. Лоткафтозе алашанц и корхтай: — Воротниксь ба-базтк лиси цебярь. Сявозе келазть пулода, путозе нурдозон-за, вельхтязе полок песа и тусь. Келазсь тись полокити варя и кармась калонь ёряма. Сембе калхнень ёрязень кить кувал-ма. Меле сонцьке комотсь нурдста> Сась атясь куду, ваны — нурдсонза аш келазь, аш калхт.

სტყვასაჲსაჲცჳცჳდჳმჳ საჲსჳნჳ. ჳაჲსჳ

სხბანო

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, й, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъ, Ы, Ь, Ээ, Юю, Яя.

ჭორდოვულ ენაზე ლაპარაკობს 1,15 მლნ. ადამიანი ტუსეთში. ჴანკუთენება ფინურ-უგრულ ენებს.

ხანაური

დაი ენურ გირადიადი აგბინკინი. ჰამილანი ნუჩი ენურ-
კენ იუკჩიხენი. აოდანდუ ხონინსალ ონკოხაჩი. დაი ენურ ხონი-
კამბა სეკპენკინი. დაი ენურ თეი ხონიკამბა პიკტედი ბუგუ-
ხენი. ნუჩი ენურკენ ჩავა პუკჩუგუხენი. დაი ენურ პიკტეი
ხოდმბანი პუკჩიგუხენი. ეტუმნი ჩავა ნჩეხენი. ნეანი დაიდი
მორალოხანი. ინდაკუ გურუნსელ დიჩიჩი. ნეანი ენურსელბე
ხასპოალაჩნი. დაი ენურ ჩავა იჩეხენი.

ქართული მწერლობა

სხანა

**აა, ბბ, ვვ, გგ, დდ, ეე, ეე, ჯჯ, ჳჳ, იი, ი, კკ, ლლ, მმ, ნნ,
ოო, პპ, რრ, სს, ტტ, უუ, ფფ, ხხ, ცც, ჩჩ, შშ, შშ, ლ, ლ, ლ,
ეე, იუ, ია.**

ხანაურ ენაზე ლაპარაკობს 20 ათასი ადამიანი ქუთაისში, ხინეთში.
ქანეკუთვინება ტუნგუსურ-მანჯურულ ენებს.

ხეცური

Иявако лата яха' еркана мгѣда нгокоияхана нлѣвы. На-рѣйнгѣ хѣванда сер' нявакоцянд ти нгамгѣда хадкѣвы. Яха' салзба марнасаѣй' мальюлы'. Панта и'нгѣ хая. Нявакоця нгонда ерт нявоты'. Таяна тамна хасуй нгѣвы. И'нганн пи-либт' нгокамдана. Нгокоця пилибт' нюдымдана. Нявакоця нгонда ермня пяраса. Нябимдей хувѣхѣна нгокоцянд валака-да нюдыко ютекада нгади. Нинянда хасуй паѣрпѣй пѣ вадѣ-данвы. Сейсялмбѣй нявакор тѣкы пѣ' сюртѣ нявотарнга. Ня-харамдѣй яляхаиа итѣ малѣ пѣ' нгѣсонд илвы'. Нявако хан-зеркава' пѣ тасѣй мо' ни' сана ерѣмя. Монда **ни'** ва'ны', ид' ха'амвам нгате. Нявакоцѣр нѣхаркава' ялѣ' пѣнда нѣня нгамдысь. Пуданаха'на итѣ ха'мы', нявакор ян санаи'.

სტრუქტურული დამწერლობები

სხვადასხვა

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, й, Кк, Лл, Мм, Нн, Нг
 нг, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъ, ъ,
 Ы, Ээ, Юю, Яя, (').

ხეცური ენაზე ლაპარაკობს 35 ათასი ადამიანი ქუესეთში.
 ქანეკუთვება სამოღოურ ენებს.

ზეგნები

მერ კოლხოზინ პინ'ა-ფერმა ივდ. ფერმაინ პეკხო, ნენიგ'ო თფ-პინ'აგ'ო მალ'ოდ. ან-ან-ვარა ფერმაინ პინ'აგ'უ მალ'ორშად. თ-ფერმაინ ნიმიკ პინ'აგ'უიტნ'-უდკ იფ იმნ'-არე, კლრხ პუგურე, ნ'ოიკკ-ნ'ივი-ლტრე ხ'ად. ნინ', ოგ'ლაგუ-სიკ, თ პინ'ა-ფერმა-სმოდ. ბრტი-ბრტი ხუტხ ვიტად. ნენიგ'ო, პეკხო, თ-პინ'აგ'ო ნიმ'-ლაგ'არხ პრტიადგუ. ნინ' ნიმიკ-რთ იმნ'-არტად.

ქართული ზეგნების სწავლა

სწავლა

აა, ბბ, ვვ, გგ, დდ, ეე, ეე, ჯჯ, ჰჰ, იი, იი, კკ, ლლ, მმ, ნნ, ოო, პპ, რრ, სს, ტტ, უუ, ფფ, ხხ, ცც, ჩჩ, შშ, შშ, ზ, ბბ, ბ, ეე, იუ, ია, (').

ზეგნები ენაზე ლაპარაკობს 4,5 ათასი ადამიანი ქუთაისში. უსწავლესობა პალეოზოოლოგებს.

ბოლაური

Бир авылда карт пан куртка яшапты. Олардынъ кораз бан йити болыпты. Бир заман ийт коразга айтады: «Юр, дос, кыдырып орманга барайык». — «Юр, барсак барайык», — деди кораз. Сойтип, эки дос орманга карап кеттилер. Олар орманда куын узагы кыдырып юрдилир. Кеш болды. Дослар конмага бир уйкен терек сайлап алдылар. Кораз теректинъ бутагына конды. Ийт теректинъ кувысына кирип ятты. Таньда кораз озынинъ адети бойынша: «Куй-ке-ре-куыв!» — деп кышкырды. Муны эситип айлежи тульки коразды озынинъ уйине шақырып баслады: «Юр, досым, барайык мага конакка». — «Яхшы, барайык! Тек меним йолдасым бар. Ол ане теректинъ кувысын-да уйклайды».

სტყვების კვლევა

სბზანი

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, нь, Оо, Оь оь, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Уь уь, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъ, Ыы, Ь, Ээ, Юю, Яя.

ბოლაურ ენაზე ლაპარაკობს 75 ათასი ადამიანი შალესტანში, ჭარაჩაი-ჩერქეზეთში. უსწავლავთ თურქულ ენებს.

ჯაკუტური

Харан-аччы элэс гыина, салгынмг а эргичис гынна — биир тэмэлдгийэни тутга. Онтон күөл диэки көтөн тырымиаата. Салгыпкюа умса түспүккэ дылы буолан, үөһэ көтөн күөрэс гыиан таҕмста. Онтон уу үрдүнэн тэлээрдэ. Кынатын хардары-таары ууга охсои ылла. Ол атта кипи сууннаҕа. Ол сылдьан кини ууга ту.мсун тнэрдэп ылар—уу иһэр. Харашаччы аһаан бүттэ. Билигин оҕолоругар ас илдьиэ.

ქართული დამწერლობები

სხვაბი

Аа, Бб, Вв, Гг, Җ, Дд, Дь дь, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, ң, Нь нь, Оо, Өө, Пп, Рр, Сс, Һһ, Тт, Уу, Үү, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъ, Ыы, ь, Ээ, Юю, Яя.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასო — **წ, ჩ, ც.**

ჯაკუტურ ენაზე ლაპარაკობს 382 ათასი ადამიანი ქუესეთში.
ქანეკუთვნება თურქულ ენებს.

სერბული

Српски језик је словенски језик. Као и македонски, бугарски, хрватски, бошњачки и словеначки, он је јужнословенски језик и то западног типа као и сви наведени језици осим бугарског и македонског (који чине такозване источнојужнословенске језике). Од осталих словенских језика, јужнословенски говори су се по свему судећи издвојили још пре преласка на Балканско полуострво. То се закључује на основу заједничких особина које имају најзападнији словеначки и чешки говори, као и најјужнији словачки и српско-хрватски говори.

У ранијој фази, пре тих диференцијација, постојао је један јединствен језик који се технички назива прасловенским. Тај заједнички језик свих Словена није оставио никакав траг. Њему је врло близак говор Тирила и Методија, такозвани старословенски, који је по својим особинама источнојужнословенског типа. Иако чува седам падежа, дуал, затим конјуктив и опгатив, он се ипак разликује битно од реконструисаног прасловенског језика. Једна од најупадљивијих разлика је што је у старословенском, као и у српском, већ тада дошло до метатезе ликови.

სერბული დამწერლობა

Сбзანი

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ђђ, Ее, Жж, Зз, Ии, Јј, Кк, Лл, Љљ, Мм, Нн, Њњ, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Ћћ, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Џџ, Шш.

ღანმასსვავებელი ნიშნები: ასო — **Ђђ, Јј, Љљ, Њњ, Ћћ, Џџ.**
 სერბულ ენაზე ლაპარაკობს 10 მლნ. ადამიანი სერბეთში, ლოსონიაში, ჰორვატეთში. ღანეკუთვნება ინდოევროპული ენების სლავურ ჯგუფს.

რაჯიკური

Пахтаро тиллои сафед меноманд. Дар вокеъ пахта маҳсули хеле зарурӣ ва киматбаҳо мебошад. Пахта барои фаб-рикахои сершумори мамлакати мо нах медиҳад. Чигити пахта равған медиҳад. Аз ҷиҳати маҳсулот ва сифат пахтаи мамла-кати мо дар дунё ҷои якӯ.мо мегирад. Дар мамлакати мо пахта дар Узбекистон, Тоҷикистон, Қазоқистон, Туркменистон бисъёр кошта мешавад. Партия ва х,укумат ба пахтакорон бисъёр ғамхориҳо мекунанд. Барои осон қардани қорхоҷ лахтакорон ба сахроҳои қолхозӣ машинаҳои бисъёре фии-стода мешаванд. Қолхозчиён аз молҳои гуногуни саноати таъмин қарда мешаванд. Барои фарзандони пахтакорон мақ-табҳо қушода шудааст. Деҳқонони пахтақор аз давохонаҳо ға муассисаҳои маданияи гуногун истифода мебаранд.

ქვეროპული დამწერლობები

სბანი

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъ, Ь, Ы, Ээ, Юю, Яя, Ғғ, й, Ққ, Уӯ, Хх, Ҷҷ.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასო – **Ғғ, Ққ, Уӯ, Хх, Ҷҷ.**

რაჯიკურ ენაზე ლაპარაკობს 8,2 მლნ. ადამიანი ცვლანეთში, რაჯიკეთში, ოზბეკეთში. ქანეკუთვნება ინდოევროპული ენების ირანულ ჯგუფს.

რევიზორი

ორფოგრაფიის სკოლებში მოსწავლეებს უნდა შეეძლოს თანმიმდევრულად დაწესებული წესების დაცვა. ამის მიზანს ისე უნდა შეესაბამებოდეს, რომ მოსწავლეს შეეძლოს სწავლის შედეგად დაწესებული წესების დაცვა. ამის მიზანს ისე უნდა შეესაბამებოდეს, რომ მოსწავლეს შეეძლოს სწავლის შედეგად დაწესებული წესების დაცვა.

ქართული დამწერლობები

სხვა

აა, ბბ, ვვ, გგ, დდ, ეე, ეე, ჯჯ, ჰჰ, იი, იი, კკ, ლლ, მმ, ნნ, ნ, ოო, ოო, პპ, რრ, სს, ტტ, უუ, უუ, ფფ, ხხ, ცც, ჩჩ, შშ, შშ, ლ, ლ, ლ, ეე, იუ, იუ.

სწავლის დასრულების შემდეგ: ასო – **ნ, უ.**

რევიზორ ენაზე ლაპარაკობს 207 ათასი ადამიანი ქუთაისში.
 სწავლის დასრულება თურქულ ენაზე.

აკრაინული

უკრაინსკა მოვა — სქიდნოსლოვ'იანსკა მოვა, ვხოდით დო ოდნიეი პიდგრუპი ზ როსიისკოუ თა ბილორუსკოუ. პისუმო უკრაინსკა სხოჟა ნა ცი დვი მოვი, ალე მაე კილქა ველიკიხ ოსობლივოსთეი. ისტორიჩნო ბილორუსკა თა უკრაინსკა მოვი პოხოდათ ზ დავნოროსკოი აბო დავნოუკრაინსკოი მოვი. პროტე ლიტერატურნა უკრაინსკა პოდბიწიშა დო სლოვაკოი[დჯერელო?]. (ლექსიკა) როზმონვი უკრაინსკოი თაჟოჟ პომიტნო პოდბიწიშა დო პოლსკოი, შო პოჟნოეშქა ვპლივომ პოლსკოი ნა სტაროუკრაინსკუ («რუსკუ მოვუ») თა უკრაინსკუ (დिव. უკრაინსკო-პოლსკი მოვნი ზვ'იჟკი).

ისტორია პოხოჯენი თა სტანოვლენი უკრაინსკოი მოვი დო სოგოდენი ე ობექტომ გოსტრიხ სუპერეჩოკ, ჯკ სუტო მოვოზნავჩოგო, თაკ ი პოლიტიჩნოგო ხარაქტერუ. როზვიტკვი ზნაწჷ პრო რანნი ისტორია უკრაინსკოი მოვი ზავაჟავ ბრაკ დერჟავნიი ნეზალეჟნოსტი უკრაინი. ბილწიშთ ვიდომოსთეი პრო მოვუ როზგლადი კრიწჷ პრიზმუ ჟოჟოზემნიხ, პერედუსიმ როსიისკიხ, კონცეპციი. ისნუვანი ოკრემოი უკრაინსკოი მოვი ნე ბულო ზაგალწო ვიზნანიმ დო პოჩატკუ XX სტოლიწტა, კოლი უკრაინსკა მოვა როზგლადალს ჯკ «მალროსიისკი დიალექტ» როსიისკოი მოვი. ოკრემი როსიანი დოტრიმუთქა პოდბიწიხ პოგლადივ ნა უკრაინსკუ მოვუ დო სიხ პირ.

რადიანსკუ ისტორიოგრაფია ბულო პობუდოვანო ნა იდეოლოგია ტროხ ბრატერსკიხ ნაროდივ — როსიისკოგო, უკრაინსკოგო თა ბილორუსკოგო. რადიანსკი ნაუოვცი ბული სხილწი ვიზნავთი რიწნიწუ მიწჷ უკრაინსკოუ თა როსიისკოუ ლიწე ვიწნიშიი პერიოდ, ვიდ XIV სტოლიწტა თა პოვ'იჟუვალ სტანოვლენი უკრაინსკოი თა ბილორუსკოი მოვი იწჷ ვპლივომ პოლსკოი.

სბაბო

Аа, Бб, Вв, Гг, (Гг), Дд, Ее, Єе, Жж, Зз, й, Іі, Її, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Юю, Яя, ь.

ქანმასხვავებელი ნიშნებო: ასო — **Єе, Іі, Її.**

აკრაინულ ენაზე ლაპარაკობს 46 მლნ. ადამიანი აკრაინაში, ძუესეთში, ჟაზახსტანში. ქანეკუთენება ინდოევროპული ენების სლავურ ჯგუფს.

ჭურთული

Щарәке бәрф, баран у ба һәвр'а к'әтн һ'щәте, чька к'и жь вана зорә. Баране гот: „Әз гьшка зортърьм. Һәр дәра дьбарьм. Кәсәк бь мьн нькарә“. Ба гот: „Qә жи на, ә'мре тә кьнә. Дьбари у зу тейн бьр'ине, зу жи дьмьч'ьқи. Е зор әзм, wәки ч'ьл у ч'йар'а дьбәзм, хwә ль һәр дәрар'а дьгһиньм“. Бәрфе гот: „Ә'мре тә жи кьнә. Зу тей бьр'ине, кәс тә дәр-нахә, чька к'әда чуйн. Йа зор диса әзм, дьбарьм, рудьним, һ әрдәра сьпи дькьм“. Ба гот: „Лә wәки әз бем, го тәе жь бәр мьн к'әда хьлаз би“.

Һ'щәта вана we һе гәләки бьк'ьшанда, һәрге бь вана'а ро дәрнәк'әта; әwe п'әнше хwә зәр-зәрьқанд; дьнйа пер'а к'әнйа: „Баран, бәрф у ба ида һәр һәк аликыда мьна бубун“.

სხვანი

Аа, Бб, Вв, Гг, Г'г', Дд, Ее, Әә, Ә'ә', Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, К'к', Лл, Мм, Нн, Оо, Öө, Пп, П'п', Рр, Р'р', Сс, Тт, Т'т', Уу, Фф, Хх, һһ, һ'һ', Чч, Ч'ч', Шш, Щщ, Ъь, Ээ, Qq, Ww.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასო – **Г'г', Әә, Ә'ә', К'к', Öө, П'п', Р'р', Т'т', һһ, һ'һ', Ч'ч', Qq, Ww.**

ქუსული დამწერლობით სარგებლობენ სომხეთში მცხოვრები ქურთები. ქურქეთელი, ირანელი, ერაყელი და სირიელი ქურთები სარგებლობენ ლათინური და არაბული დამწერლობით. ქანეკუთვნება ინდოევროპული ენების ირანულ ჯგუფს.

ყაბარდულ-ჩერქეზული

ИпщэкIэ пшэ фьщIэ ин къурш щыбымкIэ кьыдэкIри уафэ джабэм зыщилэтащ. Уафэр хуабжыу кьэхуэпскIащ. ТхэкIумIупсыр Iуиуду кьэгьуэгьуащ. Уэшх ткIуэпс пIащэхэр щы сабэм кьытырекIутэ. Кьешхаш уэшхыр льэшу, Пшэм жьыуэ щIэтыр щым кьыритащ. Куэд дэмыкIыу пшэхэм бжьэхуц Iэрылхьэхэм хуэдэу уафэгум зырагуэшэжаш. Уэшхыпс псыхьэлыгьуэхэр псыежэххэм хэльэдащ. Удз гьэгьахэм мэ дахэ кьапех. Бжьэхэр мэву, хьэндырабгьуэхэр зольгатэ. Кьуалэбзухэм гуфIэ уэрэдыр кьыраш. Колхозхэтхэри а гуфIэгьуэ уэрэдым дэгущхуэу мэлажьэ... Нобэ си шыпхьу нэхьыщIэмре сэрэ школым дыкьикIыжырт. Бзу цыкIухэм гьуэгум кьыщапкIыхьырт, ди льябжьэ дьэдэм кьыщыджэрт.

ქართული დამწერლობები

სხვაბი

Аа, Ээ, Бб, Вв, Гг, Гу гу, Гь гь, Гьу гьу, Дд, Дж дж, Дз дз, Ее, Ёё, Жж, Жь жь, Зз, Ии, Ий, Кк, Ку ку, КI кI, КIу кIу, Кь кь, Кьу кьу, Кхь кхь, Кхьу кхьу, Лл, ЛI лI, Ль ль, Мм, Нн, Оо, Пп, ПI пI, Рр, Сс, Тт, ТI тI, Уу, Фф ФI фI, Хх, Ху ху, Хь хь, Хь хь, Хьу хьу Цц, ЦI цI, Чч, Шш, Щш, ЩI щI, Ыы, П, Iу Iу, ь, ь, Юю, Яя.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასო – I.

ყაბარდულ-ჩერქეზულ ენაზე ლაპარაკობს 391 ათასი ყაბარდოელი ყაბარდო-ჩერქეზეთში და 270 ათასი ჩერქეზი ჭურქეთში, სირიაში, ურუმში, ყარაჩაი-ჩერქეზეთში. ქანეკუთვნება კავკასიური ენების ადიღურ ჯგუფს.

ჟარაკალპაკური

ბირ იტ აუზინა სუიკ თსლეპ, კოპირდენ ბინი ოარატყრ ედი. ჸეზი სუუგა ტუსტი. სუუდა ოვინიკ კელეცკესინ კერდი. ბნრაკ, ონი ბასკა იტ დეპ ბნლდი. ონყნ, აუზინდა-გყ სუიეგინ ალყუ უშყნ იტ ოვინ სუუგვ თასლადყ. ბირაკ, სუუდა ხ^შ კ^ანდაი იტ ჰემ სუიეკტი თაპადყ. ოვ სუიეგინენ დე აყრყლდყ.

სეცდესაჟეცეცემ სასნ.ღაყეც

სნბანო

აა, ოა, ბბ, ვვ, გგ, გგ, დდ, ეე, ეე, ჯჯ, ჰჰ, იი, იი, კკ, კკ, ლლ, მმ, ნნ, ც, ოო, ოო, პპ, პპ, სს, ტტ, უუ, უუ, ყყ, ყყ, ფფ, ჰჰ, ჰჰ, ცც, ჟჟ, შშ, შშ, ლ, ბბ, ბ, ეა, იუი, ია.

ჟანმასხვევებელი ნიშნები: ასო – **ოა, გგ, კკ, ოო, ყყ, ჰჰ.**
ჟარაკალპაკურ ენაზე ლაპარაკობს 430 ათასი ადამიანი ოზბეკეთში.
ჟანეკუთენება თურქულ ენებს.

ყარაჩაული

Бир джолда эки теш чегсчнн нчл бла тербегеидиле. Лла алай бара тургъанлай, бир джанларыпдин бир уллу айю чыкъгъанды. Эки тенгни бирм къачыб. терекге ёрлегенди. Бири ўа джунчуб, джолну юсюнде къалгъанды. Ашо аны таба тебрегенди. Джаш'а джолгъа джатханды да гылпыуун тыйганды. Айю аны тюз юсюне келгенди да, джашны ёлгени санаб, нисгеб, джаллаб кетгенди. Айю аны тюз юсюне келгенди да, джашны ёлгеннге санаб, инсгеб, джаллаб кетгенди. Айю кетгенден сора тенги терекден тышгенди да, кюле-кюле, ол: «Айю сени къулагъынга не шыбырдай эди?» — дегенди.

ქართული დამწერლობები

სხვაბი

Аа, Бб, Вв, Гг, Гъ гъ, Дд, Дж дж, Ее, Её, Жж, Зз, Ии, й, Кк, Къ къ, Лл, Мм, Нн, Нъ нъ, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, ў, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, ь, Ыы, ь, Ээ, Юю, Яя.

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასო – ყ.

ყარაჩაულ ენაზე ლაპარაკობს 165 ათასი ადამიანი ყარაჩაე-ჩერქეზეთში. ქანეკუთვენება თურქულ ენებს.

ჩეხური

Тхан класс йоккха а, сирла а ю. Классехь ю берашна пар-
танаш. Хьехархочунна стол а, глант а ду. Тхан классехь Дукха
зегагаш ду. Тхан классехь пенах кхозуш дукха сурташ ду.
Классехь ю счѣт а, доска а, шкаф а. Оха тхешан класс цѣна
латтайо. Оха класс чу нуй а хьокху. Зегагашна хи а туху, шкаф
а цѣнайо. Оха классехь нехаш цѣа а ца юьту. Тхуна тхешан
класс хаза хета. Тхо бераш школехь бертахь ду.

სტრუქტურული დამწერლობები

სტრუქტურული

**Аа, Аь аь, Бб, Вв, Гг, Гі гІ, Дд, Ее, Еѐ, Жж, Зз. Ии, Йй, Кк,
Кх кх, Къ къ, Кі кІ, Лл, Мм, Нн, Оо, Оь оь, Пп, ПІ пІ, Рр,
Сс, Тт, ТІ тІ, Уу, Уь уь, Фф, Хх, Хь хь, ХІ хІ, Цц, ЦІ цІ, Чч,
ЧІ чІ, Шш, Щщ, Ъь, Ыы, Ьь, Эз, Юю, Юь юь, Яя, Яь яь, П.**

ქვემოთხსენიებული ნიშნები: ალო – **I**.

ჩეხურ ენაზე ლაპარაკობს 957 ათასი ადამიანი ჩეხეთში.
ქვემოთხსენიებული ნიშნების ვიზუალური წარმოდგენა.

ჩუკოტური

ჯორაგინრეთისხის როლთინვათ ალმაიალვა ნიტჟინ, ენმენ
იტთგყთ ნყჯორაგინრეტჟენათ. ჟოლ იტგყი იტლენ პყკირგყი
მორყკოლხოზყკ. გყმყგრეენ იტლენ ეკვეტგყი უალვყლყთყ.
ჟღვყლ ლყგმანაჟატგყ. გყმნან ჟაათ ჟყვინთყლყთ
ჟალვყლყპყ ჟყრყრყგყოთ თყნთყნეტ იტთყჟაყთყ. ევყრ ლნკყ
იტთყჟჟე ნყვინვყტგნეტჟინეტ ჟაათ. ლნჟო ვინვყლყპლყტყკყ,
ალანჟკა, ვენვყეკვჟ ნამჟატკენ უმკყჟყკყ. ევყრ პეტლე
ყყაყპყ ომკყჟყკოყპყ ნყთავთავათყჟოჟენ. ჟყტლყგყ ენმჟ
იტთყჟჟე ჟორაჟყ გჟლყლყნ. აჟლჟრატვაკა ომკყჟყკოყპყ
ჟორაჟყ ჟალპყლყყ-ჟაჟაგთყ ნყრეპინთყჟეტჟინ, აგთატჟ
ჟორაგინრეტყთტყ. როლთინვათ, ლყლყპყლყნ ჟააგთატყლყთყ
იტთყჟაყთყ, იკვყ "А'мьн како!"

სტანდარტიზაცია სანსკრიტის

სხანო

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Ќќ, Лл, Мм,
Нн, Њњ, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъ,
Ыы, Ы, Ээ, Юю, Яя.

ქანმასხვაეებელი ნიშნები: ასო — ჟჟ, ჟჟ.
ჩუკოტურ ენაზე ლაპარაკობს 15 ათასი ადამიანი ქუესეთში.
ქანეკუთენება პალეოაზიურ ენებს.

ჩაკასური

ჩასხიდა კჱპ იაა ჩირლერ ხირაა ტარტყლანნარ. ამდყ კჱ-სკჱდე პისტინ, კოლხოზტარ პაზა სოვხოზტარ პაყ უროჯაყ ჩყყიჩა-ლარ, კომბაყნნარ, ტალაყდაგყ კორაბყლარ ჩილყ, ჩაზყლარჩა ჩჱს ჩჱჩელერ. კომბაყნნარ კიზიპ, სააპ, აარყგლაპ სალგან გოწასყ-კჱპ მაშინალარ ტარტყმჩალარ. გოროდტაწ ტოგყსჩყლარ კილიპ, კოლხოზნიკტერგე პოლყსჩალარ. პისტინც ობლასყტყც ჩალბახ ჩა-ზყლარყნდა კჱსკჱ ტოგყს ხაყიაპჩა.

ქართული დამწერლობები

სბაბი

აა, ბბ, ვვ, გგ, ფ, დდ, ეე, ეე, ჯჯ, ჰჰ, იი, იი, კკ, ლლ, მმ, ნნ, ნ, ოო, ობ, პპ, რრ, სს, ტტ, უუ, უუ, ფფ, ხხ, ცც, ჩჩ, ჟ, შშ, შც, ლ, ბბ, ლ, ეე, იუიუ, ია.

ღანმასსვაკეკელი ნიშნები: ასო – **ჟ, იი, ნ, ობ, უუ.**

ჩაკასურ ენაზე ლაპარაკობს 180 ათასი ადამიანი ქუესეთში. ღანეკუთვნება თურქულ ენებს.

ქანტიური (ვახოველი ხანტიების ენა)

Мѣд колхозѣх звероферма тѣявал. Тѣ вѣлвѣлт пѣхтѣ воѣыт.
Лѣх вѣх пѣнѣ катѣтнѣ амѣсвѣлт. Ферманѣ вѣйхѣга литот
вертѣѣат вѣлвѣлт. Тѣт вѣйхѣт литѣ лнтот верлѣтѣ. Вѣйхѣт йѣмѣ
лѣвѣтлал пѣни йѣмѣ лѣхѣллѣл.

სტანდარტიზაცია

სტანბანი

Аа, Ää, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Кк, Лл, Л'л', Мм,
Нн, н, Оо, Öö, Өө, Өө, Пп, Рр, Сс, т, Уу, Ӱӱ, Фф, х, Цц, Чч, Ч'ч',
Шш, Щщ, ь, Ыы, ы, Ээ, Юю, Яя, Өө, Ӱӱ.

ქანმასხვევებელი ნიშნები: ასო – Ää, Кк, н, Öö, Өө, Ӱӱ, Ч'ч', Өө, Ӱӱ.

ქანტიური ენაზე ლაპარაკობს 23 ათასი ადამიანი შასავლეთ სიმბირში.
ქანეკუთენება ფინური-უგრული ენებს.

ჩანაწერი (ქართული ენის დამწერლობის შესახებ)

Пи н ву.Гы пӑкыт хува мӑнл'ыт. Вул'ы л'авыл'ты брига-даи
 пул'эт л'.тыл'лаит... Ханты-Мансийск Иртыш ӕхαι пуу-ыл'м
 омысл'. Сит муи округев мет вэн вош. Сята Окружной соиет
 нол'.

ქართული დამწერლობები

სხვადასხვა

**Аа, Ää, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Өө, Ӧӧ, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк,
 Лл, Л'л', Мм, Нн, ң, Оо, Өө, Ӧӧ, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх,
 Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъ, Ы, ь, Ээ, Юю, Яя.**

ქართული ენის დამწერლობის ნიშნები: ასო – **Ää, Өө, Ӧӧ, Л'л', ң, Өө, Ӧӧ.**

ჩანაწერი ენაზე ლაპარაკობს 23 ათასი ადამიანი შავსაქართველოში.
 ქართული ენის დამწერლობის შესახებ უფრო მეტი იცნე.

ჩანტიური (შურიშკარელი ხანტების ენა)

Тал парайн шовыр иунл новы, кул па лэпыт. Тал сахн дувел хошим. Товга йис. Шовыр талк улгы сахыл луҗ саха пелытты петыс. Товпйн шовыр тал пунл питл па елып хопшат пун энмыл. Наврылыил шоврые шик хашн: ий тахайн, кимет тахайн пун похыл хоил. Шоврые луҗ сах лумытыл — ин лувел аҗта рувых.

სტანდარტიზაცია

სტანდი

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Её, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Җ, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щш, Ъ, Ы, Ь, Ээ, Юю, Яя.

ქვემოთხსენიებული ნიშნები: ასო – Җ.

ჩანტიურ ენაზე ლაპარაკობს 23 ათასი ადამიანი შასავლეთ სიმბირში. ქვემოთხსენიებული ფინურ-უგრულ ენებს.

ჩანტიური (სურგუტელი ხანტების ენა)

Өй пухэл'на лал' ай пэхтэ вел'и. Тул'хин л'ув роптл'эл, рак
 иа«ә ар пэкәт тас лапмаха тал'ил'эх. Л'оньтэ ил'ә л'әцтәм
 пырнә, лэкәг йәтәмхә йахәма, вел'и ниньттяхв йәх.
 Вел'итәннам вента мәнэт. Төп ти пэхтэ вел'и пухэл' қонәцнә
 вел'и л'ант л'ив.

ქუჩადაზღუდული დამწერლობები

სხანა

**Аа, Ää, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Ќқ, Лл,
 Л'л', Мм, Нн, ң, Өө, Оо, ө, Пп, Рр, Сс, Тт, Ўў, Уу, Фф, х, Цц.
 Чч, Ч'ч', Шш, Щщ, Ъ, Ыы, ь, Э, Юю, Яя, Әә.**

ქანმასხვავებელი ნიშნები: ასო – **Ää, Ќқ, Л'л', ң, Өө, ө, Ўў, Ч'ч'.**

ჩანტიურ ენაზე ლაპარაკობს 23 ათასი ადამიანი შასავლეთ სიმბირში.
 ქანეკუთვნება ფინურ-უგრულ ენებს.

ჭისიონერული დამწერლობა (19 ს.)

უსსუ

ქვეროპული დამწერლობები

წიგნი და მწერლები

ქრონოლოგიური ანბანი		
B	ბ	X
P	პ	Y
ძ	ძ	A
D	დ	E
T	თ	I
ქ	ქ	O
G	გ	U
K	კ	7
ყ	ყ	
J	ი	
C	წ	

ზისუ

RO KUD KW MO: LE.. M X7: 11 X7: JO_ LO= (W:
 GW L, M NY Z WO LO WO A X7. X.. M7.. D M XO L,
 AO BE MO G7_ M A LO=) 13 M MI YI. LI: JO_ LO= W
 NY JI GU A MY JO_ LO_. W GW 1V_. RO NY CU YI, A
 MY D0 J SI_. MI VI LE W TV 1 J3; P3. JE FI., = SU_ LI
 L JO NY LI., D, M M., PY, BE SI, LV K. M PY, LE MI
 NY KW M W TV D: T. SI_. MI VI TV M: 3; JE FI., CU:
 YI. 13 M NY A X7 11_ LO= RO; MI SO SI R3: X0: NYI
 00_ LO=

სტრუქტურული დამწერლობები

სხანა

P B B J W M M T 1 D S R N L F F
 Z C C J X R Y K K G H B A G V
 I E A L E U A I O

ზისუს დამწერლობა შექმნილია მე-19 ს. მისიონერების მიერ ლათინურ ასომთავრულისგან.

ზისუს ენა გავრცელებულია ჩინეთის პროვინციებში სიჩუანი და აუნანი. ზანეკუთვნება ჩინურ-ტიბეტური ენების ტიბეტურ-ბირმანულ ჯგუფს.

ქუჩის მართვის ანბანი (1809 წ.)

ქუჩის

ქუჩის მართვის ანბანი

ჰეროკის მარცვლოვანი ანბანი						
D	ძ	თ	დ	W	ტ	ნ
R	რ	ჰ	რ	ს	პ	მ
T	ა	ხ	ვ	ლ	ც	ბ
ა	ჩ	ყ	ღ	ქ	ვ	ა
ო	რ	თ	ე	ქ	ჩ	ჩ
i	კ	ტ	ჟ	V	K	გ
ს	W	G	მ	S	ძ	B
ე	ქ	ლ	კ	ო	ც	
ჩ	P	ჩ	ბ	ა	ც	
ყ	გ	Z	ჩ	ლ	ბ	
A	M	ჟ	ზ	L	თ	
J	ჩ	ო	R	C	ე	
E	ჯ	T	L	წ	ფ	

სცენარის შემდგომი სამსახურები

სოღარდის დამწერლობა (20 ს.)

შაათ

წვრიკული დამწერლობები

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები

ჴბრაული (ძვ. წ. 3 ს.)
სირიული (ახ. წ. 1 ს.)
სრაბული (ახ. წ. 6 ს.)

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები

ქართული დამწერლობა (ძვ. წ. 3 ს.)

ქართული

ტიპი

სადინო (ქართულ-ესპანური)

ფარაიმული (ქართულ-თურქული)

ქართულ-სპარსული

ქართულ-არაბული

ჟბრალღი ანბანი		
ა	ბ	გ
დ	ე	ვ
ზ	თ	ი
კ	ღ	ყ
ჩ	ც	ძ
წ	ჭ	ხ
ძ	წ	ჭ
ხ	ხ	ხ

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები

ქართული

"עברי" המושג. כך כשמו של סבו של אברהם אבינו"השם עבר מופיע בתנ"ך. אולם שפתם של העברים אינה נקראת עברית, אך פעמים רבות"נזכר בתנ"ך כדי ("לשון הקודש" או) "לשון המקרא" אך"כיום מכנים את שפת התנ"ך שהיא בעצם ניב, "לשון חכמים" נה גם המכו"להבדיל אותה מלשון חז"ל דווקא את"המונח כתב עברי מציין בלשונם של חז"ל. מאוחר של עברית "עבר הנהר" הכתב הארמי על שם

אם כי בו, אך"הקובץ המפורסם ביותר שנכתב בשפה העברית הוא התנ"ך, ובישעיהו לו, כו, יח'במלכים ב, עם זאת. עצמו לא נזכר שמה של השפה שליוחו של סנחריב, כי שליחי חזקיהו המלך מבקשים מרבשקה מסופר, יא, שכנראה) כדי שהעם, "יהודית"ולא ב"ארמית"לדבר עמם ב, מלך אשור, ונראה שזה היה שמה של השפה, לא יבין את דבריהם (לא דיבר ארמית או לפחות שמו של הניב שדובר באזור ירושלים

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის

საბჭო

აბგדה וזחתי כ למנס עפצקר שת

ქართულ ენაზე ლაპარაკობს 4 მლნ. ადამიანი უსრაელში. უსრაელში უსრაელელებს სემიტურ ენებს. ზღვის მიმართულება – მარჯვნიდან მარცხნივ.

Რდიში

აიז ა שפראך וואָס ווערט היינט גערעדט (אפט גערופן מאמע לשון) יידיש בעיקר פון אשכנזישן, מיליאָן יידן איבער דער וועלט 4 דורך אַרום אפשטאם.

מיליאן יידן גערעדט יידיש 11 קריג האבן ארום-דער צווייטער וועלט פאר, מיליאן מענטשן 3 היינט צוטאגס רעדן יידיש ארום. לשון-אלס מאמע ווען פאר א העלפט פון זיי איז יידיש די - בעיקר אין ישראל און אמעריקע, ערשטע שפראך.

אַס מען האָט די יידישע שפראך שטאמט איבערהויפט פון די הויכדויטש וו (וואס איז דאן געווען באקאנט אלץ אשכנז) אמאל גערעדט אין אייראפע נישט). וואס פון דעם שפראך האט זיך אויך געמאכט די דויטשע שפראך (אזוי ווי עס אז אנגענומען אין די וועלט אז יידיש קומט פון דייטשיש).

სხლო სემოსავლეტის დამწერლობები
სტანდარტიზირებული

სხანო

ა, ბ, Ⴀ, გ, დ, ე, ვ, ზ, თ, ი, კ, ლ, მ, ნ, Ⴁ, Ⴃ, Ⴄ, Ⴅ, Ⴇ, Ⴈ, Ⴉ, Ⴊ, Ⴋ, Ⴌ, Ⴍ, Ⴎ, Ⴐ, Ⴑ, Ⴒ, Ⴓ, Ⴔ, Ⴕ, Ⴖ, Ⴗ, Ⴘ, Ⴙ, Ⴚ, Ⴛ, Ⴜ, Ⴝ, Ⴞ, Ⴟ, Ⴚ, Ⴛ, Ⴜ, Ⴝ, Ⴞ, Ⴟ, Ⴚ, Ⴛ, Ⴜ, Ⴝ, Ⴞ, Ⴟ, Ⴚ, Ⴛ, Ⴜ, Ⴝ, Ⴞ, Ⴟ

Რდიშზე ლაპარაკობენ Რსრაელში, Რკრაინაში, Რუესეთში, Რსს. Რანეკუთვება ინდოევროპული ენების გერმანულ ჯგუფს.

წარაიმიული (ებრაულ-თურქული)

წარაიმიულ ენისათვის დამახასიათებელია დაბლოკვები:
הח, חה, חז, חב-

სხლო სლმოსავლეთის დამწერლობები

სწავლა

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

წარაიმიულ ენაზე ლაპარაკობს 30 ათასი ადამიანი ისრაელში, ოკრაინაში, უიტივაში. უსწავლეთებია თურქულ ენებს.

ქართულ-სპარსული

ქართულ-სპარსულ ენისათვის დამახასიათებელია წერტილები
ასოებთან **ჟ. დ. კ** და სიტყვები **ია. რ. ა.**

სხლო წმინდასავეთის დამწერლობები

სხანა

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

სირიული დამწერლობა (ახ. წ. 1 ს.)

სირიული

საქართველოს იუსტიციის მინისტრის განკარგულებაში

სრაბული დამწერლობა (ახ. წ. 6 ს.)

სრაბული
სპარსული
სუშტუ
სინდჰი
არდუ
ჩურთული
ჩაშმირული
ჩაუსა
აგურული

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები

სრაბული ანბანი		
ق	ز	—
ك	س	١
ن	ش	٢
م	ص	٣
ه	ط	٤
و	ظ	٥
ي	ع	٦
	ف	٧
	ق	٨
	ك	٩
	ن	١٠
	م	١١
	ه	١٢
	و	١٣
	ي	١٤
	ا	١٥
	ب	١٦
	ت	١٧
	ث	١٨
	ج	١٩
	ح	٢٠
	خ	٢١
	د	٢٢
	ذ	٢٣
	ر	٢٤
	ز	٢٥
	س	٢٦
	ش	٢٧
	ص	٢٨
	ط	٢٩
	ظ	٣٠
	ع	٣١
	ف	٣٢
	ق	٣٣
	ك	٣٤
	ن	٣٥
	م	٣٦
	ه	٣٧
	و	٣٨
	ي	٣٩
	ا	٤٠
	ب	٤١
	ت	٤٢
	ث	٤٣
	ج	٤٤
	ح	٤٥
	خ	٤٦
	د	٤٧
	ذ	٤٨
	ر	٤٩
	ز	٥٠

ქართული

سليمانی استهلاك : نهم دائره به و موظفه كاني
 روشتتي متصرفی كونی به فرصت زانی كه بینهوه سدر سهسته
 كهی خویان اویش بهش كردنی موازدي ملت له بيني خویاندا
 زور دلگیرین كه نه نه مجوره كه سانه و نه حكومت نهمه
 ناهینته پیش چاو كه بو پاره ومانه وهی کیانو سدر و چاوه
 -ی ژیانیان فلاحو کریکاره كاني ولات به طریقه به کی غیر
 مشروع روت اكرینه وه. هندی لهم موظفانه قومیتیه یان له
 ناو خویان كردوه هوره كه یان مصطفی آفندیبه آمیش
 ایشی خوی چاك بزانی له گهل مدیری واردات داپیگی دینی.
 تكاله متصرف نهمه كین نهم جوره كرده وانه به ربه ست بکات.

საქართველოს იუსტიციის მინისტრის განცხადება

საბანი

ا ب پ ت ج چ ح خ د ر ر ز ژ س ش ع غ ف ق ك گ ل
 م ن و وو ه ی

ქართულზე ლაპარაკობს 18 მლნ. ადამიანი ქუჩებში, ქრანში, ქრანში, სირიაში. ქანეკუთენება ინდოევროპული ენების ირანულ ჯგუფს.

საქართველოს-საქართველო საქართველო

საქართველო (პ. 11 ს.)

საქართველოს იურიდიული ინსტიტუტი

ჟთიოპური დამწერლობა (ძვ. წ. 11 ს.)

სმპარული
ჲიგრინა

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები
აღწერა

ყოველი სიტყვა		
ა ბ გ დ ე ვ	ა ბ გ დ ე ვ	ა ბ გ დ ე ვ
პ ლ ზ თ ი	პ ლ ზ თ ი	პ ლ ზ თ ი
ჩ ც ცხ ქ ღ	ჩ ც ცხ ქ ღ	ჩ ც ცხ ქ ღ
ყ რ ს თ	ყ რ ს თ	ყ რ ს თ
ფ ჯ ჸ ღ	ფ ჯ ჸ ღ	ფ ჯ ჸ ღ
შ ხ ცხ ღ	შ ხ ცხ ღ	შ ხ ცხ ღ
ძ წ ღ ღ	ძ წ ღ ღ	ძ წ ღ ღ
რ რ რ რ რ რ	რ რ რ რ რ რ	რ რ რ რ რ რ
ს ს ს ს ს ს	ს ს ს ს ს ს	ს ს ს ს ს ს
ტ ტ ტ ტ ტ ტ	ტ ტ ტ ტ ტ ტ	ტ ტ ტ ტ ტ ტ
ც ც ც ც ც ც	ც ც ც ც ც ც	ც ც ც ც ც ც
ძ ძ ძ ძ ძ ძ	ძ ძ ძ ძ ძ ძ	ძ ძ ძ ძ ძ ძ
წ წ წ წ წ წ	წ წ წ წ წ წ	წ წ წ წ წ წ
ჭ ღ ღ ღ ღ ღ ღ	ჭ ღ ღ ღ ღ ღ ღ	ჭ ღ ღ ღ ღ ღ ღ
ხ ხ ხ ხ ხ ხ	ხ ხ ხ ხ ხ ხ	ხ ხ ხ ხ ხ ხ
ც ც ც ც ც ც	ც ც ც ც ც ც	ც ც ც ც ც ც
ძ ძ ძ ძ ძ ძ	ძ ძ ძ ძ ძ ძ	ძ ძ ძ ძ ძ ძ
წ წ წ წ წ წ	წ წ წ წ წ წ	წ წ წ წ წ წ
ჭ ღ ღ ღ ღ ღ ღ	ჭ ღ ღ ღ ღ ღ ღ	ჭ ღ ღ ღ ღ ღ ღ
ხ ხ ხ ხ ხ ხ	ხ ხ ხ ხ ხ ხ	ხ ხ ხ ხ ხ ხ

ცმპარული

የአክሱማውያን ስፈን (ኪንግደም) በኢትዮጵያ የመጀመሪያው ጠንካራ
 መንግሥታዊ ማህበረሰብ (ፖሊቲ) ነበር። በፋርስ፣ ሮማ እና ቻይና ይገኙ ከነበሩ ታላላቅ
 መንግሥታት በወደረጃነት የሚቁጠር ትልቅ ገደል ነበር። በ6ኛው ምእት ዓመት
 የአክሱማውያን ግዛታዊ ቍጥጥር የዛሬውን የመን ግዛት ይጨምር ነበር። ግን በ7ኛው
 እና በ8ኛው አምሳት የአክሱም ሥልጣኔ በእስልምና መሣሣት እና መስፋፋት ተዳክሞ
 ለውድቀት በቃ። ተከታዩ የዛሬ ሥርወ-መንግሥት ልክ በድንገት እንደተነሣ በድንገት
 ሲያበቃ፣ ይኸው አምላክ ሥልጣን ጨጠ 1270 እ.ኤ.አ.፤ እንዲያም ሲል
 የመጀመሪያው የሰለጠናዊው ሥርወ-መንግሥት ዐፄ ሆነ።

ცნბან

ሀ ሁ ሂ ሃ ሄ ህ ሆ	ሳ ገ ጊ ጋ ጌ ግ ጎ	ዠ ጡ ጢ ጣ ጤ ጥ ጦ
ለ ለ ሊ ላ ሌ ል ሎ	ነ ኑ ጎ ጎ ጌ ግ ጎ	የ ዩ ዩ ያ ዩ ይ ዮ
ሐ ሐ ሐ ሐ ሐ ሐ ሐ	ኘ ኘ ኘ ኘ ኘ ኘ	ደ ዱ ዲ ዳ ዴ ድ ዶ
መ መ ሚ ማ ሚ ም ሞ	አ ኡ ኢ አ ኤ እ ኦ	ጀ ጁ ጂ ጃ ጄ ጅ ጆ
ሠ ሡ ሢ ሣ ሤ ሥ ሰ	ከ ኩ ኪ ካ ኬ ክ ኮ	ገ ጉ ጊ ጋ ጌ ግ ጎ
ረ ፋ ሪ ራ ሬ ር ሮ	ኸ ኹ ኬ ክ ኸ ኹ	ጠ ጡ ጢ ጣ ጤ ጥ ጦ
ሰ ሰ ሲ ሳ ሴ ስ ሶ	ወ ወ ወ ወ ወ ወ	ጨ ጨ ጨ ጫ ጨ ጭ ጮ
ሸ ሸ ሸ ሸ ሸ ሸ	ዐ ዐ ሚ ዓ ሚ ዕ ዖ	ጸ ጹ ጺ ጻ ጼ ጽ ጾ
ቀ ቁ ቂ ቃ ቄ ቅ ቆ	ዘ ዘ ዘ ዘ ዘ ዘ	ጸ ጹ ጺ ጻ ጼ ጽ ጾ
በ ቡ ቢ ባ ቤ ብ በ	ኘ ኘ ኘ ኘ ኘ ኘ	ፀ ፀ ፊ ፍ ፆ ፇ ፈ
ተ ቱ ቲ ታ ቱ ት ቶ	አ ኡ ኢ አ ኤ እ ኦ	ፈ ፋ ሬ ፋ ሬ ፍ ፎ
ቸ ቹ ቺ ቻ ቼ ቾ ቿ	ከ ኩ ኪ ካ ኬ ክ ኮ	ፕ ፕ ፕ ፕ ፕ ፕ

ცმპარულ (ამარინდა) ენაზე ლაპარაკობს 15 მლნ. ადამიანი ოთხობიაში.
 ოსტრალეთში სახსრით სემიტურ ენებს. ზღვის მიმართულება —
 მარცხნიდან მარჯვნივ.

ცხლო ტლმოსავლეთის დამწერლობები

სამხრეთ სზიის დამწერლობები

შევანაგარი
ქენგალური (16 ს.)
ქურმუქხი (16 ს.)
ქუჯარატული
ქიბეტური (7 ს.)
კრიფა
ხანადა (5 ს.)
ქალაქალამური (8 ს.)
ქამილური (7 ს.)
სინგალური
სალი (4 ს.)
ქონური
ზოსური (10 ს.)
ხხმერული (6 ს.)
კგურული (8 ს.)
ქატაკი
ქუგიური
ჯავანური
ჯესტური

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები

შეკანაგარი

სანსკრიტი
ჴინდი
ქართული
გეორგიული
გეპარული
სინდჰი

შეკანაგარი					
अ	ऐ	छ	द	र	ग
आ	ऑ	ज	ध	ल	ङ
इ	ओ	झ	न	ळ	ड
ई	औ	ञ	त	ळ	ढ
उ	औ	ट	प	व	फ
ऊ	क	ठ	फ	श	य
ऋ	ख	ड	ब	ष	ऋ
ॠ	ग	ढ	भ	स	ॠ
ॡ	घ	ण	म	ह	
ॢ	ङ	त	य	ऋ	
ॣ	च	थ	र	ख	

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები

სანსკრიტი

სანსკრიტი პრივილიგირებულია პრაचीना समृद्धा वैज्ञानिकी च भाषा मन्यते। विश्ववाङ्मयेषु संस्कृतं श्रेष्ठरत्नम् इति न केवलं भारते अपि तु समग्रविश्वे एतद्विषये निर्णयाधिकारिभिः जनैः स्वीकृतम्। महर्षि पाणिनिना विरचिता अष्टाध्यायी इति संस्कृतव्याकरणम् अधुनापि भारते विदेशेषु च भाषाविज्ञानिनां प्रेरणास्थानं वर्तते। संस्कृतशब्दाः एव उत्तरं दक्षिणं च भारतं संयोजयन्ति। संस्कृते एकस्य धातोः रूपाणि अर्थकालानुसारेण दशसु लकारेषु भवन्ति। प्रत्येक-लकारे प्रथमपुरुषः, मध्यमपुरुषः, उत्तमपुरुषः इति त्रयः पुरुषाः सन्ति।

სანსკრიტის დამწერლობები

სანსკრიტი

अ आ इ ई उ ऊ ऋ ॠ ऌ ॡ ए ऐ ओ औ का कि की कु कू कृ कृ कू के कै को
 कौ क्लं कं कः क ख ग घ ङ च छ ज झ ञ ट ठ ड ढ ण त थ द ध न प फ ब भ
 म य र ल ळ व श ष स

სანსკრიტი ძველი და შუასაუკუნეების ინდოეთის ლიტერატურული ენაა. სანსკრიტი ინდოევროპული ენების ინდოარიულ ჯგუფს. მისი მიმართულება — მარცხნიდან მარჯვნივ.

ნეკარული

थ्व भाय् छगु हे मूल नं उत्पति जुया ई नापं विकास जुगु मखु। थ्व भाय् नेपाल गाले शताब्दीयौं शताब्दी तक्क यक्को भाय् यागु समिश्रण नं आ यागु रूप कागु खः। नेपाल गाले दक्ले न्हापा मंजुश्री वया बिज्यागु धागु बाखं कथं थन दक्ले न्हापा महाचीनया मनु वगु धैगु खंयात छुं ग्वाली याई। ईमिगु भाय् नेपाल भाय् या दक्ले न्हापागु स्रोत जुइफु। गोपाल व महिषपाल वंशया भाय् या बारे छु खास तथ्य लूगु मदु। ईमिगु भाय् न्हागु हे जूसां व भाय् नं न नेपाल भाय् या उत्पतिले छुं ग्वाली यागु जुईमा धैगु भलसा काये ज्यु। व धुंका वोगु किरांत ईले थ्व: नेपाल गा:या भाय् ले चीनीया-तिब्बती भाय् या महाकिरांती परिवारया प्रभाव वगु खं थ्व भाय् या किरांती भाय् त नाप छुं मिले जुगु स्वरूपं क्येनी। संस्कृत यागु औपचारिक कथं नं छ्नेले ज्या, भारतवर्षं नं नेपाल गाले च्वं व: पिं मल्ल, राजोपाध्याय आदि मनुतः, मैथिल प्रदेश, बंगाल नापयागु बनेज्या थें न्यागु भारतवर्षं नाप यागु स्वापू नं याना लिच्छवी ईले व लिच्छवी लिपायागु ईले भारोपेली भाय यागु प्रभाव नेपाल गा: या भाय् ले अप्पवया वल। उकिया हे नाप्यं भोत दे नाप यागु बनेज्या व नेपाली कलाकार त अन वना ज्या यायेगु, नेपाली तेगु भोत दे नापं यागु सामाजिक संस्कार थें न्यागु ज्याखं नं भोत नाप दयावगु स्वापू नं न थ्व भाय् यागु स्वरूपले छुं परिवर्तन हगु खने दु। शाहकाले वया नेपाल भाय् ले खसकुराया नं प्रभाव खने दत। अले आ यागु सूचना प्रविधियागु विकासं याना थ्व भाय् ले हलिमया दक्क भाय् व विशेष याना अंग्रेजी भाय् या प्रभाव खना च्वंगु दु।

სხლო სემოსავლეთის დამწერლობები

სებასი

अ आ इ ई उ ऊ ऋ ॠ ऌ ॡ ए ऐ ओ औ का कि की कु कू कृ कृ के कै को
 कौ क्लैं कं कः क ख ग घ ङ च छ ज झ ञ ट ठ ड ढ न त थ द ध न प फ ब भ
 म य र ल ळ व श ष स

ნეკარულ ენაზე ლაპარაკობს 900 ათასი ადამიანი ენაზე. ესა-
 ნეკუთვება ჩინურ-ტიბეტური ენების ჩინურ-ბირმანულ ჯგუფს.

ნეპალი

ნეპალი ენა კათალიკონი უპლყკაკო მორლიკ ზაშა ჰო| ყსკო უტყტი კათალიკონი უპლყკამა ზყოკომა ვიდრჰრკო სჰმტი ჳ| კათალიკონი უპლყკამა კირანტი შასონკო სმყმა ყს ზაშამა კირანტი ზაშაკო ჰზაბ ჰნი გყო| ტიბბტსიგკო შტაბდიყიკო ვყაჰარლე გდი ყო ზაშამა ტიბბტი ზაშაკო ჰნი ულლეყყ ჰზაბ დეჳინდ| ლიხხვი კალი რ მლლ კალიმა ბჰდო სსკრტიკო ტყა შაჰკალიმა ჳს(ნეჰალი)ზაშაკო ჰზაბ ყო ზაშამა დეჳინდ|

ტიბბტი-ბმელი ზაშა ჰრივარიკო ზაშა ზე ჰნი ვჰისმმკო ზაროჰელი ზაშასიგკო სმბნდჰლე გდი ნეჰალი ზაშაკო სვრჰ ვიშეჰ გრი ნამჰდ ალი ზაროჰელი ჳსტო ჳ|

შაჰკალიმა ტყა რაწაკალიმა რაჰრდრარი ჳს ზაშალიდი დიდიეკო ჰრამიკტი ტყა ჰნაყტი კალიკო ზაშაჰალი "ეკ ზაშა" ნიტिलე ყო ზაშაკო ვიკასკრმმა კეჰი სუსტაყო| ჰრჯატნრ ჰუნსრყაჰნა ჰშვრტ ნეჰალი მიდიყამა ნიჳი ჳნრკო სილგრტალე ყს ზაშაკო ვიკასმა სჰაეკო ჳ|

სხლო სდმოსავლეთის დემოკრატიული რესპუბლიკის

სბანი

अ आ इ ई उ ऊ ऋ ॠ ए ऐ ओ औ का कि की कु कू कृ कृ के कै को
 कौ क्लँ कं कः क ख ग घ ङ च छ ज झ ञ ट ठ ड ढ ण त थ द ध न प फ ब
 म य र ल ळ व श ष स

ნეპალურ ენაზე ლაპარაკობს 13,4 მლნ. ადამიანი ნეპალში. 'სა-
 ნეკუთენება ინდოევროპული ენების ინდოარიულ ჯგუფს.

სინდჰი

सिन्ध

სნბანი

अ आ इ ई उ ऊ ऋ ॠ लृ लृ ए ऐ ओ औ का कि की कु कू कृ कू के कै को
कौ क्लं कं कः क ख ग घ ङ च छ ज झ ञ ट ठ ड ढ ण त थ द ध न प फ ब भ
म य र ल ल व श ष स

სინდჰი ენაზე ლაპარაკობს 20,2 მლნ. ადამიანი შაკისტანში, ინდოეთში (შახარაშტრა, უჯარატი, ძაჯასტხანი). უანეკუთვნება ინდოევროპული ენების ინდურ ჯგუფს.

სეზონური დაზოგვის (16 ს.)

სეზონური
სტრატეგია

სეზონური დაზოგვის სტრატეგია

ქუჩის დასახელება (16 ს.)

ფანჯარა

საქართველოს იუსტიციის მინისტრის განკარგულებაში

ჟურმუქი ანბანი					
ა	აჲ	ჟ	დ	რ	ა
აა	კ	ვ	ე	ლ	აა
ი	ხ	ტ	თ	ვ	ი
იი	გ	თ	პ	ს	იი
იუ	ჟ	ზ	ფ	ე	იუ
იუი	ხ	ვ	გ	ჟ	იუი
იუიუ	ჩ	ც	ც		იუიუ

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები

ღუჯარატული დამწერლობა

ღუჯარატული

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები
ადგილსადაც იყენებენ

ეიბეტური დამუშავება (7 ს.)

ეიბეტური

სეზონური დაგეგმვის დამუშავება

ჲობეტური ანბანი				
ჲ	ჳ	ჴ	ჵ	ჶ
ჷ	ჸ	ჹ	ჺ	჻
ჼ	ჽ	ჾ	ჿ	ჿ
ჿ	ჿ	ჿ	ჿ	ჿ
ჿ	ჿ	ჿ	ჿ	ჿ
ჿ	ჿ	ჿ	ჿ	ჿ
ჿ	ჿ	ჿ	ჿ	ჿ
ჿ	ჿ	ჿ	ჿ	ჿ
ჿ	ჿ	ჿ	ჿ	ჿ
ჿ	ჿ	ჿ	ჿ	ჿ

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები

ღრია დამწერლობა

ღრია

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები
აღწერის წესები

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები

ღრთია ანბანი				
ა	ჟ	ბ	გ	დ
ე	ვ	ზ	თ	ი
კ	ლ	მ	ნ	ო
პ	ჟ	რ	ს	ტ
ყ	ფ	ქ	ც	ძ
წ	ჭ	ხ	ყ	შ
ჩ	ც	ც	ც	ც

საქართველოს იუსტიციის მინისტრის განკარგულებაში (5 ს.)

საქართველოს
იუსტიციის მინისტრის განკარგულებაში

ზანზდა ანზანი				
ღ	პ	წ	ჭ	ც
ყ	შ	ჯ	ღ	ვ
თ	მ	ნ	კ	გ
ძ	წ	ჩ	ც	ძ
წ	ჭ	ც	ც	ც

სხლო სლმოსავლეთის დამწერლობები

ქალაქის მუდმივი მცენარეობა (8 ს.)

ქალაქის მუდმივი მცენარეობა

შალადალაქური ანბანი				
თო	ც	თა	ო	პ
თუ	ცა	თა	პ	ს
ჲ	ცუ	ს	ჲ	ჲ
ჲუ	კ	ო	ჲ	ო
უ	პ	ლ	ც	პ
ჲუ	ს	ლ	მ	ჲ
ჲ	ჲ	მ	დ	ჲ
ს	ც	თ	ო	
ჲ	პ	ლ	ო	
ჲ	ჲ	ც	ჲ	
ჲ	ჲ	ლ	ჲ	

სხლო სემოსავლეთის დამწერლობები

ჲამილური დამწერლობა (7 ს.)

ჲამილური

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები
ადგილსადაც იქნა დაწერილი

სინგალური დამწერლობა (9 ს.)

სინგალური

სალი დამწერლობა

სალი

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები
აღწერის წესები

ქონური დამწერლობა (6 ს.)

ქონური
ღირმანული
ქანური
ხარენული
ხზამტი
ქადური (ქად უხე)

ჭონური ანბანი		
ა	ბ	გ
დ	ე	ვ
ზ	თ	ი
კ	ლ	მ
ნ	ო	პ
ჟ	რ	ს
ჭ	ყ	შ
ც	ძ	წ
ძ	წ	ჭ

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები
ადგილსაჩვენებელი

ხხამტი

ხ ხა ხი ხი ხუ ხუ ხო ხო ხი ხი
 ხა ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი
 ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი
 ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი
 ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი
 ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი
 ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი
 ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი
 ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი
 ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები

სხანა

ხ ხა ხი ხი ხუ ხუ ხო ხო ხი ხი
 ხა ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი
 ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი ხი

ხხამტი ენაზე ლაპარაკობენ შხანმაში, სდლოეთის შტატ სხამში. სანე-კუთვენება სინურ-ტიბეტურენების ჯუან-ტაჟურ ჯგუფს.

ქაღური (ქაღ უხე) (ჩინეთში)

ჟუე იწმინდეს ქმდ სყლუ ჟუდეს ჯა ჯაბნ, ჭია
აღბზე აუ ქმ იხე ადეს ქმდ და თად, ქმდ იღბბეს
ფრუაბი ქყენბ იოსნდეს თყე.

ფრ იდ ძ, ჟუე იწმინდეს ბქაღეს ფრუაბი ჟუეფა,
თაიღ ნთლუფ, ად იბუბნ ილუ ადამეს ჰღბბეს ბქნდ
სადეს ჟუე ფრეს ნდეს, წმლუ იწმდ ქყეს თდღუე თხეს ფრესნდეს
ბნ იწმეს ბიეს, ფრდრწეს ქხდეს იოსქეს იწმდ ბქ ჟუე წმეს
ღუე ზღე აღყნა თდეს, თდ იდაუფრდეს ნდეს იამეს ქღ
და თად ქყეს ბიეს) იღბ, წმლუჟდეს თმდეს ბმეს სღყ
თმ სყლუ ჟუდეს ნწეს ჯაჯაჟუეს ნმეს იღბ ძ, სღყიხეს

სხლო სლმოსავლეთის დამწერლობები

სნბანი

ჟ ლ ა ჯ ბ და ქ თ ჟ ფ ქ ზ ზ ზ
ღ თ ჰ ს ზ ზ ი ნ ჟ ი ნ ა ნ ი
ჟ ჯ მ ნ ი ს ჯ ჰ მ გ ზ

ქაღურ ენაზე ჩინეთში ლაპარაკობს 700 ათასი ადამიანი. უანკუთ-
ენება ჩინურ-ტიბეტურენების ჯუან-ტაღურ ჯგუფს.

წესდების დამუშავების წესი (10 ს.)

წესდების

წესდების დამუშავების წესი

ზაოსური ანბანი		
რ	ჲ	ს
ლ	ს	ა
მ	ა	ე
ე	რ	ჟ
ფ	მ	წ
შ	ლ	თ
ც	ა	ძ
ძ	შ	

სხლო სლმოსავლეთის დამწერლობები

ნხმერული დამწერლობა (6 ს.)

ნხმერული
ჲაჲური (სიაჲი)
ჲაჲური (ჲაჲ ნა)

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები
აღწერის წესები

საქართველოს ენობრივი მემკვიდრეობის დაცვის კანონი

საქართველოს ენობრივი მემკვიდრეობის დაცვის კანონი				
ა	ბ	გ	დ	ე
ვ	ზ	თ	ი	კ
ქ	ღ	ყ	შ	ჩ
ც	ძ	წ	ხ	ძ
წ	ჭ	ხ	ც	ც
ძ	ძ	წ	ჭ	ჭ
წ	ჭ	ხ	ც	ც
ც	ძ	წ	ჭ	ჭ
ძ	ჭ	ხ	ც	ც
ც	ძ	წ	ჭ	ჭ

ადგურული დამწერლობა (8 ს.)

ადგურული
ქონლოლური
ქანჯურული
ხალმუხური
სიბო

ღეგურული ანბანი		
ⴁ	ⴂ	ⴃ
ⴄ	ⴅ	ⴆ
ⴇ	ⴈ	ⴉ
ⴊ	ⴋ	ⴌ
ⴍ	ⴎ	ⴏ
ⴐ	ⴑ	ⴒ
ⴓ	ⴔ	ⴕ
ⴖ	ⴗ	ⴘ
ⴙ	ⴚ	ⴛ
ⴜ	ⴝ	ⴞ
ⴟ	ⴠ	ⴡ
ⴢ	ⴣ	ⴤ
ⴥ	⴦	ⴧ
⴨	⴩	⴪
⴫	⴬	ⴭ
⴮	⴯	ⴰ
ⴱ	ⴲ	ⴳ
ⴴ	ⴵ	ⴶ
ⴷ	ⴸ	ⴹ
ⴺ	ⴻ	ⴼ
ⴽ	ⴿ	ⵀ
ⵂ	ⵃ	ⵄ
ⵆ	ⵇ	ⵈ
ⵊ	ⵋ	ⵌ
ⵎ	ⵏ	ⵐ
ⵒ	ⵓ	ⵔ
ⵖ	ⵗ	ⵘ
ⵚ	ⵛ	ⵜ
ⵞ	ⵟ	ⵠ
ⵢ	ⵣ	ⵤ
ⵦ	ⵧ	⵨
⵪	⵫	⵬
⵭	⵮	ⵯ
⵱	⵲	⵳
⵵	⵶	⵷
⵹	⵺	⵻
⵽	⵾	⵿
ⶁ	ⶂ	ⶃ
ⶅ	ⶆ	ⶇ
ⶉ	ⶊ	ⶋ
ⶍ	ⶎ	ⶏ
ⶑ	ⶒ	ⶓ
ⶕ	ⶖ	⶗
⶙	⶚	⶛
⶝	⶞	⶟
ⶡ	ⶢ	ⶣ
ⶥ	ⶦ	⶧
ⶩ	ⶪ	ⶫ
ⶭ	ⶮ	⶯
ⶱ	ⶲ	ⶳ
ⶵ	ⶶ	⶷
ⶹ	ⶺ	ⶻ
ⶽ	ⶾ	⶿

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები

ჟატაკური დამწერლობა

ჟატაკური

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები
აღწერის წესები

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები

ჟატაკური ანბანი		
კ ქ ღ წ ჭ ხ ც ძ	რ პ ბ გ დ წ წ	ლ ც გ ხ წ წ

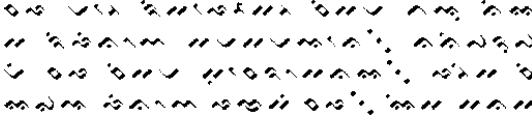
საქართველოს იურიდიული ინსტიტუტი

საქართველოს
იურიდიული ინსტიტუტი

ქუგური ანბანი		
∥	∧	∧∧
∩	∨	∩∩
⋈	⋈	⋈⋈
⋈	⋈	⋈⋈
∩	∩	∩∩
⋈	⋈	⋈⋈
∩	∩	∩∩
∩	∩	∩∩

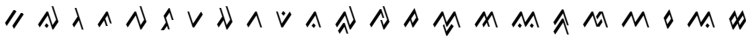
სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები
ადეიანაწილად

ღუეიური

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები

სზბანი

ღუეიურ ენაზე ლაპარაკობი 4 მღნ. ადამიანი სნდონეზიის კუნძულებზე სულავესი და ხალიმანტანი. სანეკუთვენება მალაურ-პოლინეზიური ენების მელანეზიურ ჯგუფს. ზერის მიმართულება — მარცხნიდან მარჯვნივ.

საგანური დამწერლობა

საგანური

სხვა საგანური დამწერლობები

ძვენიური ანბანი		
აჲ	ბჲ	გჲ
დჲ	ეჲ	ვჲ
ზჲ	თჲ	იჲ
კჲ	ლჲ	მჲ
ნჲ	ოჲ	
პჲ	ჟჲ	
რჲ	სჲ	

სვესტური დამწერლობა (ძვ. წ. 5 ს.)

სვესტური

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები
აქციალწვიდ იასინვიცდუ ააღიქ

სხო სდოსოვლეთის დამწერლობები

სვეტური ანბანი				
ა	ბ	გ	დ	ე
ვ	ზ	თ	ი	კ
ლ	მ	ნ	ო	პ
ჟ	რ	ს	ტ	ც
ძ	წ	ჭ	ყ	შ
ჩ	ც	ც	ც	ც

ქორეული სემოსავლების დამწერლობები

ქორეული (პვ. წ. 60 ს.)
საბონური (8 ს.)
სორეული (15 ს.)
სადური (სინ პინი)

საქართველოს იურიდიული ინსტიტუტი

ქეროგლიფური დამწერლობა
(ძვ. წ. 60 ს.)

ჰინური
პაპონური
ხორეული

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები
აღწერის წესები

სეროგლიფები

官话, 或称官话方言等: 指华北、东北及西北地區、湖北大部、四川、重庆、雲南、貴州、湖南北部、江西沿江地區、安徽中北部、江蘇中北部所使用的母語方言。官話大致分為華北官話、西北官話、西南官話、江淮官話, 华北官話分布在北方东部, 以北京話為代表, 西北官話分佈在北方西部, 以西安話為代表, 西南官話分佈在南方西部, 以成都話為代表, 江淮官話分佈在南方東部, 以揚州話為江淮話的代表。上古时期的中原雅音在五胡亂華、衣冠南渡后, 分化成為中古汉语语音。而现代“官话方言”, 主要形成于宋元时期。官话在形成之后, 在南北方分别发展, 由分化成了南方官話和北方官話, 為以後中國各代的官方語言, 北方官話至今是現代標準漢語的基礎 (大陸稱為普通話, 臺灣稱為國語)

ჩინური

ჩინური ენის განსხვავება სხვა ენებთან შედარებით უფრო დიდია. დიდი მასშტაბით, ჩინური ენის განსხვავება სხვა ენებთან შედარებით უფრო დიდია. დიდი მასშტაბით, ჩინური ენის განსხვავება სხვა ენებთან შედარებით უფრო დიდია.

სხვა ენებთან შედარებით, ჩინური ენის განსხვავება უფრო დიდია. დიდი მასშტაბით, ჩინური ენის განსხვავება სხვა ენებთან შედარებით უფრო დიდია.

სხლო სემოსავლეთის დამწერლობები

ჩინური ენის განსხვავება სხვა ენებთან შედარებით უფრო დიდია. დიდი მასშტაბით, ჩინური ენის განსხვავება სხვა ენებთან შედარებით უფრო დიდია.

ნაპონური

音 (流音) が立たないこと、一種の母音調和[9]がみられることなどが挙げられる。ただし、アルタイ諸語に属するとされるそれぞれの言語自体、互いの親族関係が証明されているわけではなく[10]、したがって、古代日本語に上記の特徴がみられることは、日本語がタイプとして「アルタイ型」の言語である[11]という以上の意味を持たない。

南方系のオーストロネシア語族とは、音韻体系や語彙に関する類似も指摘されているが[12]、語例は十分ではなく、推定・不確定の例を多く含む。関連性は不明であると言わざるをえない。

ドラヴィダ語族との関係を主張する説もあるが、これを認める研究者は少ない。大野晋は日本語が語彙・文法などの点でタミル語と共通点を持つとの説を唱えるが[13]、比較言語学の方法上の問題から批判が多い[14]（「タミル語」も参照）。個別の言語との関係についていえば、中国語は、古来、漢字・漢語を通じて日本語の表記・語彙などに強い影響を与えてきた。日本は、中国を中心とする漢字文化圏に属する。ただし、基礎語彙は対応せず、また文法的・音韻の特徴は中国語と全く異なるため、系統的関連性は認められない。

სქვა სტრუქტურული სტრუქტურული

ნაპონური ენაზე ლაპარაკობს 130 მლნ. ადამიანი ნაპონიში, ღრაზილიაში, სჟჟ, სერუში, სესტრალიაში, ხორვაში, პავანზე.

საპატენტო დამწერლობა (8 ს.)

საპატენტო

საპატენტო დამწერლობის დამწერლობები

ჟაპონური ანბანი (ხატაგანა)										
ン	ワ	ラ	ヤ	マ	ハ	ナ	タ	サ	カ	ア
		リ		ミ	ヒ	ニ	チ	シ	キ	イ
		ル	ユ	ム	フ	ヌ	ツ	ス	ク	ウ
		レ		メ	ヘ	ネ	テ	セ	ケ	エ
	ヲ	ロ	ヨ	モ	ホ	ノ	ト	ソ	コ	オ

ჟაპონური ანბანი (ჰირაგანა)												
	あ	い	う	え	お	か	が	き	ぎ	く		
ぐ	け	こ	さ	し	す	せ	げ	そ	ぞ	た		
だ	ち	っ	づ	て	と	ど	な	ぬ	ね	の		
ば	び	び	ふ	ぶ	へ	べ	ほ	ぼ	ま	み		
む	め	も	や	ゆ	よ	ら	り	れ	ろ	わ		
ゐ	ゑ	を	ん	う								

სხლო სემოსავლეთის დამწერლობები
ადგილსადაც

ჯაპონური (ხატვანა)

ンワラヤマハナタサカア
リミヒニチシキイ
ルユムフヌツスクウ
レメヘネテセケエ
ヲロヨモホノトソコオ

სხლო სემოსავლეუთის დამწერლობები

სხვანი

ンワラヤマハナタサカアリミヒニチシキイルユ
ムフヌツスクウレメヘネテセケエヲロヨモホノ
トソコオ

ჯაპონურ ენაზე ლაპარაკობს 130 მლნ. ადამიანი ჯაპონიში, ღრაზილია-ში, სჴჴ, სერუში, სესტრალიაში, ხორეაში, ღაფვანზე. ღერის მიმართულება – ზევიდან ქვევით, მარცხნიდან მარჯვნივ. სანამედროვე გამოცემებში წერის მიმართულება შეიცვალა – მარცხნიდან მარჯვნივ (როგორც ევროპულ დამწერლობებში).

ჯაპონური (ჰირაგანა)

あ あい いう え え お お か が き ぎ く
ぐ け げ こ ご さ ざ し じ す ず せ ぜ そ ぞ た
だ ち ぢ っ っ づ て で と ど な に ぬ ね の は
ば び ひ び び ぶ ぶ ぶ へ べ ぺ ほ ぼ ぼ ま み
む め も や や ゆ ゅ よ ょ り り れ ろ わ わ
ゐ ゑ を ん づ

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები

სხანი

あ あい いう え え お お か が き ぎ く ぐ け げ こ ご さ ざ
し じ す ず せ ぜ そ ぞ た だ ち ぢ っ っ づ て で と ど な に ぬ
ね の は ば び ひ び び ぶ ぶ ぶ へ べ ぺ ほ ぼ ぼ ま み む め も
や や ゆ ゅ よ ょ り り れ ろ わ わ ゐ ゑ を ん づ

ჯაპონურ ენაზე ლაპარაკობს 130 მლნ. ადამიანი ჯაპონიში, ღრაზილია-ში, სყყ, სერუში, სვსტრალიაში, ხორეაში, ღაფვანზე.

სორეული დამწერლობა (15 ს.)

სორეული

სხლო წამოსავლეთის დამწერლობები

სორეული ანბანი				
ⴁ	ⴂ	ⴃ	ⴄ	ⴅ
ⴆ	ⴇ	ⴈ	ⴉ	ⴊ
ⴋ	ⴌ	ⴍ	ⴎ	ⴏ
ⴐ	ⴑ	ⴒ	ⴓ	ⴔ
ⴕ	ⴖ	ⴗ	ⴙ	ⴚ
ⴛ	ⴜ	ⴝ	ⴞ	ⴟ
ⴠ	ⴡ	ⴢ	ⴣ	ⴤ
ⴥ	⴦	ⴧ	⴨	⴩

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები
აღწერის წესები

ქაღური (სინ პინ) დამწერლობა

ქაღური (სინ პინი)

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები
აღწერის წესები

ქადური (სინ პინ)

ზადუნი ენაზე სინეთში ლაპარაკობს 700 ათასი ადამიანი. სამწერლობა
 (სინ პინი) შექმნილია მისიონერების მიერ ტადურ ენისათვის სინეთში.
 ესენი ენები ხინურ-ტიბეტური ენების ჯუან-ტადურ ჯგუფს. ზერის
 მიმართულება — ზევიდან ქვევით, მარცხნიდან მარჯვნივ.

სხლო ლდმოსავლეთის დამწერლობები

ნაწილი დასრულება

ნაწილი

ნაწილი დასრულება

ჩრდილოეთ ამერიკის დამწერლობები

ჩრი დამწერლობა

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები
აღწერა

ხრი დამუშავება

ხრი
ჟსკიმოსური

სხლო დამოსავლეთის დამუშავება

სრი ანბანი

∇	Δ	Δ	▷	◁	◁	"
ს	ი	ჩ	ჯ	ც	ც	'/°
რ	რ	რ	ს	ს	ს	-/°
ნ	ნ	ნ	ლ	ლ	ლ	°/°
ჰ	ჰ	ჰ	ჭ	ჭ	ჭ	*/°
ღ	ღ	ღ	ყ	ყ	ყ	°/°
ვ	∧	∧	>	<	<	'/°
ყ	რ	რ	მ	მ	მ	'/°
ა	ა	ა	ბ	ბ	ბ	*/°
ო	ო	ო	ძ	ძ	ძ	°/°
ყ	რ	რ	ს	ს	ს	°/°
კ	კ	კ	ღ	ღ	ღ	°/+

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები

სეზონური დამწვარი

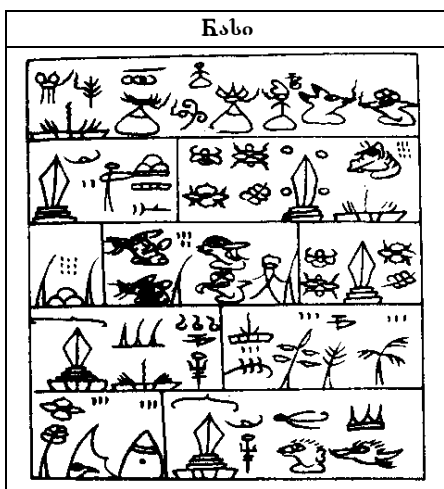
სეზონური დამწვარი (17 ს.)
სეზონური დამწვარი (1 ს.)

**სიქტოგრაფიული დამწერლობა
(17 ს.)**

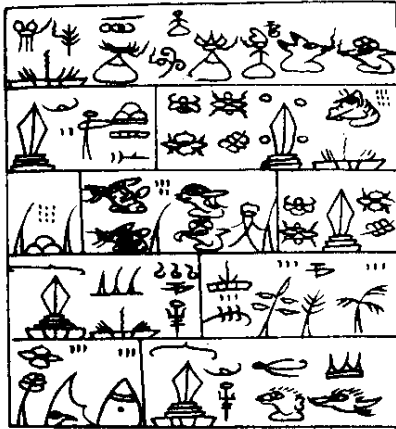
ნასო

სხლო სღმოსავლეთის დამწერლობები
აღწერის წესები

სეზონური ციკლის დამუშავება

ნასი

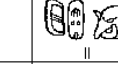
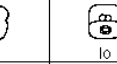

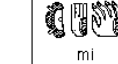
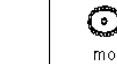

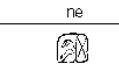
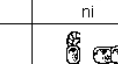
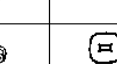

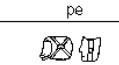
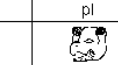
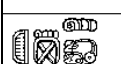
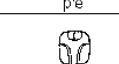
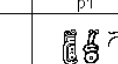

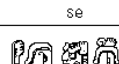
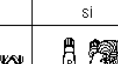

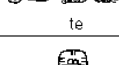

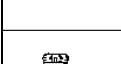
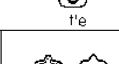
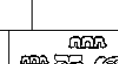
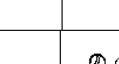
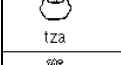
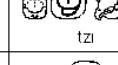
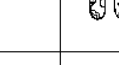
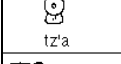
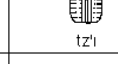

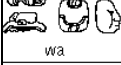

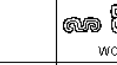
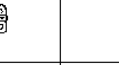

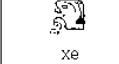
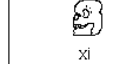
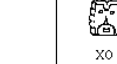

სხლო სდმოსავლეთის დამწერლობები
აბგაიფანობა

ნასი ენაზე ლაპარაკობს 300 ათასი ადამიანი ჩინეთის პროვინცია აუნ-ნანში. სანეკუთვნება ჩინურ-ბირმანულ ენებს.

ქადაგება (1 ს.)

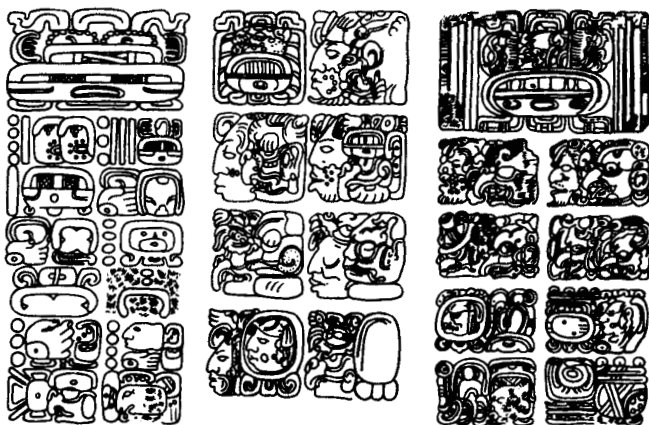
ქადაგება (1 ს.)

ჭაას აზვანი				
 la	 le	 li	 lo	 lu
 ma	 me	 mi	 mo	 mu
 na	 ne	 ni		 nu
 pa	 pe	 pi	 po	 pu
	 p'e	 p'i		
 sa	 se	 si		 su
 ta	 te	 ti	 to	 tu
	 t'e			 t'u
 tza	 tze	 tzi		 tzu
 tz'a		 tz'i		 tz'u
 wa		 wi	 wo	
 xa	 xe	 xi	 xo	 xu
 ya	 ye	 yi	 yo	 yu

სხლო ლმოსავლეთის დამწერლობები

ჭაბა

სეზონური სეზონური სეზონური

ჭაბა ენაზე ლაპარაკობს 6 მლნ. ადამიანი შექსიკაში, ჟვატემალაში, უონდურასში, ლელიზში. ლანეკუთვინება ჩრდილოეთ ამერიკის ინდიელების ენების ცენტრალურ ამერიკულ ჯგუფს.

ღაბულები და მაჩვენებლები

ღაბულები და მაჩვენებლები

შაქვრობის სახეობები და ენები, რომლებიც მათ ხმარობენ

ქერძული დაქვეყნება
(ძვ. წ. 9 ს.)

Κάθε μέρα, μέσα στην καπνισμένη και μολο-
ρενια ατμό αφαι ρα της εργατικής συνοικίας,
ή σειρήνα της φάμπρικας φώναζε στρι-
γγιάρικα. "Ανθρωποι μουτρωμένοι, με κο-
ρμιά ακόμα κουρασμένα, βγαίνανε τότε βια-
στικά απ'τα γκρίζα σπιτάκια χαί τρέχανε σαν
τρομαγμένε- κατσαρίε;.

*Κάθε μέρα, μέσα στην καπνισμένη και μολο-
ρενια ατμό αφαι ρα της εργατικής συνοικίας,
ή σειρήνα της φάμπρικας φώναζε στρι-
γγιάρικα. "Ανθρωποι μουτρωμένοι, με κορμιά
ακόμα κουρασμένα, βγαίνανε τότε βιαστικά
απ'τα γκρίζα σπιτάκια χαί τρέχανε σαν τρο-
μαγμένε- κατσαρίε;.*

ქერძული
(კლასიკური, ბიზანტიური,
ახალი)

ქართული და მარჯვენა

შამწერლობის სახეობები და ენები, რომლებიც მათ ხმარობენ

**ზათინური დამწერლობა
(ძვ. წ. 7 ს.)**

Post eius mortem nihilo minus Helvetii id, quod constituerant, facer conantur, ut e finibus suis exeant. Ubi iam se ad eam tem paratos esse arbitrati sunt, opida sua omnia, numero ad duodecim, vicos ad quadringentos, reliqua privata aedificia incendunt, frumentum omne, praeterquam quod secum portaturi errant

Post eius mortem nihilo minus Helvetii id, quod constituerant, facer conantur, ut e finibus suis exeant. Ubi iam se ad eam tem paratos esse arbitrati sunt, opida sua omnia, numero ad duodecim, vicos ad quadringentos, reliqua privata aedificia incendunt, frumentum omne, praeterquam quod secum portaturi errant

ცხერბაძჯანული, ცლბანური, ცამარა, ცფრიკანსი, წასკური, წრეტონული, წუგოტუ, წუი, წერმანული, წუარანი, შანიური, შელავერი, შსკიმოსური, შსპანური, შსპერანტო, შსტონური, შისააა, შოლააძუკი, შულუ, შ, შლო, შგლისური, შნდონზიური, შნტერლინგვა, შრლანდიური, შსლანდიური, შტალიური, ხავა, ხატალანური, ხაშუბური, ხეწუა, ხინგო, ხრი, ზათინური, ზატვიური, ზახუ, ზინგალა, ზისუ, ზიტვეური, ზუბა, ზუვიცური, შადურა, შაკედონორუმინული (სრომუნული), შალაური, შაღაგაშური, შანდინგო, შააა, შაორი, შინანგკაბაუ, შააო, შოგავკი, შოლდავური, შოსი, ხავახო, ხაუატლი, ხორვეგიული, ჯავანური, ჯორუბა, ოკციდენტალი, ოჯიბვე, სოლონური, სორტუგალიური, სროვანსალური, ძეტორომანული, ძემინული, სამოა, საპოტეკი, სენეკა, სერბულხორვატული, სიუ, სლოვაკური, სლოვენური, სოტო, სუაპილი, სუნდა, შაგალური, შაიტური, შუნი, ოელსური, ონგრული, ოოლიო, შარერული, შინური, შიჯი, შინური, შლამანდური, შრანგული, შრიზული, შულბე, შურთული, შვედური, ხახტა, ხეროკი, ხეხური, ხვანა, ხჟუანური, ცზააფა (ცცი) , ცზინპო (ხაჩინური), ცანი, ცაუსა, ზაჯაური, ზოლანდიური

ღაბულები და მაჩვენებლები

დამწერლობის სახეობები და ენები, რომლებიც მათ ხმარობენ

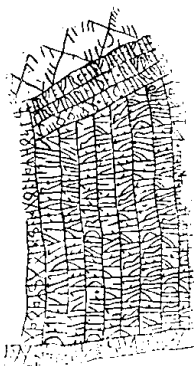
ქართული დამწერლობა
(ძვ. წ. 5 ს. (ძვ. წ. 412 წ.))

ცმცაყფრ, ძამძ ფს ვეზი ვეზანუარიორე
 ზეფთისყო. სეჩეხითორიორა ემჯაყფრეფს
 ვეფისსაიხს ბეფრეჩყო რე ჭეჩეყთის ბე
 სეხეფრეჩეჩის თეხეფრეჩყო. სეჩეხით-
 რიორას, ისეფოფ იხეყსაფრ მთეფ სეყყა-
 თე ხეფყოიხს, რეხეფიხეფე სეფრეფრე-
 ძი ბეხეფრეფიხეფ ვეზმარბ

სმბობენ, რომ ეს ვაზი ვამოვინილია ზე-
 ვლისში. საქართველო ამჟობინებს ვეფ-
 სპირს დედანში ან შახაბლის და სას-
 ტერნაკის თარგმანში. საქართველოს,
 ისევე როგორც მთელ საბჭოთა ხეფშირს,
 ესაჭიროება სხევავეარი დასევე

ქართული

ქუნული დამწერლობა
(1 ს.)

ქუნული

ქართული ენის სწავლის სახელმძღვანელო

Ճամփորդության հանգուքի և քիքի, ռոմբիքիք քոտ հնարոքիք

<p>Քիսիոներուքի և Ճամփորդոք</p> <p>RO KUD KW MO: LE.. M X7: 1 GW L, M NY Z WO LO WO A X7. : AO BE MO G7.. M A LO=) 13 M N NY JI GU A MY JO.. LO... W GW 1 MY D0 J SI... MI VI LE W TV 1 J3; L JO NY LN., D. M M., PY, BE SI, NV KW M W TV D: T. SI... MI VI T'</p>	<p>Միսք</p>
<p>Իրճիլոքոտ Շքերիքիս ինճիքլեքիս քարքցլքլքրի անճանի</p> <p>ճոքո՞ ճոքոքոքո՞ ք Ք փքո՞ ճի ճքոքոք ճքոք քոք Քքոքոք քոք ք ճքոքոքոք քոքոք, ճք Քքոքոքոքոք քոքոք, ճք Քքոք, քոքոք քոք ճքոք: . քոքոքոքոք, քոք ք Քքոքոքոք քոքոք, ք քոք քոքոքոքոք քոք քոք, քոք ք քոք ճքոք քոքոք քոքոք, քոք քոքոք քոքոք ճքոք քոքոք քոքոք, ճքոք քոք քոք քոք քոքոք, քոք քոք քոք քոքոքոք քոք քոք քոք, քոք քոք քոք քոք</p>	<p>Իրի, Մքիքոքոքրի</p>
<p>Իքրոքիս քարքցլքլքրի անճանի (1809 թ.)</p> <p>ճՄՄՄ ճՄՄՄ քոք, ճՄՄՄՄ Քքոք ճՄՄՄ. ճՄՄՄ Քք ճՄՄՄՄ. ճՄ Քքոք քոքոք քոքոք, ճՄՄՄ ճՄՄՄ քոքոքոք. ճՄՄՄՄ ճՄՄՄՄ ճՄՄՄ ճՄ ճՄ. ճՄՄՄՄՄՄ ճՄՄՄՄ. ճՄՄՄ ճՄՄՄՄ ճՄՄՄ. ճՄ ճՄՄ ճՄՄՄՄ ճՄ ճՄՄՄՄՄՄՄՄՄՄ. ճՄՄՄՄՄՄՄՄՄ ճՄ ճՄ ճՄՄ. ճՄՄՄՄՄՄ ճՄՄՄՄ ճՄՄ. ճՄ ճՄՄՄՄ ճՄՄ, ճՄ ճՄՄՄՄ ճՄ ճՄՄՄՄ. ճՄՄՄ. ճՄՄՄ.</p>	<p>Իքրոքի</p>

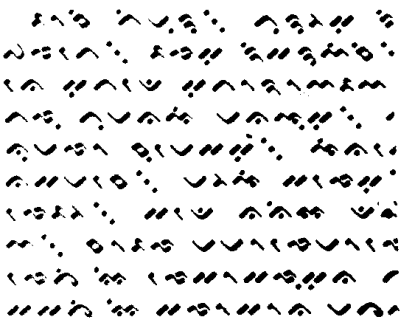
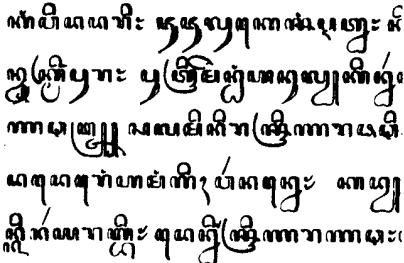
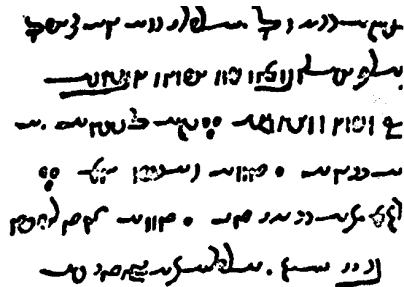
Եռքլքլքրի և ճոքոքոքոք

ღამწერლობის სახეობები და ენები, რომლებიც მათ ხმარობენ	
<p style="text-align: center;">ღეგანაგარი</p> <p>राती ठीक त बने चतुर्थ कार्यक्रम म श्री गोकुलकुमार श्रेष्ठको सभापतित्व म तथा श्री हनुनाथ शर्माका निरीक्षणमा म सर्वप्रथम बालिकाह हहारा एउटा राष्ठीय नवोदित कवि, लेखक, कथाकार, नि कृतिहरू सुनाउनु भयो । श्री बी ० चन्द्रल</p>	<p>სანსკრიტი, უინდი, ძარატხი, ლეგარული, ღეპალური, სინდჰი</p>
<p style="text-align: center;">ღენგალური დამწერლობა (16 ს.)</p> <p>সমস্ত “সুফ অফনের” সমভূমি, প্রসারিত এক উঁচু-পর্যায়ের সেচ-ব্যবস্থার ও তামিল সভ্যতা বিকাশলাভ করে। পুষ্করিণীব্যবস্থার দ্বারা। আর এই পুকু- নদীর পরিষ্কার জনধারায় এবং বিশেষ ব জনস্রোত থেকে। খাঁড়া পাহাড়ের গায়ে গ</p>	<p>სსამური, ღენგალური</p>
<p style="text-align: center;">ღურმუქი (16 ს.)</p> <p>ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ* ਨਾਮੇ ਇਕ ਸਿੰਘ ਸ ਸੀ। ਇਕ ਵੇਰੀ ਪੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਸੁਬੰ ਫਿਰ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਤਦ ਤੇ ਉਹ ਨਵਾਬ ਆਈ ਸਿਪਾਹੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੰਕੇ ਨੈਕਰ ਜਾ ਟਿ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਿਖ ਜਥੇ ਸਮੇਤ ਰ ਛੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤੁਰਕ ਸੈਨਾਂ ਨੇ ਟਿ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਟਪਾ ਦਿਤੇ। ਹੁਣ ਰਸਦ ਰ</p>	<p>ფანჯაბური, სინდჰი</p>

ღაბულები და მაჩვენებლები

<p>ღამწერლობის სახეობები და ენები, რომლებიც მათ ხმარობენ</p>	
<p>ზაოსური დამწერლობა (10 ს.)</p> <p>၅၅၀ ၵ ၅၅၀ ၵ</p>	<p>ზაოსური</p>
<p>ხხმერული დამწერლობა (6 ს.)</p> <p>မံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံ မံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံ မံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံ မံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံမံ</p>	<p>ხხმერული, ჲაჲ (ხიამური), ჲაჲ (ჲაჲ ჲა)</p>

ღაბულები და მარვენებლები

შამწერლობის სახეობები და ენები, რომლებიც მათ ხმარობენ	
<p>ქუეგიური დამწერლობა</p> 	<p>ქუეგიური, შაკასარული</p>
<p>პავანური დამწერლობა</p> 	<p>პავანური</p>
<p>ტვესტური დამწერლობა (ბვ. წ. 5 ს.)</p> 	<p>ტვესტური</p>

ღაბულები და მაჩვენებლები

დამწერლობის სახეობები და ენები, რომლებიც მათ ხმარობენ

ქრონოლოგიური დამწერლობა

(ივ. წ. 60 ს.)

他是三十歲左右的青年人，有下顎稍長，鼻子像是筆架突起的梁，示出少年軍人特有的英俊；額角下那發着銀白色的眼光，使他的面部造成使別人不願惹和他親近的印象。是積極的，對於人民是熱愛的。無在地下工作的時候，以及帶領軍隊重大的代價，甚至不顧惜自己的犧牲的巧妙的藝術，戰鬥的經驗逐漸的

ჩინური, ღორეული,
ჯაპონური

ჯაპონური დამწერლობა

(8 ს.)

ნატაგანა

ンワラヤマハナタサカア
キリイミヒニチシキイ
ウルユムフヌツスクウ
エレエメヘネテセケエ
ヲロヨモホノトソコオ

ჩირაგანა

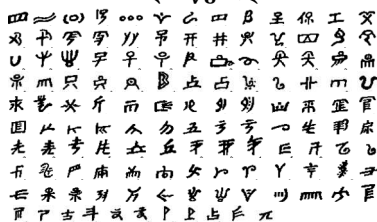
んわらやまはなたさかあ
ありいみひにちしきい
うるゆむふぬつすくう
ゑれえめへねてせけえ
をろよもほのとそこお

ჯაპონური

ქართული და რუსული ენები

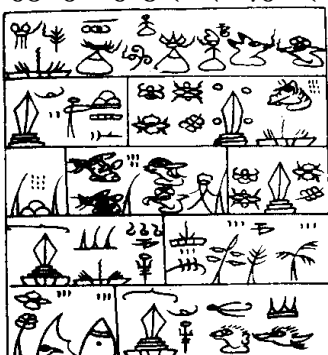
დამწერლობის სახეობები და ენები, რომლებიც მათ ხმარობენ

ჩასი დამწერლობა

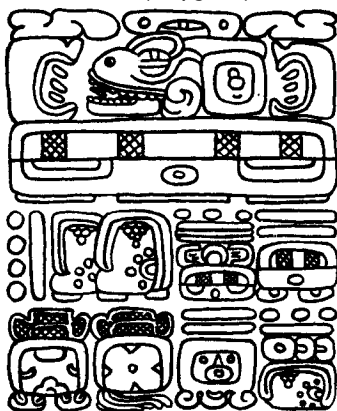
ჩასი

სიქტოგრაფიული დამწერლობა

შადა

შადას დამწერლობა

შადა

დაბულუბი და მარვეზბლუბი

ქეთური იეროგლიფური დამწერლობა	
	<i>ქეთური</i>

ქაბულები და მაჩვენებლები

ხრიტიულ-მიქეხური დამწერლობა

სურათოვანი დამწერლობა

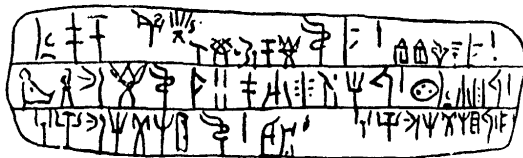
სრული
ბერძნული

ეს ზოვანი დამწერლობა C

ა ბ გ დ ე
 ვ ზ თ ი კ
 ლ მ ნ ი ო პ
 რ ს თ ვ ჟ

სრული
ბერძნული

ეს ზოვანი დამწერლობა D

სრული
ბერძნული

საბულები და მარჯვენა

ფინიკიური დამწერლობა და მისი გადმონაშთები	
ფინიკიური დამწერლობა	
<p>Ⲁ ⲁ Ⲃ ⲃ Ⲅ ⲅ Ⲇ ⲇ Ⲉ ⲉ Ⲋ ⲋ Ⲍ ⲍ Ⲏ ⲏ Ⲑ ⲑ Ⲓ ⲓ Ⲕ ⲕ Ⲗ ⲗ Ⲙ ⲙ Ⲛ ⲛ Ⲝ ⲝ Ⲟ ⲟ Ⲡ ⲡ Ⲣ ⲣ Ⲥ ⲥ Ⲧ ⲧ Ⲩ ⲩ Ⲫ ⲫ Ⲭ ⲭ Ⲯ ⲯ Ⲱ ⲱ Ⲳ ⲳ Ⲵ ⲵ Ⲷ ⲷ Ⲹ ⲹ Ⲻ ⲻ Ⲽ ⲽ Ⲿ ⲿ Ⲱ ⲱ Ⲳ ⲳ Ⲵ ⲵ Ⲷ ⲷ Ⲹ ⲹ Ⲻ ⲻ Ⲽ ⲽ Ⲿ ⲿ</p>	<p>სემიტი ხალხების ენები</p>
სუნური დამწერლობა	
<p>Ⲁ ⲁ Ⲃ ⲃ Ⲅ ⲅ Ⲇ ⲇ Ⲉ ⲉ Ⲋ ⲋ Ⲍ ⲍ Ⲏ ⲏ Ⲑ ⲑ Ⲓ ⲓ Ⲕ ⲕ Ⲗ ⲗ Ⲙ ⲙ Ⲛ ⲛ Ⲝ ⲝ Ⲟ ⲟ Ⲡ ⲡ Ⲣ ⲣ Ⲥ ⲥ Ⲧ ⲧ Ⲩ ⲩ Ⲫ ⲫ Ⲭ ⲭ Ⲯ ⲯ Ⲱ ⲱ Ⲳ ⲳ Ⲵ ⲵ Ⲷ ⲷ Ⲹ ⲹ Ⲻ ⲻ Ⲽ ⲽ Ⲿ ⲿ</p>	<p>სემიტი ხალხების ენები</p>
ქოიტიური დამწერლობა	
<p>Ⲁ ⲁ Ⲃ ⲃ Ⲅ ⲅ Ⲇ ⲇ Ⲉ ⲉ Ⲋ ⲋ Ⲍ ⲍ Ⲏ ⲏ Ⲑ ⲑ Ⲓ ⲓ Ⲕ ⲕ Ⲗ ⲗ Ⲙ ⲙ Ⲛ ⲛ Ⲝ ⲝ Ⲟ ⲟ Ⲡ ⲡ Ⲣ ⲣ Ⲥ ⲥ Ⲧ ⲧ Ⲩ ⲩ Ⲫ ⲫ Ⲭ ⲭ Ⲯ ⲯ Ⲱ ⲱ Ⲳ ⲳ Ⲵ ⲵ Ⲷ ⲷ Ⲹ ⲹ Ⲻ ⲻ Ⲽ ⲽ Ⲿ ⲿ</p>	<p>სემიტი ხალხების ენები</p>

ღაბულები და მაჩვენებლები

ღერძნული დამწერლობის ასოების განვითარება			
	ღნციალი 4-9 სს.	ღურსივი 2-7 სს.	ჟინესკული 9-15 სს.
A	AAAΔ	AAATA	AAAa
B	B BBB	BBZBa	BBβBa
Γ	ΓΓ	Γγγ	γγγ
Δ	ΔΔΔΔ	ΔΔΔΔΔ	ΔΔΔ
E	EEEE	EEEEE	EEEEE
Z	ZZZZ	ZZZZ	ZZZZZ
H	HH	HHH	HHH
Θ	ΘΘΘ	ΘΘΘ	ΘΘΘ
I	III	I	III
K	KK	KKK	KKK
Λ	ΛΛΛ	ΛΛΛ	ΛΛΛ
M	MMU	MMU	MMU
N	N	NNN	NNN
Ξ	ΞΞ	ΞΞΞ	ΞΞΞ
Ο	ΟΟ	ΟΟΟ	Ο
Π	ΠΠ	ΠΠΠ	ΠΠΠ
P	P	P	P
Σ	CC	CC	CC
T	TT	TTT	TTT
Υ	ΥΥ	ΥΥ	ΥΥ
Φ	ΦΦ	ΦΦ	ΦΦ
X	XX	X	XX
Ψ	ΨΨ	Ψ	ΨΨ
Ω	Ω	ΩΩ	ΩΩΩ

ღაბულები და მაჩვენებლები

Էპիտաֆիքներ և մահաբանաստեղծություններ

Մատենական ամսագրերի հատվածներ	
հարոլինգուլի մինյսկուլի (8 կ.)	ԿՈՏԻ ԿՈՒՐԵ ԱՐՔԵՐԵ ՄԱՇ ՐԱՇՄ ԿՈՒ ՍԵՂԵՄ ԿԱՇՄ Quod cum Iuxta notatum
ԵՄԿԱՆՔ. Nomumquac hōrtaui sicua ac mōra- clā faciaui: sed ac hic pōt mōia afflictationis suę abf-	Մեկտգոտուրի Մրիօգտի (10 կ.)
Մոմբարձիւլ- բեղեքեքտուրի Մրիօգտի (11 կ.)	ամբարձիւնս կսխառն աբախա աւսիգ; անս- բարձարաբ ունմսիք:
ado ammsin. feralis arny aliq ruadun quacul. p qo egre m te ab unumctis ma. hkyss.	հարոլինգուլի մինյսկուլի (12 կ.)
Շճրեգոտուրի մինյսկուլի (13 կ.)	աշքեմ բրօքտո ֆուտ ֆե մեթ նքոքեք մանսի տիս արձա. աղիկարաքս
oblationem seruitutis nostre: ք ունք ֆամիլի քու. Quisimus do mine ut placatus accipias: diris nos i tua pace disponas. atq; ab eterna damnatione nos eripi: et in electorū tuorū iubeas grege mme	Էքստուրա. Գեքլուրի Մրիօգտի (15 կ.)
Մտօտուրի Մրիօգտի „ժօտքեքնձա“ (5 կ.)	Gloria laudis refonet in ore omniū Patrigenitoq; proli spiritui sancto pariter Reful tet laude perhenni Labori
und Mannlicher thaten, zur ewi- gen gedechtnuß das Ritterspiel der Thurnier, & bkmfzffhoaryz:? ԱՅՇԸՔՏԾԾԻՅԵՄՈՒՈՐ ՈՂՏԱՍԽԱՅՅՅՈՒՍՇԸ	Մշաբուրի Գեքլուրի Մրիօգտի „Լաստարձի“ (15 կ.)

ქოთური დამწერლობის სახეობები				
ცნტიკვა	წრაქტურა	ქოთური	წვაბური	ეღლნაწერი
A a	ა ა	ა ა	ა ა	ა ა
B b	ბ ბ	ბ ბ	ბ ბ	ბ ბ
C c	ც ც	ც ც	ც ც	ც ც
D d	დ დ	დ დ	დ დ	დ დ
E e	ე ე	ე ე	ე ე	ე ე
F f	ფ ფ	ფ ფ	ფ ფ	ფ ფ
G g	გ გ	გ გ	გ გ	გ გ
H h	ღ ღ	ღ ღ	ღ ღ	ღ ღ
I i	ი ი	ი ი	ი ი	ი ი
J j	ქ ქ	ქ ქ	ქ ქ	ქ ქ
K k	კ კ	კ კ	კ კ	კ კ
L l	ლ ლ	ლ ლ	ლ ლ	ლ ლ
M m	მ მ	მ მ	მ მ	მ მ
N n	ნ ნ	ნ ნ	ნ ნ	ნ ნ
O o	ო ო	ო ო	ო ო	ო ო
P p	პ პ	პ პ	პ პ	პ პ
Q q	ღა ღა	ღა ღა	ღა ღა	ღა ღა
R r	რ რ	რ რ	რ რ	რ რ
S s	ს ს	ს ს	ს ს	ს ს
T t	ტ ტ	ტ ტ	ტ ტ	ტ ტ
U u	უ უ	უ უ	უ უ	უ უ
V v	ვ ვ	ვ ვ	ვ ვ	ვ ვ
W w	წ წ	წ წ	წ წ	წ წ
X x	ჩ ჩ	ჩ ჩ	ჩ ჩ	ჩ ჩ
Y y	ცხ ცხ	ცხ ცხ	ცხ ცხ	ცხ ცხ
Z z	ძ ძ	ძ ძ	ძ ძ	ძ ძ

ღაბულები და მაჩვენებლები

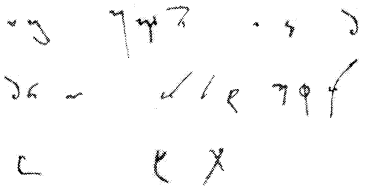
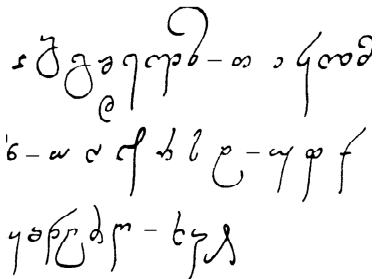
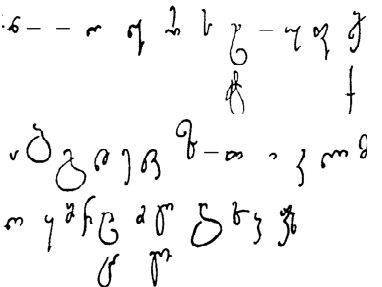
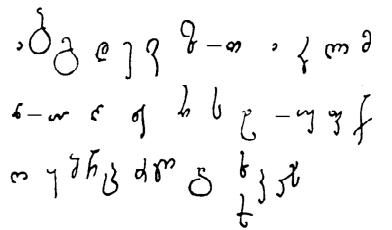
ქართული დამწერლობის ასომთავრულის ნიმუშები

<p>ჯგერ ჯგერჯგერა და ქადაგ ბუ და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა</p>	<p>ქანმეტი ლექციონარი, VII ს.</p>
<p>სინური მრავალთავი, 864 წ.</p>	<p>ჯგერ ჯგერჯგერა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა</p>
<p>ჯგერ ჯგერჯგერა და ქადაგ და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა</p>	<p>ჯგერის მთავარი, 897 წ.</p>
<p>ჯგერის მთავარი, 936 წ</p>	<p>ჯგერ ჯგერჯგერა და ქადაგ და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა</p>
<p>ჯგერ ჯგერჯგერა და ქადაგ და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა</p>	<p>მთავარი (S405), X ს.</p>
<p>მთავარი (S962), 1054წ</p>	<p>ჯგერ ჯგერჯგერა და ქადაგ და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა</p>
<p>ჯგერ ჯგერჯგერა და ქადაგ და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა და ქადაგა</p>	<p>მთავარი, XI ს.</p>

ქართული და მრავალთავი

ჩართული დამწერლობის ნუსხურის ნიმუშები	
<p>ⵏ ⵙ ⵙ ⵔ ⵓ ⵏ</p>	<p>სინური მრავალთავი, 864 წ.</p>
<p>ⵏ ⵙ ⵙ ⵔ ⵓ ⵏ</p>	<p>სარუკის ოთხთავი, 936 წ.</p>
<p>ⵏ ⵙ ⵙ ⵔ ⵓ ⵏ</p>	<p>თანე ოქროპირის ცხოვრება, 968 წ.</p>
<p>ⵏ ⵙ ⵙ ⵔ ⵓ ⵏ</p>	<p>სარხლის მრავალთავი, X-XI სს.</p>
<p>ⵏ ⵙ ⵙ ⵔ ⵓ ⵏ</p>	<p>ფსალმუნთა განმარტება, 1035 წ.</p>
<p>ⵏ ⵙ ⵙ ⵔ ⵓ ⵏ</p>	<p>სალესტინური ოთხთავი 1048 წ.</p>
<p>ⵏ ⵙ ⵙ ⵔ ⵓ ⵏ</p>	<p>სთონის კრებული, 1074 წ.</p>

ღაბულები და მაჩვენებლები

ჩართული დამწერლობის მხედრულის ნიმუშები	
<p> </p>	<p> ცტენის სიონის წარწერა 711 წ. </p>
<p> ლავრატ IV-ის სიველი, 1060-1065 წწ. </p>	<p> </p>
<p> </p>	<p> შაბერის შეწირულობის დაწერილი, 1184-1185 წწ. </p>
<p> ჩება-ქებათას თარგმანება, 1188-1210 წ. </p>	<p> </p>

ღაბულები და მაჩვენებლები

ქართული დამწერლობის მხედრული ნიმუშები

<p>აბგუდის მ-თ ი კლმ ნ-ნ დ ე ჰ ს ჯ-ჯ ჳ რ ყ შ ჩ ც ძ წ-წ</p>	<p>თავან სბუღეთისძისდაწერილი, 1260 წ.</p>
<p>შავით შუვის წყალობის სიგელი, XIII ს.</p>	<p>აბგუდის მ-თ ი კლმ ნ-ნ დ - ჰ ს ჯ-ჯ ჳ რ ყ შ ჩ-წ ძ წ-წ ც რ ბ</p>
<p>აბგუდის მ-თ ი კლმ ნ-ნ დ - ჰ ს ბ-ბ ჳ რ ყ შ ჩ ც ძ წ-წ</p>	<p>სლექსანდრე I-ისსიგელი, 1441 წ.</p>

ნიმუშები და მარჯვენა ნიმუშები

ჩართული დამწერლობის მხედრულის ნიმუშები	
<p>ა ბ გ დ ე ვ ზ - ა ი კ ლ მ ნ - ო პ ჟ რ ს ტ - უ ფ ქ ღ ყ უ ჩ ც ძ წ ტ ხ ჯ გ ჰ</p>	<p>შარიათისეული "ჩართლის ცცხოვრება", 1633-1645 წ.</p>
<p>XVIII ს. ჩვეულებრივი ხელი</p>	<p>ა ბ გ დ ე ვ ზ ო პ კ ლ მ ნ ო პ - რ ს ტ - უ ფ ქ ღ ყ უ ჩ ც ძ წ ტ ხ ჯ გ - ჰ</p>

ღაბულები და მაჩვენებლები

ჩართული დამწერლობის სახეობები				
ჩუსხური (უნაჭდეკო)				
წ	ჩ	სს	ქქ	ჭჭ
ყყ	ხხ	ღღ	ცც	
ღღ	წწ	ყყ ღღ	ჩჩ	
ძძ	შშ	ფფ	ჩჩ	
რრ	ჩჩ	ჩჩ	სს	
ჩჩ	ბბ	ჩჩ	ღღ	
ხხ	ღღ	ყყ	ყყ	
ჩჩ	სს	ყყ	ჯჯ	
ღღ	ყყ	ჩჩ	სს	

ღაბულები და მაჩვენებლები

ქართული დამწერლობის სახეობები

შხედრული (ნაჭდეკეიანი)

სა	თი	სს	ქრ	ქმ
ღბ	ხკ	ღტ	ცც	
ჟღ	ზღ	ღჯ	ქძ	
შდ	ჭმ	ღუ	რწ	
ჟე	ენ	ჩქ	სჭ	
ჟვ	აგ	იღ	ეხ	
ზზ	ოო	ყყ	ყჯ	
ჩც	უუ	ფფ	ჩჯ	
ჩთ	ყე	ჩჩ	ჩკ	

სახელები და მარკებლები

ჩართული დამწერლობის სახეობები				
შხედრული (უნაჭდეკო)				
წა	ნი	სს	ქრ	ჭჭ
ყბ	ღკ	ღტ	ცც	
ღგ	ზლ	ყვ	ძძ	
ძდ	შმ	ღუ	წწ	
ღე	ჩნ	ჩქ	სჭ	
ღვ	ჯღ	ნღ	ღხ	
ზზ	ღო	ყყ	ყკ	
ჩღ	სვ	ყშ	ჯჯ	
ღთ	ყე	ჩჩ	ღკ	

ღაბულები და მაჩვენებლები

მედიანობა და მხატვრობა

ქართული დამწერლობის სახეობები				
მედიანობა				
ა	ბ	გ	დ	ე
ვ	ზ	თ	ი	კ
ლ	მ	ნ	ო	პ
ჟ	რ	ს	ტ	ც
ძ	წ	ჭ	ხ	ყ
შ	ჩ	ც	ძ	წ
ხ	ძ	წ	ჭ	ხ
ყ	წ	ჭ	ხ	ყ

ქართული მხატვრული ინიციალები

ც		ე	
ყ		ო	
ჟ		ფ	
თ		ჩ	
ჟ		ც	
ჟ		ვ	
ს		გ	
დ		ხ	
ტ		ც	
ბ		ძ	
შ		რ	
ჭ		ს	
ზ		ე	
ო		ყ	
უ		ჩ	
ყ		ც	
ბ		ვ	
ს		გ	

ეპიგრაფიკული და მარგინალური

ჩართული ანბანი				
ტიბ.	ჩუხს.	შხედ.	სახ.	ტიცხ.
1	ა	ა	ან	1
2	ბ	ბ	ბან	2
3	გ	გ	გან	3
4	დ	დ	ღონ	4
5	ე	ე	ენ	5
6	ვ	ვ	ვინ	6
7	ზ	ზ	ზენ	7
8	ჩ	ჩ	ჭე	8
9	ც	ც	თან	9
10	ცი	ცი	ინ	10
11	კ	კ	კან	20
12	ქ	ქ	ლას	30
13	ძ	ძ	ძან	40
14	წ	წ	წარ	50
15	ჭ	ჭ	აე	60
16	ც	ც	ონ	70
17	ძ	ძ	პარ	80
18	ყ	ყ	ყან	90
19	ჩ	ჩ	რაე	100
20	ხ	ხ	ხან	200
21	ღ	ღ	ტარ	300
22	ყ	ყ	ჰე	400
23	ო	ო	უნ	500
24	ფ	ფ	ფარ	600
25	ქ	ქ	ქან	700
26	ღ	ღ	ღან	800
27	ყ	ყ	ყარ	900
28	შ	შ	შინ	1000
29	ჩ	ჩ	ჩან	2000
30	ც	ც	ცილ	3000
31	ძ	ძ	ძილ	4000
32	წ	წ	წარ	5000
33	ჭ	ჭ	ხან	6000
34	ყ	ყ	ყარ	7000
35	ჯ	ჯ	ჯან	8000
36	რ	რ	ჰაე	9000
37	შ	შ	შჰ	10000

ღაბულები და მაჩვენებლები

ქსოვლის ენები

ცბაზური	ჟვენიური	ხხმერული
ცდილური	ჟვენული	ზადინო
ცვარული	ჟსკიმოსული	ზათინური
ცვესტური	ჟსპანური	ზაკური
ცვლანური (ჰუმტუ)	ჟსპერანტო	ზაოსური
ცხერბაძჯანული	ჟსტონური	ზატვიური
ცლბანური	ზისადა	ზახუ
ცლოთური	ზოლაპაეკი	ზეკური
ცმპარული	ზოლოფი	ზინგალა
ცამარა	ზულუ	ზისუ
ცრაბული	ცათრული	ზიტვიური
ცსამური	ცამილური	ზუბა
ცფრიკაანსი	ცურქმენული	ზუგანდა
ცფსუური	ცურქული	ზუჟიცური (ზემო
ვალყარული	ი	ლუჟიცური და ქვე-
ვასკური	იდიში	მო ლუჟიცური)
ვატაკი	იდო	შადურა
ვაშკირული	ინგლისური	შაკასარული
ველორუსული	ინდონეზიური	შაკედონური
ვენგალური	ინტერლინგვა	შალააღამი
ვერძნული	ინდუშური	შალაური
ვირმანული	ირლანდიური	შალგაშური
ვრეტონული	ისლანდიური	შანსიური
ვუგოტუ	იტალიური	შანჯურული
ვუი	იავა	შადა
ვულგარული	იანადა	შათრი
ვურმატული	იარენული	შარატხი
ვერმანული	იატალანური	შარიული (მთიულე-
ვეარანი	იაშუბური	რი და ბარის)
ვეჯარატული	იენუა	შინანგაკაპუ
ენიური	იომი (ზირმანული)	შაო
ენრული	იომი-პერმული	შოგაკი
ენლავერი	ინგო	შოლდავიური
ენგანური	იოპტური	შონური
ებრაული	იორეული	შონდოლური
ებრაულ-არაბული	იორმაკული	შორდოვიულ-ერზმა-
ებრაულ-სპარსული	ირი	ნული
ევე	იხამტი	

ღაბულები და მაჩვენებლები

ქართული ზეგნების სინონიმები

ჭორღოვულ- მიკროსკოპული	სინდბი	ფრიზული
ნავახო	სირიული	ფულბე
ნანაური	სიუ	ჩართული
ნასი	სლოვაკური	ჩურთული
ნაუატლი	სლოვენური	ვაბარდულ- ჩერქეზული
ნეკარული	სომხური	ვაზახური
ნენცური	სოტო	ვალმეზური
ნეპალური	სპარსული (შარი)	ვარაიმული
ნეზური	სუაჰილი	ვარაკალაპკური
ნორვეგიული	სუნდა	ვარაჩაული
ნოლაული	შაბასარანული	ვირგეზული
ნაგანური	შაგალური	ვიმინური
ნაკუტური	შაი (სიამური)	ვინური
ნაპონური	შაიტური	ვკელური
ნორუბა	შაოური	ხახტა
ოკციდენტალი	შატური	ხეროკი
ორმა	შაჯიკური	ხენური
ოსური	შელეგუ	ხეზური
ოჯიბვე	შიბეტური	ხვანა
სალი	შიგრინდა	ხინური
სოლონური	შევიზური	ხუენური
სორტუგალიური	შუნი	ხუვაშური
სროვანსალური	შდმურტული	ხუკოტური
ტეტრონომანული	შელსური	ჩხაჟა (ცცი)
ტუმინული	შზბეკური	ჩხინპო (ხაჩინური)
ტუსული	შკრაინული	ტველბერძნული
სამოა	შნგრული	ქაკასური
სანაკრიტი	შდგურული	ქანტიური
საპოტეკი	შოლით	ქაუსა
სელკუპური	შარერული	ჩხაჟაური
სენეკა	შენჯაბური	ჩხინდუსტანი (პინდი და ურდუ)
სერბულხორვატული	შინური	ჩხოლანდიური
სიბო	შიჯი	
სინგალური	შლამანდური	
	შრანგული	

ინების გენეალოგიური კლასიფიკაცია

ინდოევროპული ენები

ინდური ჯგუფი

ჟინდუსტანი (ჰინდი და ურდუ)
 ღენგალური
 ᄠსამური
 ნეპალური
 შარატხი
 ღენჯაბური
 ლუჯარატული
 ᄠრმა
 სინდხი
 სინგალური
 სანსკრიტი
 ᄠალი

ირანული ჯგუფი

ᄠვესტური
 სპარსული (დარი)
 ᄠუმტუ
 ჟურთული
 ღაჯიკური
 ᄠსური
 ღატური

სლავური ჯგუფი

ᄠდმოსავლეთი ქვეჯგუფი
 ᄠუსული
 ᄠკრაინული
 ღელორუსული
ირდილოეთი ქვეჯგუფი
 ღულგარული
 შაკედონური
 სერბულხორვატული
 სლოვენური

შასავლეთი ქვეჯგუფი

ჩეხური
 სლოვაკური

სოლონური
 ხაშუბური
 ჟუჟიცური (ზემო ლუჟიცური და ქვემო ლუჟიცური)

ალბანური ჯგუფი

ჟიტვერი
 ჟატვიური

სერმანული ჯგუფი

ირდილოეთ გერმანული (სკანდინავური) ქვეჯგუფი
 ᄠანიური
 ნორვეგიული
 შვედური
 ᄠლანდიური
 ღრიზული
 ღარერული

შასავლეთი გერმანული ქვეჯგუფი

ინგლისური
 ჟოლანდიური
 ღლამანდური
 ᄠფრიკანყი
 ლერმანული
 ჟბრაული (იდიში)

იტალიური ჯგუფი

ჟათინური

ბომანული ჯგუფი

ღრანგული
 სროვანსალური
 ᄠტალიური
 ჟსპანური
 ხატალანური
 სორტუგალიური
 ᄠუმინული
 შოლდაკური

ღაბულები და მაჩვენებლები

ქაკელონო-რუმინული (არომუ-
ნული)

ბეტორომანული

ზეგნური ჯგუფი

ირლანდიური

ქრეთონული

ბელსური

ქრეთონული ჯგუფი

სხალბერძნული

ჭუაბერძნული (ბიზანტიური)

ბელბერძნული

სლბანური ჯგუფი

სლბანური

სომხური ჯგუფი

სომხური

სემიტური ენები

არამეული ტოტი

ქრითი

სირიული

სამხრეთი ტოტი

სრაბული

სმჰარული

ბიგრინა

ქამიტური ენები

ბაუსა

ბობტური

ბაგასიური ენები

სამხრეთული

(ქართული) ჯგუფი

ქართული

ბსავლური

(ადილური) ჯგუფი

სბაზური

სფსური

სდილური

ქაბარდულ-ჩეჩქეზული

სამოლავლური

(ჩეჩნურ-ინლუშური) ჯგუფი

ჩეჩნური

ინლუშური

ბაღესტნური ჯგუფი

სვარული

ბარლული

ბეკური

ბაკური

ბაბასარანული

ქასკური ენა

ქინურ-უგრული (უგრო-ფინური) ენები

ბგრული ჯგუფი

ბნგრული

ქანსიური

ბანტიური

ქინური ჯგუფი

ქინური

ქსტონური

ბომი (ზირბანული)

ბომი-პერმული

ბდმურტული

ქართული ზეგნების სინონიმური სიტყვათა

შარიული (მთიულური და ბარის)

შორდოველ-ერზმანული
შორდოველ-მოკშანური

სამოდიური ენები

ნენცური

სელკუპური

ჭურქული ენები

ღულგარული (ბულგარულ-ჩუვაშური) ჯგუფი

ჩუვაშური

სამხრეთ-დასავლური

(ოღუზური, თურქმენული)

ჯგუფი

ჭურქმენული

სზერბადჯანული

ჭურქული

ჩრდილო-დასავლური

(ყივჩაყური) ჯგუფი

ჭათრული

ღაშკირული

წარაიმული

წემიყური

ჩარაკალბაკური

ჩოლაული

წაზახური

წირგიზული

სლოთური

ჩარაჩაული

ღალყარული

სამხრეთ-აღმოსავლური

(ჩავატაური) ჯგუფი

ოზბეკური

ოღურული

ჩრდილო-აღმოსავლური

ჯგუფი

ჯაკუტური

წუვინური

ჩაკასური

შონლოლური ენები

შონლოლური

წალმუხური

ღურმატული

წუნგუს-მანჯურული ენები

წუნგუსური ჯგუფი

წვენკიორი

წვენული

შანჯურული ჯგუფი

შანჯურული

ჩანაური

სიბო

ჩინურ-ტიბეტური ენები

ჩინური

შუნგანური

ჩუუან-ტაური ჯგუფი

ჩუუანური

წუნი

ღაბულები და მარვენებლები

ღუი	ზისუ
ღაი (სიამური)	ზახუ
ღათური (ჩინეთში)	ჯინპო (ჩინური)
ზათური	ჯაჯა (ჯი)
ჯანური	ჩასი
ჯარენული	ჯაო-აო ჯგუფი
ჯამტი	ჯაო
ღიბეტი-ბირმანული ჯგუფი	ჯონ-კმერული ჯგუფი
ღიბეტი	ჯონური
ღირმანული	ჯაჯა
ჩეკარული	
ღ	

შრავიღული ენები

ჯამიღური	ჩანაღა
ჯალაღალამი	ღელღუღუ

ჯალაღ-პოღინე ზიღური ენები

ინღონე ზიღური ჯგუფი	ჯელანე ზიღური ჯგუფი
ინღონე ზიღური	ღიჯი
ჯალაღური	ჯატაკი
ჯალღაღური	ჯაკასარული
ჯაღურა	ჯუღოღუ
ჯავანური	ღოღოღი
ჯუნღა	სოღინე ზიღური ჯგუფი
ჯაღაღური	ჯაოღი
ჯინანეკაბაღუ	სამოა
ჩრდიღო-მაღაღური ჯგუფი	ჯავაღური
ჯისაღა	ჯაიღური

ზხმერული ენა

სუღანური ენები

ჯტლანტიღური ჯგუფი	ჯოსი
ჯოღოღოღი	ჯანღე ენების ჯგუფი
ჯუღბე	ჯანღინეღი
ჯოღო-გრუღი ენების ჯგუფი	ჯვინეღული ჯგუფი

ქართული ზეგნების სინონიმური სიტყვათა

აორუბა

ჟვე

ღანტუ ენები

სუაპილი
ხონგო
ზინგალა
ზუბა

სოტო
ზულუ
ხვანა
ზუგანდა

სალეოაზიური ენები

ხუკოტური
ხორაკული

ხივხური
ჟსკიმოსული

ხორეული ენა

ააპონური ენა

ხრდილოეთ ამერიკის ინდიელების ენები

ხადენეს ჯგუფი
სტაპას ენები

სლონკინურ-ვაკაშის
ჯგუფი

ხავახო

ზოკა-სიუს ჯგუფი

სლონკინური ენები

სიუ

ჟროკე ზული ენები

შელავერი

ხრი

ოჯიბვე

შოგაკვი

სენეკა

ხეროკი

შუსკოგური ენები

ღანო-აუტო-აცტეკური
ჯგუფი

ხახტა

ხაუატლი

სენტრალურ ამერიკული

ჯგუფი

შააა

სენტრალურ და სამხრეთ ამერიკის ინდიელების ენები

ხენუა

ჟუარანი

სამარა

საპოტეკი

საერთაშორისო ხელოვნური ენები ენები

ჟოლაპაფუკი

ჟსპერანტო

იდო

ოკციდენტალი

სეტერლინგვა

ღაბულები და მაჩვენებლები

**Տամբերլոբեբիս ցեոցրափյւլ-ցեոեալոցյւրի
կլասիփյկացյա**

Պցրոպւլի զամբերլոբեբի

(բարմոիՄջա փնիցյւրիսցան)

Վերոնյւլի զամբերլոբա *(ձջ. ֆ. 9 և.)*

Պսաոնյւրի զամբերլոբա *(ձջ. ֆ. 7 և.)*

Քարոյւլի զամբերլոբա *(ձջ. ֆ. 5 և.
(ձջ. ֆ. 412 ֆ.)*

Քայնյւլի *(1 և.)*

Խոթյւրի զամբերլոբա *(3 և.)*

Տոմբյւրի զամբերլոբա *(5 և. (406 ֆ.)*

Մրլանզյւրի զամբերլոբա *(8 և.)*

Տլազյւրի զամբերլոբա *(9 և.)*

Խոմի զամբերլոբա *(14 և.)*

Քայնյւլի զամբերլոբա *(18 և. (1708
ֆ.)*

Քոսիոներյւլի զամբերլոբա *(19 և.)*

Խերոցիս մարցվոզանի աոնանի
(1809 ֆ.)

Սոլարզիս զամբերլոբա *(20 և.)*

Շևլո Շզմոսազլեոիս

զամբերլոբեբի

(բարմոիՄջա արամբեյլոիսցան)

Պնրայւլի զամբերլոբա *(ձջ. ֆ. 3 և.)*

Տիրոյւլի զամբերլոբա *(ա. ֆ. 1 և.)*

Շրաբյւլի զամբերլոբա *(6 և.)*

Խրզիլո-Շզմոսազլեո Շփրիցիս

զամբերլոբեբի

Պոիոպյւրի զամբերլոբա *(ձջ. ֆ. 11
և.)*

Տամբերլոբեբի Շնիս զամբերլոբեբի

*(բարմոիՄջա ձջելիոնզյւր
բրաքիսցան)*

Շքեթյւրի զամբերլոբա *(ձջ. ֆ. 5 և.)*

Սալի *(ձջ. ֆ. 1 և.)*

Խանազա *(5 և.)*

Խնբերյւլի զամբերլոբա *(6 և.)*

Մբեանազարի *(7 և.)*

Քիբեոյւրի զամբերլոբա *(7 և.)*

Շսամիլյւրի զամբերլոբա *(7 և.)*

Քալազալամբերի զամբերլոբա *(8 և.)*

Ղազանյւրի զամբերլոբա *(8 և.)*

Տինգալյւրի զամբերլոբա *(9 և.)*

Պսաոնյւրի զամբերլոբա *(10 և.)*

Քոնյւրի զամբերլոբա *(11 և.)*

Օրազ *(11 և.)*

Քոնլոլյւրի զամբերլոբա *(13 և.)*

Մլյճարատյւլի զամբերլոբա *(14 և.)*

Վբնգալյւրի զամբերլոբա *(15 և.)*

Մլյրմլյքի *(16 և.)*

Վստաքի *(17 և.)*

Վլյբեյւրի զամբերլոբա *(17 և.)*

Պորբեյլ Շզմոսազլեոիս

զամբերլոբեբի

Խինյւրի զամբերլոբա *(ձջ. ֆ. 60 և.)*

Ղաթոնյւրի զամբերլոբա *(8 և.)*

Խորբեյլի զամբերլոբա *(15 և. (1444
ֆ.)*

Խրզիլոլեո Շփրիցիս

զամբերլոբեբի

Խրզիլոլեո Շփրիցիս իոնզեյլեբիս
մարցվոզանի աոնանի *(19 և. (1840
ֆ.)*

Տամբերլոբիս արքայւլի Տիսթեքեբի

Քազաս զամբերլոբա *(1 և.)*

Սիքտոցրափյւլի զամբերլոբա
(17 և.)

Երկրաբանական և մաթեմատիկական գիտություններ

ღამწერლობების ანბანური მაჩვენებელი

ცესტური დამწერლობა (ძვ. წ. 5 ს.)	ჭონური დამწერლობა (11 ს.)
ცრაბული დამწერლობა (6 ს.)	ჭონდლოური დამწერლობა (13ს.)
ღაატაკი (17 ს.)	ჯავანური დამწერლობა (8ს.)
ღენგალური დამწერლობა (15 ს.)	ჯაპონური დამწერლობა (8ს.)
ღერძნული დამწერლობა (ძვ. წ. 9 ს.)	ღრმა (11 ს.)
ღეგიური დამწერლობა (17ს.)	ღალი (ძვ. წ. 1ს.)
ღურმუქხი (16 ს.)	ღიქტოგრაფიული დამწერლობა (17ს.)
ღუჯართული დამწერლობა (14 ს.)	ღოლარდის დამწერლობა (20 ს.)
ღევანაგარი (7 ს.)	ჩუნელი (1 ს.)
ღბრაული დამწერლობა (ძვ. წ. 3 ს.)	ჩუსული დამწერლობა (18 ს. (1708 წ.)
ღთიოპური დამწერლობა (ძვ. წ. 11 ს.)	ხინგალური დამწერლობა (9ს.)
ღამილური დამწერლობა (7ს.)	ხირიული დამწერლობა (1 ს.)
ღრლანდიური დამწერლობა (8 ს.)	ხლავური დამწერლობა (9 ს.)
ღანადა (5 ს.)	ხომხური დამწერლობა (5 ს. (406 წ.)
ღომი დამწერლობა (14 ს.)	ღიბეთური დამწერლობა (7 ს.)
ღოპტური დამწერლობა (3 ს.)	ჩართული დამწერლობა (ძვ. წ. 5 ს. (ძვ. წ. 412 წ.)
ღორეული დამწერლობა (15 ს. (1444 წ.)	ღეროკის მარცვლოვანი ანბანი (1809 წ.)
ღხმერული დამწერლობა (6 ს.)	ღინური დამწერლობა (ძვ. წ. 60 ს.)
ღხათინური დამწერლობა (ძვ. წ. 7 ს.)	ღრდილოეთ ცმერიკის ინდიელების მარცვლოვანი ანბანი 19 ს. (1840 წ.)
ღხაოსური დამწერლობა (10 ს.)	
ღხალადალამური დამწერლობა (8ს.)	
ღხადას დამწერლობა (1ს.)	
ღხისინერული დამწერლობა (19 ს.)	

ღაბულები და მაჩვენებლები

შამწერლობების ქრონოლოგიური მაჩვენებელი

ძვ. წ. 60 ს. –	ჩინური	9 ს. –	სინგალური
ძვ. წ. 11 ს. –	ჟიბოტური	9 ს. –	სლავური
ძვ. წ. 9 ს. –	ღერძნული	10 ს. –	ზაოსური
ძვ. წ. 7 ს. –	ზათინური	11 ს. –	შონური
ძვ. წ. 5 ს. (ძვ. წ. 412 წ.) –	ჯართული	11 ს. –	ღრდა
ძვ. წ. 5 ს. –	ცვესტური	13 ს. –	შონლოლური
ძვ. წ. 3 ს. –	ჟბრაული	14 ს. –	ღუჯარათული
ძვ. წ. 1 ს. –	სალი	14 ს. –	ზომი
ცხ. წ. 1 ს. –	აუნელი	15 ს. (1444 წ.) –	ზორეული
1 ს. –	სირიული	15 ს. –	ღენგალური
1 ს. –	ზობტური	16 ს. –	ღურმუქხი
1 ს. –	შადა	17 ს. –	სიქტოგრაფიული
5 ს. –	ზანადა	17 ს. –	ღატაკი
5 ს. (406 წ.) –	სომხური	17 ს. –	ღუგოური
6 ს. –	სრაბული	18 ს. (1708 წ.) –	აუსული
6 ს. –	ზხმერული	19 ს. –	შისიონერული
7 ს. –	შევანგარი	19 ს. (1809 წ.) –	ჟეროკის მარცვლოვანი ანბანი
7 ს. –	ღამილური	19 ს. (1840 წ.) –	ჟრდ. ცმერიკის ინდიელ-ბის მარცვლოვანი ანბანი
7 ს. –	ღიბეთური	20 ს. –	სოლარდის
8 ს. –	სრლანდიური		
8 ს. –	შალაჟალამური		
8 ს. –	ზავანური		
8 ს. –	ზაპონური		

ღაბულები და მაჩვენებლები

ზათიური დამწერლობის დამატებითი ასოები

ასოები და მრავლებლები

- Āā** – ჩახტა
- Āā** – უსკიმოსური, ზრი, ზატვიური, ჩახტა
- Āā** – სორტუგალიური
- Āā** – უერმანული, უსტონური, Ⴤურქმენული, სლოვაკური, ჟინური, ჟვედური,
- Āā** – შანიური, ჩორვეგიული, ჟვედური
- Āā** – უდეტნამური, შოლდავური, ტუმინული,
- Āā** – უდეტნამური, შოლდავური, ტუმინული
- Āā** – სლანდიური, ჩავახო, სლოვაკური, ინგრული, ჟარერული, ჩეხური
- Āā** – უიტვეური, ჩავახო, სოლონური
- Āā** – ჩავახო
- Āā** – შანიური, სლანდიური, ჩორვეგიული, ჟარერული
- Bb** – სულუ
- Bb** – ჩაუსა
- Çç** – სერბადჯანული, სლანური, Ⴤურქმენული, Ⴤურქული, სორტუგალიური,
- Čč** – ზატვიური, უიტვეური, უუჟიცური, სიუ, სლოვაკური, სლოვენური, ჩეხური, ჟორვატული
- Čč** – უუჟიცური, სოლონური, ჟორვატული
- Đđ** – უდეტნამური, ჟორვატული
- Đđ** – სლანდიური, ჟარერული
- Đđ** – ჩაუსა
- Đđ** – უვე
- Đđ** – სლოვაკური ჩეხური
- Đđ** – ზახუ
- è** – სოტო, ჩვანა
- ê** – ჩვანა
- Ëë** – სლანური
- Ēē** – უსკიმოსური, ზატვიური, შინანგაკაბაუ
- Êê** – უდეტნამური, ჟურთული
- Ēē** – სლანდიური, ჩავახო, ჯავანური, სლოვაკური, ინგრული, ჩეხური,
- Ēē** – შადურა, ჯავანური
- Ēē** – შალაური, სუნდა, ჩეხური,
- Ēē** – უიტვეური, ჩავახო, სოლონური, ჯორუბა
- Ēē** – ჩავახო
- Ēē** – სენეკა
- Ēē** – უვე, უინგალა
- ᄀᄁ** – სერბადჯანული, ჟუი, ᄀ, ჯუანური
- Ff** – უვე
- Gg** – სერბადჯანული, Ⴤურქული
- Gg** – ზატვიური
- ğğ** – სიუ
- Ħħ** – სიუ
- Ÿÿ** – უვე
- Ii** – ჩახტა
- İi** – სერბადჯანული, Ⴤურქული
- İi** – სერბადჯანული, Ⴤურქული

Ħ – ჴსკიმოსური, ღრი, ჴატვიური, ღახტა	Ōō – ჴსტონური, სორტუეგალიური
Ħ̇ – სლანდიური, ღავახო, სლოვაკური, ონგრული, ჴარერული, ღეხური	Ōđ – ჴდეტნამური, სლოვაკური
Ħ̈ – ღავახო	Ōθ – ჴდეტნამური
Ħ̊ – ჴიტვიური ღავახო	Ōđ – სლანდიური, ჴუჟიციური, ღავახო, სოლონური, სლოვაკური, ონგრული, ჴარერული, ღეხური
Ħ̋ – შინანგაკაბაუ	Ōđ – ოორუბა
Ħ̌ – შოლდავიური, აჟემინული	Ōđ – ღავახო
Ķķ – სიუ	Ōđ – ღავახო
ĶĶ – ჟაუსა	Ōđ – ღავახო
ĶĶ – ჴატვიური	Ōđ – ონგრული
ĶĶ – ღავახო, სოლონური, ღახტა	Ŗŗ – სიუ
L'ł – ოკციდენტალი	R'r' – ჴსკიმოსური
Ńñ – Ⴀამარა, ჴუარანი, ჴსპანური, ჴუბა, ოოლიო	Ŗŗ – ჴუჟიციური
Ńñ – Ⴀურქმენული, ღეხური, სლოვაკური	Ŗŗ – სლოვაკური
Ńñ – ღეჩუა	Ŗŗ – ღეხური
Ńñ – ჴატვიური	Ŗŗ – სოტო, ღვანა
Ńñ – ჴუჟიციური, ღავახო, სოლონური	Ŗ – ჴერმანული
Dd – ჴუი ჴანდა ჴვე I ჴისუ სიუ ჴუანური	Ŗ – Ⴀებრბაჯანული, Ⴀურქმენული, Ⴀურქული, შოლდავიური, აჟემინული
đ – სოტო	Ŗ – ოორუბა, სიუ
đ – ღვანა	Ŗ – ჴატვიური, ჴიტვიური, ჴუბა, ჴუჟიციური, სლოვაკური, სლოვენური, ღეხური, ჟორვატული
Ō Ō – ღახტა	Ŗ – Ⴀურქმენული, Ⴀურქული, სოლონური
Ō'Ō' – ოზბეკური	Ŗ – სლანდიური
Ōœ – სენეკა	Ŗ – შოლდავიური, აჟემინული, სიუ
Ōō – Ⴀებრბაჯანული, ჴერმანული, ჴსტონური, Ⴀურქმენული, Ⴀურქული, სლანდიური, ონგრული, ჴურთული, ჴინური, ჴვედური	Ŗ – სლოვაკური, ღეხური
Ōθ – შანიური, ღორვევიული, ჴარერული	Ŗ – შადურა
Ōđ – ჴსკიმოსური	Ŗ – Ⴀავანური, სიუ

ღაბულები და მაჩვენებლები

Գիտեր	Ыы, Џџ, Лл, Ьь Аа, Їи, Љљ, Њњ, Ўў, Ӱӱ, ӹӺ
Գլխ	Ññ, Šš, Žž
Գլխեր	Ćć, Čč, Ćć, Ńń, Óó, Řř, Śś, Šš, Źź, Żż
Գրք	Èè, Ìì
Գրքեր	Ěě
Գրքերից	Ēē, Īī
Գրքերից	Ăă, Ââ, Ĩĩ, Şş, Țț
Գրքերից	Łł, Ńń, Áá, Éé, Íí, Óó, ȦȦ, ȦȦ, Ĩĩ, ȦȦ, ȦȦ, Ĩĩ, ȦȦ, ȦȦ,
Գրքերից	Ææ, Øø, Åå
Գրքերից	Èè, Éé, Ìì
Գրքերից	ȦȦ, ȦȦ, Şş
Գրքերից	L'l'
Գրքերից	ȦȦ, Ćć, ȦȦ, Łł, Ńń, Óó, Śś, Źź, Żż
Գրքերից	Ăă, Çç, Őő
Գրքերից	Ăă, Ââ, Ĩĩ, Şş, Țț
Գրքերից	Œœ, Ēē, Ūū
Գրքերից	Şş, Çç, Ĩĩ, Ĩĩ, ȦȦ, ȦȦ, ȦȦ, Şş, ȦȦ, Źź
Գրքերից	Ăă, Áá, Ćć, Ďď, Éé, Íí, Ńń, Óó, Ôô, Řř, Šš, Ťť, Ūú
Գրքերից	Ýý, Źź, Ćć, Šš, Źź
Գրքերից	è, ò, š
Գրքերից	Ěě
Գրքերից	Ō‘o‘
Գրքերից	Áá, Éé, Íí, Óó, Öö, Ŏŏ, Ūú, Ūü, Ūú
Գրքերից	Ññ
Գրքերից	Áá, Íí, Óó, Ūú, Ýý, Ææ, Øø, Đđ
Գրքերից	Ăă, Őő
Գրքերից	Êê, Öö

ყველური	Ăă, Ää, Öö
ჩახტა	<u>Ä</u> ä, <u>Ää</u> , <u>İi</u> , <u>I</u> i, <u>Ll</u> , <u>O</u> o,
ჩეხური	<u>Ūū</u> , <u>U</u> u Áá, Čč, Ďď, Ěé, ěé, Íí, Ýý, Ňň, Óó, Řř, Šš, Ťť, Úú, Ůů, Žž
ჩვანა	è, ê, ò, š
ჩაუსა	Ɓɓ, Ɖɗ, Ƙƙ, Ƴƴ
ჩორვატული	Đđ, Žž, Čč, Ćć, Šš
ჩუანური	Ɓɓ, Ɖ ɗ, Ƙ ƙ, Ƴ ƴ, Ɔ ɔ, Ʒ ʒ

ქართული დამწერლობის დამატებითი ასოები

ყყ – ცლთაური, ღაკასუ-
რი, ღანტიური (ვა-
ხოვერი), ღანტიური
(სურგუტული)

ზვ – ცფსუერი

ჩჩ – ჭარიული

ჭჭ – ოდმურტული

ჰჰ – ოდმურტული

ყყ – ოდმურტული

ყყ – ღუკაშური

ჩჩ – ღუკაშური

ჩჩ – ღუკაშური

ჭჭ – ღანტიური (ვახოვე-
რი), ღანტიური (ქა-
შიმური)

ჭჭ – ღანტიური (ვახოვე-
რი), ღანტიური (ქა-
შიმური)

ჩჩ – ჭარიული, ღანტიუ-
რი (ვახოვერი), ღან-
ტიური (სურგუტუ-
ლი), ღანტიური (ქა-
შიმური)

ჩჩ – ოსური

ჩჩ – ჭურთული

ჩ – ცბაზური, ცდიღური,
ცვარული, შარღუ-
ლი, ნღღუშური, ღა-
ბარღულ-ღერქეშუ-
ლი, ზაკური, ზეკუ-
რი, ჰაბასარანული,
ღეჩნური

ჩ – ღომი

ჩ – ღელორუსული, ოკ-
რაინული, ღაზახუ-
რი,

ჩ – ღაკასური

ჩ – ცლთაური

ჭ – ჭვენური, ღანტიური
(სურგუტული)

ჭჭ – ცლთაური, ღომი,
ჭარიული, ოდმურ-
ტული, ჭურთული,
ღაკასური, ღანტიუ-
რი (ვახოვერი),

ჭჭ – ჭურთული

ღღ – ჭურთული

ყ – ღარაჩაული

ყყ – ჭარიული

ჩ'ჩ' – ღორმაკული

ჩ – ჯაკუტური

ჩ – ღაკასური

ჩჩ – ცფსუერი

ჩჩ – ღორმაკული

ჩ'ჩ' – ღორმაკული, ჭურ-
თული

ჩჩ – ჭაკედონური

ჩჩ – ჰაჯიკური, ღაზახუ-
რი, ღარაკალბაკური

ჩჩ – სერბული

ა – ცფსუერი

ჩ – ცფსუერი

აა – შუნგანური

აა – ცათრული, ჭურთუ-
ლი, ღაზახური,
ღალმუხური, ღარა-
კალბაკური, ღანტი-
ური (ვახოვერი),

ასოები და მრავლებლები

ოსტოიური (ქაზიმიუ-
 რი)
E'e' – სელკუპური
Ә'ә' – ჭურთული
ӕӕ – ცფსუერი
ӖӖ – ოკრაინული
Жж – ცათრული, ვალ-
 მუხური
ӢӢ – ოკრაინული
Јј – შაკედონური, სერ-
 ბული
Кк – ცფსუერი
Кк – ცფსუერი, პაჯიკუ-
 რი, ვაზახური, ვა-
 რაკალპაკური
Ӧӧ – ხორდაკული
Кк – შაკედონური
ӨӨ – ხუკოტური
ӠӠ – ოსტოიური (ვაზოვუ-
 რი), ოსტოიური
 (სურგუტული)
К'к' – სელკუპური, ჭურ-
 თული
Л'л' – ოსტოიური (სურგუ-
 ტული)
Л'л' – ოსტოიური (ქაზიმიუ-
 რი)
Льль – შაკედონური, სერ-
 ბული
л – შანსიური
л – შარიული
л – ჯაკუტური
л – ჲუეინური, ვალმუხუ-
 რი, ჲაკასური
л – ვაზახური
л – ვაზახური

м – ოსტოიური (ვაზოვუ-
 რი), ოსტოიური (სუ-
 რგუტული), ოსტო-
 იური (ქაზიმიური),
 ოსტოიური (შურიშ-
 კარული)
h'h' – ჭურთული
hh – ვურდატული
Нн – ცათრული
Нн – ცათრული
Ӧӧ – ხორდაკული
Нн – ვირგიზული
Ӧӧ – ხუკოტური
Нн – ცლოთური
Нн – სერბული
Ӧӧ – ცფსუერი
Өө – ვურდატული,
 ცათრული, შონდო-
 ლური, ჯაკუტური,
 ვაზახური, ვალმუ-
 ხური, ვარაკალპა-
 კური ვირგიზული,
 ოსტოიური (სურგუ-
 ტული), ოსტოიური
 (ქაზიმიური), ჲეენუ-
 რი
Ӧӧ – ცფსუერი
П'п' – ჭურთული
Р'р' – ჭურთული
ӠӠ – ხუკამური
ӠӠ – ცფსუერი
Т'т' – ჭურთული
Тт – სერბული
Уу – პაჯიკური
Уу – ვურდატული, შუნ-
 განური, ცათრული,
 ვაზახური, ვალმუ-
 ხური, ვირგიზული

ძაბულები და მაჩვენებლები

Y'y' – სელკუბური

Ÿÿ – ჟელორუსული,
შუნგანური, ჟარაკა-
ლბაკური,

YƳ – ჟაზახური

Xx – ტფსუური, ჟაჯიკუ-
რი

Xx – ჟარაკალბაკური

ƳƳ – ჟაჯიკური

Ƴ'Ƴ' – ჟურთული, ჟანტი-
ური (ვახოვური),
ჟანტიური (სურგუ-
ტული)

IIII – ტფსუური, სერბუ-
ლი

Էპ֊ულეբი და მარვენბლები

**ცნბანები რუსული დამწერლობის
დამატებითი ასოებით**

ცბაზური	I
ცდილური	I
ცვარული	I
ცლთაური	Jj, Hh, Öö, Ÿy
ცფსუური	ჲჲ, Цц, а, ѿ, ѿѿ, ѿѿ, ѿѿ, Кк,
	Кк, ѿѿ, Цц, Тт, Хх
	Ii, Ÿy
ღელორუსული	Өө, Уу, hh
ღურმატული	I
შარღული	I
შუნგანური	аа, Ÿy, Уу
შარღული	I
ჟვენური	Өө, ö
ღათრული	Әә, Өө, Уу, Жж, Hh, Hh
ტნღუმური	I
ხომი	i, Öö
ხორმაკული	В'в', Гг, Г'г', Ѓѓ, Ѓђ
ზაკური	I
ზეკური	I
ჟაკედონური	Гг, Jj, Кк, Лл
ჟანსიური	н
ჟარიული	Ää, н, Öö, Ÿy, Hh
ჟონღოღური	Өө, Уу.
ჯაკუტური	н, н, Өө
ღსური	Ææ
ნელკუპური	Е'е', К'к', У'у'
ნერბული	Ђђ, Jj, Лл, Нн, Hh, Цц
ნაბასარანული	I
ნაჯიკური	Гг, Кк, Уу, Хх, Фф
ნუეინური	н, Уу
ღღმურტული	Жж, Зз, Öö, Фф
ღკრაინული	Єє, Ii, Ii

ღაბულები და მაჩვენებლები

ქართული	Г'г', Թ, Թ'ა', К'к', Өө, П'п', Р'р', Т'т', hh, h'h', Ү'ү', Qq, Ww
ვაზარდო-ხერქეზული ვაზახური	I Թ, ԲԲ, ԿԿ, h, Թ, ҮҮ, ҮҮ, h, Ii
ვალმუხური	Թ, Жж, h, Թ, ҮҮ
ვარაკალბაკური	Թ, ԲԲ, ԿԿ, Թ, ҮҮ, Xx
ვარაჩაული	ý
ვირგიზული	Ҳh, Թ, ҮҮ
ხეჩნური	I
ხუვაშური	ӀӀ, ӂӂ, ҸҸ, ҶҶ
ხუკოტური	ӂӂ, ҶҶ,
ჟაკასური	Ҹ, Ii, h, Ӑ, ӂӂ,
ჟანტიური (ვახოველი)	ӐӐ, ӂӂ, Ҷ, Ӑ, ӂӂ, ӂӂ, Ү'ү', Թ, ӐӐ
ჟანტიური (ქაზიძეული)	ӐӐ, Թ, ӐӐ, Լ'ლ', Ҷ, Թ,
	ӐӐ
ჟანტიური (შურიშკარული)	Ҷ
ჟანტიური (სურგუტული)	ӐӐ, ӂӂ, Լ'ლ', Ҷ, Թ, Ӑ, ӂӂ, Ү'ү'

ზიტერატურა

- შაჭავარიანი, ჟენე.* შვიგნრბაა ქართული. — 1989.
- შჭედლიძე, ჭამაზ.* სსომთავრული. — 1999.
- შჭედლიძე, ჭამაზ.* ქართული დამწერლობა. — 2006.
- საჭარიძე, შამაზ.* ქართული ასომთავრული. — 1980.
- მანიძე, ცკაკი.* სალიტერატურო ქართულის საჭირბოროლოთ საკითხები. — 1979.
- ხავაზიშვილი, ჯვანე.* ქართული პალეოგრაფია. — 1949.
- Das Aktuelle wissen.de.* Lexikon.
- Faulmann Carl.* Das Buch der Schrift enthaltend die Schrifzeichen und Alfabet aller Zeiten und aller Völker des Erdekreises. — Wien., 1880.
- Jensen H.* Die Schrift in Vergangenheit und Gegenwart. 3 Aufl. — Berlin., 1969.
- Гельб И. Е.* Опыт изучения письма (Основы грамматики) (перевод с английского). — М., 1982.
- Гиляревский Р. С., Гривнин В. С.* Определитель языков мира по письменностям. — М., 1965.
- Дирингер Д.* Алфавит (перевод с английского). — М., 1963.
- История письма в средние века.* — М.-Л., 1936.
- Лингвистический страноведческий словарь.* — М., 1990.
- Фридрих И.* История письма (перевод с немецкого). — М., 1979.
- Юшманов Н. В.* Ключ к латинским письменностям земного шара. — М.-Л., 1941.

თამაზ შჩედლიძე
წამწერლობები და ენები

სმსწავლელი, რედაქტორი, კორექტორი
ტ. შჩედლიძე
ქარნიტურები: *სიტერატურული, შჩედლიძე.*

სვტორის მისამართი:
Tamazi Mchedlidze
Erfurter Str. 2
36039 Fulda,
Deutschland
Tel.: (0661) 580-18-38

